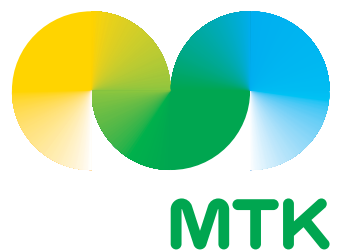

Vuosikertomus 2010

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n julkaisu n:o 176
ISSN-L 1798-1344
ISSN 1798-1344

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus	6
MTK:n toiminta vuonna 2010	8
Tuottajalähtöisen ja aktiivisen markkinavaikuttamisen vahvistaminen	8
Menettelyjen ja työkalujen rakentaminen	9
Onnistuneen edunvalvonnan hyödyntäminen	10
Järjestön ja jäsenten aseman vahvistaminen bioenergiasektorilla	10
Muu keskeinen toiminta	11
Maatalous	12
Suomen maatalouden etujen varmistamiseen vaikuttaminen EU:n maatalouspolitiikassa	12
EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastuksen sujuva toteuttaminen	13
Viljamarkkinoiden tasapainoisen toiminnan edistäminen	13
Maatalouden aloitus- ja investointitukijärjestelmän vakiinnuttaminen	14
Maatalouden tuotantokustannusten alentaminen	14
Muu keskeinen toiminta	14
Metsätalous	16
Osallistuminen MTK:n strategian toimeenpanoon sekä näkyvyyden vahvistaminen	16
Kansallisen metsäohjelman 2015 päivittäminen	17
Metsäalan organisaatioiden kehittäminen ja metsävaratiedoista huolehtiminen	17
Kotimaisen puun tarjonnan edistäminen sekä elinkeinolähtöisyyden lisääminen	17
Kilpailulain mukaisesta toiminnasta huolehtiminen	17
Jäsenien neuvominen puukauppartelliin liittyen	17
Ajantasaisen markkinatiedon tuottaminen metsänomistajille ja markkinoiden	18
toimivuuden parantaminen	18
Puun käytön edistäminen rakentamisessa ja julkisissa hankinnoissa	18
Metsätalouteen liittyvän tutkimustoiminnan edistäminen	18
Metsätilarakenteen kehittäminen	18
PEFC-sertifioinnin kehittyminen	18
Metsäenergiakaupan toimintaedellytyksien parantaminen	18
Uusiutuvan energian käytön edistäminen	19
Metsien monimuotoisuusohjelman toteuttaminen ja metsän-hoitotöiden laadun	19
parantaminen	19
Kestävän metsätalouden rahoituksen riittävydestä huolehtiminen	19
Metsätalouden rahoituslain uusiminen ja pienpuun energiatukilain laatiminen	19
Metsälain uudistuminen	19
Metsänomistajien edunvalvonnan ja palvelutarjonnan vahvistaminen	19
Yhteismetsiin panostaminen	20
Vaikuttaminen kansainvälisissä metsäasioissa	20
Maaseutuyrittäjyys	21
Edunvalvonnan alueellisten tilaisuuksien järjestäminen	21
PK-energiayrittäjyyden edistäminen	21
Hallinnollisen taakan keventäminen sekä yritys- ja hanketukien käytön edistäminen	22
Suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuden lisääminen ja viestiminen	23
MTK:n kuluttajaohjelman uudistaminen	23
Maaseutumatkailussa ja palveluyrittäjyydessä laajaa yhteistyötä	24
Hevosala esillä	24
Maaseutupolitiikan valmistelu	24
Aluepolitiikka ja huoltovarmuus	25
Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksen kehittäminen	25
Järjestön osallistuminen uuden aluehallinnon toimintaan	25
Vaikuttaminen maaseutukysymysten sisällyttämiseksi aluekehittämistoimenpiteisiin	25
Alkutuotannon osallisuudesta huolehtiminen	25

Muu keskeinen toiminta	25
Sosiaali- ja veropoliittika	26
Jäsenten sosiaalisten etujen kehittäminen	26
Jäsenten työhyvinvoinnin edistäminen	26
Verotuksen edunvalvonta.....	27
Energian valmisteverotus	27
Pakkopääomatulon poistaminen voimaan vuonna 2010	27
Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus.....	27
Ympäristö- ja maapolitiikka	28
Maakunta- ja kuntakohtainen kaavoitus, linjakorvaukset ja muu maankäyttö.....	28
Maa- ja metsätaloutta koskeviin ilmastonmuutostoihin vaikuttaminen.....	28
Vesien suojeleminen.....	29
Muu keskeinen toiminta	29
Euroopan unionin politiikka ja eurooppalainen yhteistyö	30
Komissioon ja parlamenttiin vaikuttaminen.....	30
Elintarviketuotannon kestävyys- ja ruoan laatuasioiden seuraaminen ja niihin	30
vaikuttaminen	30
Brysselin toimiston toiminta	30
Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPAssa	31
Euroopan Talous- ja sosiaalikomitea ECOSOC (ETSK)	32
Toiminta NBC:ssä.....	32
Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa	33
Toiminta viljelijöiden maailmanjärjestö IFAP:ssa.....	33
Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa	33
Kehityspoliittika.....	34
Viestintä ja järjestökoulutus	35
Kuluttajaviestinnän tehostaminen	35
Strategiaviestinnän ja myönteisen mielikuvan kehittäminen	35
Järjestön palvelukyvyyn kehittäminen verkossa.....	36
Järjestökoulutuksen kehittäminen.....	37
Muu keskeinen toiminta	37
MTK:n järjestökoulutuksen toiminta vuonna 2010	37
Järjestötoiminta	38
Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö.....	38
Metsänomistajien järjestäytymisasteen nostaminen ja järjestön jäsenhankinnan	38
tukeminen	38
Nuorten aktivoiminen	39
Tasa-arvon ja myönteisen mielikuvan lisääminen.....	39
MTK-Viesti.....	40
Oikeusturva ja lainsäädäntö.....	40
Organisaatio ja jäsenistö.....	41
MTK:n organisaatio 2010	41
MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta	42
Valtuuskunta	42
Valtuuskunnan kevätkokous	42
Valtuuskunnan syyskokous.....	42
Johtokunta.....	43
Johtoryhmä	44
Metsävaltuuskunta	44
Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous.....	44
Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous	45
Metsäjohtokunta	45
Toimihenkilökokoukset.....	46
Tilintarkastajat.....	46
Valiokunnat ja jaostot	47
Aluekehitysvaliokunta.....	47
Kauppapoliittinen valiokunta.....	47

Maaseutunuorten valiokunta	47
Maaseutuyrittäjävaliokunta	48
Energiavaliokunta	48
Sosiaalivaliokunta	48
Tuotantotalousvaliokunta	49
Verovaliokunta	49
Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta	49
Maitovaliokunta	50
Lihavaliokunta	50
Nautajaosto	50
Sikajaosto	50
Siipikarjanlihajaosto	50
Lammasjaosto	50
Kananmunavaliokunta	51
Luomuvaiokunta	51
Viljavaliokunta	51
Kylvösiemenjaosto	51
Mallasohrajaosto	51
Öljykasvijaosto	51
Sokerijuurikasvaliokunta	52
Perunavaliokunta	52
Tärkkelysperunajaosto	52
Puutarhavaliokunta	52
Sopimusviljelyjaosto	52
Kuluttajatyöryhmä	53
Naistyöryhmä	53
Metsänomistajanaisten jaosto	53
MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset	53
Henkilöstökertomus	54
Taloustietoja	56
Konsernin toiminta	56
Keskusliiton toiminta ja talous	56
Varsinainen toiminta	56
Varainhankinta	57
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	57
Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset	58
Näkymät vuodelle 2011 ja riskien hallinta	58
MTK:n omistamat yritykset ja yhteisöt	59
Pellervo-instituutti Oy	59
Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus	59
Kurssit ja tutkinnot	59
Yrityskohtainen koulutus	60
Henkilöstö ja kumppanuusresurssit	60
Hallinto	60
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö	60
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	61
Tietohallinto	61
Viestilehdet	62
Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu	62
Koneviesti	63
Aarre	63
Kylvösiemen	63
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	63
Arvio toiminnan merkittävämmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	63
Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	63
Ympäristöasiat	64
Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	64

Liitteet

MTK:n antamia lausuntoja	1
MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt.....	6
Keskusliiton palveluksessa vuonna 2010 olleet	6
Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2010 olleet:	7
Tuottajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2010	9
Metsänomistajien liittojen metsäjäsenten lukumäärä ja maksaneiden metsäjäsenten.....	9
lukumäärä 31.12.2010	9
Metsänhoitoyhdistysten lukumäärän kehitys	9
Talous- ja maataloustilastoja	10
Metsätaloustilastoja	10
Maatalouden yrittäjätulo 2000–2010	11
Maataloustulon kehitys	11
Erikoiskasvien kokonaissadot 1980–2010	12
Erikoiskasvien ha-sadot 1980–2010	12
Rehuviljojen kokonaissadot 1980–2010.....	12
Rehuviljojen ha-sadot 1980–2010	13
Leipäviljojen kokonaissadot 1980–2010	13
Leipäviljojen ha-sadot 1980–2010.....	13
Maatalouden tuet v. 2005–2010	14
Maidon tuotanto ja kulutus 1980–2010	14
Kananmunien tuotanto ja kulutus 1980–2010	15
Sianlihan tuotanto ja kulutus 1980–2010.....	15
Naudanlihan tuotanto ja kulutus 1980–2010	15
Kuitupuiden kantohinnat	16
Tukkien kantohinnat.....	16
Yksityismetsätalouden reaaliset bruttokantorahatulot ja yksityismetsien liike-tulos	17

Puheenjohtajan katsaus

Puheista puheita.

MTK:n katse ja toiminnan painopiste ovat tässä päivässä ja tulevaisuudessa. Vielä tuoreen strategiamme mukaan olemme maaseudun asiantuntija ja vaikuttaja, joka kykenee parantamaan jäsentensä taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia. Vilkaaisu vuoteen 2010 osoittaa, kuinka monella alueella MTK on ollut vaikuttamassa.

Vuosi oli merkityksellinen siinä, että toimintaympäristömme koki monessa suhteessa täyskäännyksen. Heikoista signaaleista tuli vahvoja trendejä. Ennakoivan otteemme ansiosta olimme hyvin valmistuneita erityisesti keskeisiin politiikkamuutoksiin. Markkinat sisälsivät sekä myönteisiä että kielteisiä yllätyksiä.

Maailman ruokamarkkinoiden tilanne muuttui nopeasti. Viljamarkkinoiden käänne hinnan vahvistumisineen oli raju, ja tätä seurasi ruoan hinnan globaali nousu. Markkinamekanismin haavoittuvuus tuli ilmi siinä, kuinka heikosti suomalainen ruokaketju kykenee siirtämään kustannusten nousun lopputuotteiden hintoihin. Taloudellisen taakan kanto alkutuottaja.

Suomalainen elintarviketeollisuus on huolestuttavasti ajautumassa alihankkijan rooliin suhteessa keskittyneeseen kauppaan. Ruokaketjun on viimeistään nyt herättävä ja muutettava rahaksi kotimaisen tuotannon aidot kilpailuvahvuudet. Ne rakennetaan pitkälti alkutuotannossa, jonka

vastuullinen tuotantomalli ja kestävä laatustrategia ovat kuluttajien tunnistamia ylivoimatekijöitä.

Kotimaisuutta on liputettava. MTK:n kuluttajaviestintää on terävöitetty, mutta tarvitsemme vahvempaa yhdessä tekemisen mallia muiden ruoka-alan vastuullisten toimijoiden kanssa. Vuoden 2010 läpimurto ja menestys oli lähiruoka. Toimme esille käsitteen reilusta kaupasta, joka tulee lähiaikoina jalostumaan sekä poliittisiksi päätöksiksi että hyväksi liiketoiminnaksi. Lihatalouden vakava kannattavuusongelma osoittaa, että työ on vasta alussa.

Ruokaturvan nousu maailmanpolitiikan keskiöön oli odotettu ilmiö. Kulutuksen kasvun myötä voimme ajautua krooniseen alituotantoon. Valtiot varautuvat kykynsä mukaan turvaamaan kansalaistensa ruoan ja puhtaan veden saannin. Suomen huoltovarmuuden eteen tehty työ on nousut arvoonsa.

EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuutta rakennettiin vaikeassa taloustilanteessa. Euroalueen ongelmat kärjistyivät julkisen talouden velkakriiseissä. Talouspolitiikan haasteet uhkaavat murtaa yhteisen maatalouspolitiikan sisällön ja rahoituksen herkän tasapainon.

MTK sai tavoitteensa kohtalaisen hyvin komission ensimmäiseen linjaukseen maatalouspolitiikan uudistukseksi. Keskeisiksi tavoitteiksemme linjattiin monipuolisen maatalouden edistäminen myös EU:n epäsuotuisilla tuotantoalueilla, tuotantoon sidotun tuen säilyttäminen, markkinoiden tasapainon varmistaminen sekä viljelijän markkina-aseman parantaminen.

Politiikan uudistusprosessi tähtää aikaan vuoden 2014 jälkeen, joten kovaa työtä on vielä paljon edessä. Euroopan Parlamentin vahvistunut rooli maatalouspolitiikassa on tuonut uuden ulottuvuuden edunvalvontaan. Kaikessa on lisäksi pidettävä huoli siitä, että meille tärkeä maaseudun kehittäminen saa jatkossakin arvoisansa toimintaedellytykset.

MTK:n pitkäjänteinen työ näkyi Suomen energia-politiikassa. Uusiutuvan energian velvoitepaketti luo maaseudulle uusia työn ja toimeentulon lähteitä. Asioiden perusteellinen valmistelu osoitti, että Suomen metsät ovat tehokkain tapa tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Metsävuosi 2010 muistetaan myrskytuhoista, mutta myös alan valoisamman tulevaisuuden alkusysäyksenä. Metsäteollisuuden tuotanto ja

tuloskunto elpyivät, ja samalla puukauppa piristyi. Metsäalan lainsäädäntöä ja organisaatioita uudistettiin tarmokkaasti. Metsänomistajien järjestöt sekä yritykset ovat entistä paremmassa kunnossa kohtaamaan tulevaisuuden mahdollisuudet ja haasteet.

Etujärjestömme tavoitteet ovat edenneet merkittävästi ympäristö- ja luonnonvarapolitiikassa. Maaseudun yrittäjien arvokas työ ympäristönsuojelussa on tunnustettu. Yrittäjien sitoutuminen on parantanut pääasiassa taloudellisten kannustimien avulla, joista ovat hyötäneet sekä yrittäjät että yhteiskunta. Valtion ympäristöpolitiikan ohjaukskeinoissa on toki jäljellä vielä paljon turhaa ja raskasta taakkaa, jota on määrätietoisesti karsittava.

Kevään 2011 eduskuntavaaleihin valmistautuminen aloitettiin hyvissä ajoin edellisenä vuotena. Vihreää kasvua maalta -ohjelmalla nostamme esille maaseudun uudet mahdollisuudet työpaikkojen ja hyvinvoinnin luomiseksi koko Suomeen. Maaseutu ja sen asukkaat sekä yritykset tarvitsevat nyt kauaskantoista ja vastuullista politiikkaa.

MTK kuuntelee herkällä korvalla jäsentensä ääntä. Jäsentyytyväisyys palveluihin ja edunvalvontaan ei ole vielä riittävän korkealla tasolla. Sen vuoksi on käynnistetty useita kehittämishankkeita toiminnan laadun ja kattavuuden parantamiseksi. Jäsenillämme on nyt monta vaikuttamisen paikkaa oman järjestönsä tulevaisuuteen.

Vuosi 2010 oli työntäyteinen niin luottamushenkilöille kuin järjestössä työskenteleville. Kova, pyyteetön työ tuotti tuloksia. Lämmin kiitos hyvästä yhteistyöstä ja vahvasta tekemisestä!

Juha Marttila

MTK:n toiminta vuonna 2010

Yhteistyössä menestystä maalle.

Avaintavoitteet

- 1 Vahvistamme tuottajälähtöistä, aktiivista markkinavaikuttamista arvoketjussa
- 2 Rakennamme menettelyjä ja työkaluja reaaliaikaiseen toimintaympäristön analyysiin ja tehokkaaseen tiedon välittämiseen
- 3 Hyödynnämme onnistunutta edunvalvontaa mielikuvan systemaattisessa rakentamisessa sekä jäsenhankinnan aktivoinnissa ja tehostamisessa
- 4 Vahvistamme järjestön ja jäsenten asemaa bioenergiasektorilla

Järjestön toiminta vuonna 2010 perustui valtuuskunnan syksyllä 2009 hyväksymään toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmassa järjestöllä oli neljä yhteistä strategista tavoitetta, jotka koskivat kaikkia organisaation tasoja. Näiden yhteisten tavoitteiden jalkauttamisessa liittojen ja yhdistysten toimintasuunnitelmiin on edelleen kehittämistä. Näiden lisäksi Keskusliiton jokaisella linjalla ja ryhmällä oli omat avaintavoitteensa.

Tuottajälähtöisen ja aktiivisen markkinavaikuttamisen vahvistaminen

Maataloustuottajat saavat tulonsa markkinoilta ja erilaisina tukina. Metsänomistajat saavat tulonsa käytännössä kokonaan markkinoilta. Al-

kutuottajan osuus jalostusketjun koko arvosta vaihtelee tuotteittain. Erityisesti maataloustuotteissa se on ollut viime vuosina aleneva. Vuoden 2010 aikana myös poliittisella tasolla sekä EU:ssa että kotimaassa havahduttiin tulokehityksen aiheuttamiin ongelmiin. Pelkkä markkinoiden toiminta ei takaa ketjun eri toimijoille tasapuolista asemaa.

MTK tuki voimakkaasti maataloustuottajien ja koko elintarvikeketjun tiiviimmän yhteistyön sallivan tuottaja- ja toimialaorganisaatioita koskevan lainsäädännön valmistelua. Valitettavasti hallitus ei pystynyt antamaan siitä lakiesitystä.

MTK pyrki löytämään keinoja maatalouden tuotantokustannusten alentamiseksi. Esimerkkinä tästä työstä on maitovaltuuskunnan kustannus-

ten seurantaryhmän työ maidon tuotantokustannusten seurannassa ja uusien johtamistyökalujen kehittämisessä.

MTK oli mukana edistämässä kilpailua Suomen lannoitemarkkinoilla mm. osallistuen aktiivisesti ammoniumnitraattilannoitteiden varastointia koskevan lainsäädännön muutostyöhön. MTK kritisoi myös voimakkaasti Yaran toimintaa markkinoilla ja myötävaikutti toiminnallaan lannoitteiden myyntikiellon nopeaan purkamiseen.

Viljamarkkinoiden tasapainottaminen onnistui viljelijäkoulutusten, neuvonnan ja aktiivisen tiedottamisen kautta. Keväällä kylvettiin ennätysmäärä öljykasveja ja otettiin entistä enemmän käyttöön erilaisia kesantovaihtoehtoja. Kehitystyötä uusiin hinnoittelumallien luomiseksi jatkettiin.

MTK vaikutti vahvasti siihen, että suomalaisen maidon merkintä ja kuluttajien positiivinen suhtautuminen kotimaiseen maitoon saatiin nostettua esille, kun tuontimaidon määrä kasvoi.

Elintarvikesektorilla yhteistyö tuottajaosuuskuntien kanssa on jatkunut, mutta myös siinä joudutaan etsimään uusia toimintatapoja. Tuotteiden ja tuotantopanosten hintaseurantaa ja niiden tuloksista tiedottamista vahvistettiin.

Puuketjussa puumarkkinoiden tasapaino on edellytys metsänomistajien saaman kohtuullisen puunhinnan varmistamiseksi. MTK tuotti ajantasaista ja luotettavaa markkinainformaatiota metsänomistajille metsäteollisuustuotteiden markkinoista, kotimaan ja ulkomaan puumarkkinoista ja energiapuukaupasta. MTK kehitti aloitteellisesti puumarkkinoiden toimivuutta monissa työryhmissä. MTK otti aktiivisesti kantaa julkisuudessa puumarkkinoiden tilaan ja toimivuuteen. MTK laati oman esityksensä puumarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi. Toukokuussa MTK päätti sähköisen puumarkkinapaikan perustamisesta.

Vuoden 2010 aikana järjestölle vahvistettiin uusi kuluttajaohjelma, jonka toimeenpano käynnistyy vuoden 2011 puolella.

MTK on järjestänyt eri puolilla Suomea koulutus-tilaisuuksia sekä elintarvikehankintojen tekijöille että tarjoajille. Tilaisuuksissa on käyty läpi hankintalain mahdollisuuksia siitä, miten hankintaprosessissa voidaan ottaa huomioon aluetalouden näkökulmat.

MTK on mukana Helsingin ruokastrategiaa toteuttavassa Tukutorin kehittämis- ja rakenta-

mishankkeissa, jossa luodaan alueellista toimintamallia ja kehitetään suomalaisen ruoan hankintaprosesseja. SITRA:n Maamerkit-ohjelman yhteydessä on useita lähiruokaan liittyviä liiketoiminnan kehittämishankkeita.

Maatalouslinja ja järjestökoulutus toteuttivat maatalouden tuotekohtaisissa valiokunnissa ja jaostoissa markkinakoulutuksen, jossa käsiteltiin keinoja parantaa viljelijän asemaa markkinoilla. Keskustelua käytiin erityisesti valmisteilla olevan kansallisen maatalouden tuottaja- ja toimialaorganisaatiolain sekä EU:ssa vireillä olevien lainsäädäntöhankkeiden mahdollisuuksista eri sektoreille. Markkinakoulutusta jatketaan myös vuonna 2011.

Teimme kotimaisten tuotteiden menekinedistämistyötä sekä yksin että yhteistyössä mm. Ruokatieto ry:n, Kotimaiset kasvikset ry:n ja Suomen metsäsertifiointi ry:n kanssa.

Menettelyjen ja työkalujen rakentaminen

Onnistunut etujärjestötyö edellyttää toimintaympäristön ja sen tulevaisuuden muutosten jatkuvaa arviointia. Arviointia tehdään sekä poliittisesta että markkinakehityksestä. Tehtävä on viimeisten vuosien aikana selvästi monipuolistunut johtuen kansainvälisten asioiden vaikutuksen kasvusta kotimaisiin ratkaisuihin.

Järjestön linjat ja ryhmät ovat vahvistaneet omaa sidosryhmäyhteistyötään sektoreidensa toimijoihin. Yhteydenpito PTT:een ja muihin tutkimuslaitoksiin on tiivistä. Seuraamme markkinoiden kehittymistä kansainvälisten ja kotimaisten markkinatutkimuslaitosten sekä tehtyjen viljelijä- ja metsänomistajakyselyiden avulla.

Tiedon hallinta ja sen jatkuva analysointi on jatkuva haaste. Tietojen analysoinnissa ja yhteisessä käytössä on linjojen ja ryhmien välisessä yhteistyössä edelleen parannettavaa.

Maaseudun yritystoiminnan yleistä kehitystä kuvaavan maaseutubarometrin rakentamista valmisteltiin yhteistyössä ProAgrian kanssa, mutta toistaiseksi asiaan ei ole löytynyt selvää toimintamallia eikä toteuttajaa.

Toimintavuonna laadittuun järjestön viestintäohjelmaan on koottu periaatteet, vastuut, menettelytavat ja tiedonvälityskanavat järjestön sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

Myös yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa toimivan järjestökoulutuksen tehtävä järjestön sisäisessä tiedon välityksessä on merkittävä.

Onnistuneen edunvalvonnan hyödyntäminen

Viestintä on erittäin tärkeä osa koko etujärjestön toimintaa. MTK:lla on perinteisesti ollut hyvät ja toimivat suhteet tiedotusvälineisiin. Näitä suhteita on edelleen vahvistettu lisäämällä esim. tiedotusvälineille järjestettyjen ajankohtaisten asioiden taustoitustilaisuuksia. Kaikkiin päämedioihin pidettiin säännöllisesti yhteyttä. Verkko- viestinnän merkitys on edelleen korostunut ja siksi sen sisällöntuotantoon on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Verkkosivuille tuotettiin mm. aineistoa eläinten hyvinvoinnista eläinaktivistien iskujen aikana. MTK:n yleisten verkkosivujen ja jäsenverkkosivujen uudistamistyö aloitettiin. Sosiaalisen median käyttöä viestinnässä laajennettiin.

Jäsenhankintaan kehitettiin palkkiojärjestelmä metsänhoitoyhdistyksille ja maataloustuottaja- ja metsänomistajaliitoille. Jäseneksi liittymisen uudet muodot ovat osana valmisteilla olevaa järjestön rakenneuudistusta. Jäsenhankintaan ei kuitenkaan löydetty sellaisia uusia keinoja, jotka olisivat merkittävästi vahvistaneet jäsenhankintaamme.

Vuoden aikana toteutettiin järjestön mainetutkimus suuren yleisön keskuudessa. Sen mukaan järjestöä pidetään yhteiskunnassa edelleen vahvana ja asiantuntevana vaikuttajana. Järjestön jäsenet näkevät etujärjestönsä onnistuneen edunvalvontatehtävässään kohtalaisesti, mikä vastaa muissa kyselyissä saatuja tuloksia.

Toimi- ja luottamushenkilöiden osaamista kehitettiin järjestön sisäisellä ja ulkoa ostetulla koulutuksella. Henkilöstövoimavarojen kehittämisen lähtökohdan muodostaa järjestön Menestystä maalle -strategia. Osaamisen johtamisella, muun muassa säännöllisesti käytävillä kehityskeskusteluilla pyritään varmistamaan, että järjestön käytössä on oikeanlaista osaamista strategian toteuttamiseksi.

Työssä oppimista edistettiin uudella käytännöllä, jonka mukaan keskusliiton työntekijät voivat käydä 4–6 viikon mittaisilla harjoittelujaksoilla MTK:n Brysselin toimistolla. Harjoittelujakson tarkoitus on lisätä henkilöstön osaamista sekä hyödyntää harjoittelujaksoa EU-kontaktien ja -osaamisen kartuttamisessa.

Metsäjohtokunnan asettamassa työryhmässä selvitettiin metsänomistajien liittojen ja keskusliiton asiantuntijoiden osaamisen ja yhteydenpidon kehittämistä. Työryhmän suositusten mukaisesti kehitettiin keskusliiton järjestämien metsänomistajien liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien neuvottelupäivien konseptia. Lisäksi kehitettiin asiantuntijoiden tiimimäistä työtappaa ja uusien työvälineiden käyttöä yhteydenpidossa.

Osana järjestön käynnissä olevaa laajaa kehittämistyötä toteutettiin keväällä kyselytutkimus tuottaja- ja metsäpuolen yhdistyksille ja liitoille. Kyselyssä vastaajat arvioivat muun muassa miten hyvin nykytuotoinen organisaatio selviää järjestön yhteisten palvelulupausten täyttämisestä lähivuosina. Yhdistysten ja liittojen johtokuntien arvio järjestön palvelukyvyistä oli selkeästi optimistisempi kuin aiemmin toteutetun jäsenyytyväisyysskyselyn tulosten perusteella arvioituna.

MTK järjesti joukkokokouksen teemalla Vihreä kasvu maalta lokakuussa Helsingissä. Kokoukseen osallistui yli tuhat viljelijää, metsäomistajaa ja maaseutuyrittäjää. Paikalla olivat hallituspuolueiden ja pääoppositioppolueen johto kuulemassa ja vastaamassa jäsenistömme esittämiin kysymyksiin. Kokous keräsi myös runsaasti mediahuomiota.

Järjestön ja jäsenten aseman vahvistaminen bioenergiasektorilla

MTK toteutti aktiivisesti vuonna 2007 vahvistettua energiastrategiaansa. Keskeisimmät osat toteutuivat hallituksen valmistelemassa uusiutuvan energian velvoitepaketissa siihen liittyvine lakeineen. Tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuus 38 %:iin koko energian loppukulutuksesta vuonna 2020.

Maatilojen energiaohjelma käynnistyi vuoden alussa. Vapaaehtoisen ohjelman tavoitteena on lisätä maatalouden energiatehokkuutta 9 % vuoteen 2016 mennessä.

MTK toimi aktiivisesti energiapuun mittausta ohjaavien toimijoiden yhteisesti käyttöön hyväksymän energiapuun mittausoppaan parantamisessa. Oppaan tavoitteena on kehittää jo käytössä olevien energiapuun mittausmenetelmien luotettavuutta, käytettävyyttä ja kattavuutta niin, että energiapuumarkkinoiden eri toimijat ne hyväksyvät ja niiden käytöstä muodostuu osa vakiintunutta kauppatappaa. Uusittu opas otetaan käyttöön vuoden 2011 alusta alkaen.

MTK otti aktiivisen roolin myös puutavaranmittauslain uudistamisen valmistelussa. Puutavaranmittauslain tärkein uudistamisen kohta on saattaa energiapuun mittausta osaksi puutavaranmittauslakia. Tämä turvaisi osaltaan heikomman osapuolen suojan toteutumista puukaupassa.

MTK oli mukana luomassa uusiutuvalle energialle uutta tukijärjestelmää. Biokaasu- ja tuulisähkölle sekä myös puusähkölle saatiin syöttötariffi eli takuuhinta. Biokaasu- ja puusähkön takuuhinta jäi vaatimattomaksi. Suurin tuki tuli tuulisähkölle. MTK laati tuulivoimalatonttien vuokrasopimusmallin edistääkseen voimaloiden rakentamista ja helpottaakseen maanomistajien sopimusten tekoa.

Liikenteen biopolttoaineita tuottavien tehtaiden suunnitelmia oli vireillä lukuisia. MTK suhtautui myönteisesti teknis-taloudellisesti järkeviin

hankkeisiin ja oli aktiivisesti kannustamassa tulevia investointipäätöksiä.

MTK osallistui kansallisen suo- ja turvemaatategian valmisteluun. Strategian tavoitteena on yhteen sovittaa soiden käytön eri muotoja seuraavien vuosikymmenten aikana ja luoda yhteinen, ajantasainen näkemys soiden ja suoluonnon kestävästä käytöstä. Strategian valmistelu aloitettiin vuoden 2009 alussa ja jatkui 31.1.2011 asti. MTK:n tavoitteena strategiatyössä on pitää kiinni maanomistajien omaisuuden suojaa ja elinkeinon vapautta koskevista kysymyksistä.

Muu keskeinen toiminta

Järjestö aloitti valmistautumisen vuoden 2011 eduskuntavaaleihin valmistelemalla oman Vihreää kasvu maalta -ohjelman, jota esiteltiin laajasti poliittisille puolueille, medialle ja etujärjestöille.●

MTK järjesti joukkokokouksen teemalla Vihreä kasvu maalta lokakuussa Helsingissä.

Maatalous

Laatua lautasella.

Avaintavoitteet

- 1 Vaikutamme koko Suomen maatalouden etujen varmistamiseen EU:n maatalouspolitiikassa
- 2 Varmistamme EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastuksen sujuvan toteuttamisen
- 3 Edistämme viljamarkkinoiden tasapainoista toimintaa
- 4 Vakiinnutamme maatalouden aloitus- ja investointitukijärjestelmän ja yksinkertaistamme sen toimivaksi järjestelmäksi
- 5 Alennamme maatalouden tuotantokustannuksia

Suomen maatalouden etujen varmistamiseen vaikuttaminen EU:n maatalouspolitiikassa

Maatalouslinja osallistui kiinteästi EU:n maatalouspolitiikan uudistamisen valmisteluun ja Suomen kannan muodostamiseen yhdessä valmistelutyöstä vastaavan maa- ja metsätalousministeriön kanssa. MTK:n edustajat tapasivat aktiivisesti myös EU:n komission ja parlamentin sekä muiden EU:n jäsenmaiden virkamiehiä, poliitikkoja ja edustajia. Pitkäjänteinen valmistelutyö ja tapaamiset olivat erittäin tärkeitä Suomen viljelijöiden etujen turvaamiseksi tulevassa, merkittävässä politiikan uudistuksessa, jonka vaikutukset ulottuvat vuoteen 2020 saakka.

EU:n komissio julkisti marraskuussa unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yleiset linjaukset. Jo ennen tätä virallista julkistamista MTK:lla oli käytettävissään tieto komission ehdotuksista, jotka toteutuessaan olisivat aiheuttaneet suuria menetyksiä Suomen viljelijöille. Yksi vahingollisimmista ehdotuksista oli luonnonhaittakorvauksen siirtäminen suorien tukien pilariin ilman rahoituksen siirtoa. MTK toi menetyshän selkeästi esille keskusteluissa komission kanssa. Virallisessa komission tiedonannossa luonnonhaittakorvaus jätettiin ennalleen niin sanottuun kakkospilariin.

MTK myötävaikutti olennaisesti siihen, että sekä Euroopan parlamentin mietintöön että komission tiedonantoon sisällytettiin myös Suomelle tärkeitä asioita. Näitä ovat muun muassa tavoite säilyttää maataloustuotanto Euroopan unionin kaikilla alueilla, mahdollisuus maksaa tuotantoon sidottua tukea myös jatkossa sekä säilyttää osarahoitteinen luonnonhaittakorvaus.

MTK osallistui toukokuussa komission järjestämään avoimeen kansalaiskuulemiseen EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuudesta. Järjestö oli mukana maatalouskomissaari Cioloksen Suomen vierailun valmistelussa ja toteutuksessa heinäkuussa. Komissaarille esiteltiin Suomen maatalouden erityispiirteitä. MTK:n edustajat osallistuivat myös komission järjestämään EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuutta käsitteeseen laajaan kongressiin heinäkuun lopussa. Lisäksi järjestö osallistui tulevaa EU 2020 strategiaa

koskevaan kuulemiseen. Tässä yhteydessä MTK muistutti komissiota siitä, miten vähäiselle huomiolle maa- ja metsätalous oli jäänyt 2020-strategiassa.

EU luonnosteli kauppapolitiikkaa koskevat tavoitteensa vastaamaan kansainvälisen talouden uusiin haasteisiin. Tähän tarkoitukseen komissio järjesti julkisen kuulemisen, johon MTK osallistui. Vuoden lopulla komissio antoi julkisuuteen tiedonannon uudesta kauppapoliittisesta linjasta. Tiedonannon päälinjaukset vastasivat hyvin pitkälle MTK:n kauppapolitiikalle asettamia tavoitteita.

Jo kymmenen vuotta kestänyttä WTO-kauppaneuvottelukierrosta ei ole vielä onnistuttu saamaan päätökseen. WTO-kysymyksissä MTK työskenteli sellaisten sopimusjärjestelyjen aikaansaamiseksi, jotka yhteisessä maatalouspolitiikassa eivät johda uusiin maatalouspolitiikan uudistamisiin, ja jotka riittävät turvaamaan tuotannon harjoittamisen edellytykset ja tulokehityksen Suomessa maataloudesta toimeentulonsa saaville.

Toukokuussa EU ja Mercosur päättivät jatkaa vuodesta 2004 asti pysähdyksissä olleita vapaa-kauppaneuvotteluita. Pääsääntöisesti Mercosur-alueella tuotetaan samoja elintarvikkeita kuin EU:ssa, mutta huomattavasti edullisemmissa tuotanto-olosuhteissa. Myös alhainen tulotaso, maiden harjoittama valuuttakurssipolitiikka, alemmat standardit eläinten terveydessä ja hyvinvoinnissa sekä tuotteiden jäljitettävyydessä lisäävät Mercosur-maiden hintakilpailuetua EU:hun nähden.

Mercosur-kysymyksessä MTK:n tavoite on EU:n neuvottelema sopimus, joka olisi toteutettavissa osana neuvoteltavaa WTO-maataloussopimusta ja sopimus ei johtaisi tuonnin hallitsemattomaan kasvuun EU:n alueelle.

Joulukuussa 2009 voimaan tullut Lissabonin sopimus laajensi edelleen komission toimivaltaa kauppapolitiikan alueella, mutta samalla se toi Euroopan parlamentin mukaan kauppapolitiikkaan. Suurimmat muutokset koskevat suuria ulkomaisia sijoituksia sekä palvelukauppaa. Nähtäväksi jää, millä tavoin tämä näkyy EU:n kauppapoliittisessa päätöksenteossa.

EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastuksen sujuva toteuttaminen

Keskikesällä komissio hyväksyi lopullisesti myös Suomen esityksen, joka liittyi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastukseen. Esityksen mukaisesti Suomessa voidaan lähivuosina maksaa tuotantoon sidottua tukea yhteensä 57 miljoonaa euroa eli 10 % tilatuen kokonaismäärästä.

MTK ja järjestön tärkkelysperunajaosto osallistuivat aktiivisesti tärkkelysperunan tuotantosi-donnaisen tuen perusteiden laadintaan. Perusteet pohjautuivat uuteen artikla 68:aan. Lisäksi vastasimme yhdessä alan teollisuuden kanssa komission esittämiin lisäkysymyksiin. Tukiohjelma saatiin hyväksytyä kesällä.

Ensimmäiset erät terveystarkastuksen mukaisia tukia maksettiin maidolle ja naudanlihalle jo joulukuussa 2010. Teuraskaritsojen laatupalkkio sekä valkuais- ja öljykasvipalkkiot otetaan käyttöön vuonna 2011. Tärkkelysperunan tuki otetaan käyttöön vasta vuonna 2012.

Maidon tukena lypsylehmäpalkkio kohdennetaan kokonaan AB-tukialueelle. Tällä päätöksellä MTK pystyi osittain korvaamaan 141-tukien alenemisesta aiheutuvaa tulonmenetystä AB-alueen maidontuottajille. Nyt käyttöön otetulle tuotantosi-donnaiselle tuelle MTK hakee jatkoa myös EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa.

MTK tiivisti tukijärjestelmien toimeenpanon seuranta ja puuttui aktiivisesti toimeenpanossa ilmenneisiin ongelmiin. Vuoden lopussa torjuimme eläinpalkkioiden valvontaohjeiden tiukennusta.

Viljamarkkinoiden tasapainoisen toiminnan edistäminen

Viljelijöiden kouluttamisen, neuvonnan ja aktiivisen tiedottamisen kautta MTK kiinnitti huomiota viljamarkkinoiden tasapainottamistarpeeseen. Markkinoimme erittäin aktiivisesti öljy- ja valkuaiskasvien viljelyä ja kehotimme viljelijöitä kokeilemaan uusia kasveja ja tekemään viljelysuunnitelmia markkinatilanteen mukaan. Kannustimme viljelijöitä kokeilemaan myös erilaisia kesantovaihtoehtoja, kuten hoidettu viljelemätön pelto (HVP) ja sen toimenpiteen eri muotoja. Lisäksi markkinoimme aktiivisesti viherlannoitusnurmen mahdollisuuksia. Pidimme viljamarkkinoiden tasapainottamistarvetta aktiivisesti esillä myös mediassa.

Viljamarkkinoiden tasapainottamistoimiin reagoitiin hyvin ja viljelijät mitoittivat kylvöaloja markkinatilanteen mukaan huomattavasti edellisvuo-

sia paremmin. Tämän lisäksi kevään ja kesän haasteelliset sääolosuhteet auttoivat viljasadon tasapainottamisessa. Pienentyneen viljelyalan ja sääolosuhteiden takia viljasato supistui edellisvuoden ennätystasosta 2000-luvun alimmalle tasolle. Öljykasviala sen sijaan kasvoi ennätys-suureksi.

Vakavat kuivuusongelmat Venäjällä olivat syy siihen, että viljojen hinnat alkoivat nousta maailman pörsseissä jo kesäkuun loppupuolella. Viljamarkkinat kotimaassa reagoivat tähän kuitenkin vasta heinäkuun lopussa ja paljon rauhallisemmin kuin muualla maailmassa. Hinnannousu oli alussa hidas, mutta syyskuun alussa hinnat olivat jo lähellä Keski-Euroopan tasoa.

Vaikeista sääolosuhteista huolimatta kotimainen vilja oli hyvänlaatuista. Myllykelpoista vehnää tuli markkinoille suhteellisen paljon, johon viljanostajat vastasivat alentamalla laatuhinnoittelua. MTK kritisoi voimakkaasti julkisuudessa sitä, että kaupankäynnin pelisääntöjä muutettiin markkinatilanteen mukaan kesken satovuotta. Kehitystyön jatkamista uusien hinnoittelumallien luomiseksi pidetään tämän takia tärkeänä.

MTK osallistui keskeisesti kansallisen siemenstrategian luomiseen. Tämän työn yhteydessä valmistelimme sertifioidun siemenen kehittämishanketta vuosille 2011–2013. Hankkeen tavoitteena on parantaa kansallisen siementuotannon kilpailukykyä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Maatalouden aloitus- ja investointitukijärjestelmän vakiinnuttaminen

MTK jatkoi vaikuttamista maatalouden rakennetukea koskevaan lainsäädäntöön ja ehdotti korjauksia epäkohtiin. Tukijärjestelmien ehtoihin saatiin joitakin parannuksia, muun muassa maatalojen konehallit saatiin korkotuen piiriin.

MTK ehdotti, että valtion- ja korkotukilainojen korkoja alennettaisiin yhdellä prosenttiyksiköllä jo vuonna 2010 tai viimeistään vuoden 2011 alusta. Samoin ehdotimme investointitukien valtiontakauksen laajentamista, kun nykyisin se on käytettävissä vain maidon- ja naudanlihan tuotannossa. Maataloushallinto kuitenkin alisti näiden muutosten käsittelyn EU:n komissiolle, joten päätökset siirtyivät vuoden 2011 puolelle.

Aloitus- ja investointitukien rahoitustilanne on säilynyt edelleen hyvänä valtion lisätessä varo-

ja Maatilatalouden kehittämisrahastoon. MTK on jatkuvasti tuonut esille tarpeen turvata kehittämisrahaston rahoituksen riittävyys myös pidemmällä aikavälillä.

Maatalouden tuotantokustannusten alentaminen

MTK jatkoi keinojen etsimistä maatalouden tuotantokustannusten alentamiseksi.

Maitovaltuuskunnan kustannusten seurantar ryhmä jatkoi työtään uusien johtamistyyppien kehittämiseksi maidon tuotantokustannusten seurantaan. Tilat voivat verrata rehujen ja maitotilojen pientarvikkeiden hintoja ja saada tukea tilan johtamispäätöksiin ja hankintoihin. Pääpaino kustannusten alentamisessa oli kuitenkin navettainvestoinneissa ja ryhmä evästi järjestöä Tyyppinavetta-hankkeen valmistelussa. Hanke sai julkisen rahoituksen vuosille 2011–2013.

Tuotantotalousvaliokunta aloitti tuotantotarvikkeiden ostoskorivertailun, jolla pystyttiin kiinnittämään huomiota kilpailuttamisen tärkeyteen. Ostoskorivertailusta uutisoitiin näkyvästi Maa-seudun Tulevaisuudessa. Vertailussa todettiin isojen keskusliikkeiden maatalouskauppojen olevan selvästi muita kalliimpia. MTK päätti jatkaa ostoskorivertailujen tekemistä tulevina vuosina.

MTK oli vaikuttamassa myös kilpailun edistämiseen Suomen lannoitemarkkinoilla. MTK muun muassa osallistui aktiivisesti ammoniumnitraattilannoitteiden varastointia koskevan lainsäädännön muutostyöhön. Maatilamittakaavan varastointivaatimukseen saatiin merkittäviä lievennyksiä. MTK kritisoi voimakkaasti Yaran toimintaa markkinoilla ja vaikutti toiminnallaan lannoitteiden myyntikiellon nopeaan purkamiseen. MTK vaikutti myös siihen, että teräskuonien käyttö kalkitusaineena voi jatkua toistaiseksi, kunnes koko EU:n lannoiteasetuksen muutos mahdollisesti johtaa eurooppalaiseen täysharmonisointiin.

Muu keskeinen toiminta

Alkuvuodesta MTK neuvotteli tiiviisti valtion kanssa kansallisen tilapäisen lisätuen kohdentamisesta. Komission säädösten mukaan kansallista tukea voitiin kohdentaa taloudellisissa vaikeuksissa oleville tiloille tai sellaisille tiloille, jotka ovat vaarassa joutua tilapäisiin taloudellisiin vaikeuksiin. Tuki päätettiin kohdentaa velkaantuneille tiloille. Lisäksi päätettiin myöntää tuki korotettuna tiloille, joilla oli tehty merkittäviä rakennusinvestointeja viime vuosina.

Vuoden loppupuoliskolla valmisteltiin vuoden 2011 kansallisen tuen ratkaisua. MTK:n vaatimuksesta valtio suostui pidentämään märehittijäryhmän kansallisten tukien tilakohtaisen enimmäismäärän käyttöönoton siirtymäaikaan C-tukialueella.

Vuoden aikana MTK osallistui aktiivisesti myös uuden Eläinten hyvinvointituki -ohjelman valmisteluun. Uuteen ohjelmaan saatiin uusia merkittäviä hyvinvointiin vaikuttavia toimenpiteitä ja tukitasoja pystyttiin korottamaan merkittävästi. Myös ympäristötukeen esitettiin useita parannusehdotuksia. Muutosesitykset ohjelmaan toimitettiin komissiolle joulukuussa.

MTK vahvisti valmiuttaan osallistua keskusteluun ilmastonmuutoksesta ja vaikutti erityisesti kotieläintalouteen liittyvän ilmastonmuutoksesta keskustelun suuntaamisessa asialliseen suuntaan.

MTK osallistui keskusteluun ruoan hinnanmuodostuksesta ja hinnan jakautumisesta elintarviketietojärjestelmässä. Suuret kauppa- ja elintarviketurvatoimikunnat alkoivat dumpata tuontimaitoa markkinoille. MTK vaikutti vahvasti siihen, että maidon merkintään kiinnitettiin huomiota ja kuluttajien positiivinen suhtautuminen kotimaiseen maitoon nostettiin esille. Maidon tuonti hiipui loppuvuotta kohden.

MTK teki aktiivisesti töitä myös kilpailuoikeuskykyisyyksissä. Päämääränä oli, että maatalouden erikoisluonne otettaisiin huomioon uudessa kilpailulaissa ja hallitus antaisi erillislain maatalouden tuottaja- ja toimialaorganisaatioista. Tämän lisäksi MTK toimi EU-tasolla maitopakettien puolesta. EU myöntyi maitoa koskevissa lakiesityksissään ja lisäsi tuottajien neuvotteluvoimaa. MTK toimi toiminnallaan saamaan aikaan siten, että tulevien maitokriisien hallintatoimiin esitettiin myös tuotannon rajoittamisen välineitä.

MTK oli tiiviisti mukana valmistelemaan sika- ja siipikarjasektorin kehittämissuunnitelman käynnistymistä. Ohjelman puitteissa käynnistettiin yhteensä 12 maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa sika- ja siipikarjatalouteen liittyvää kehittämissuunnitelmaa, joiden tavoitteena on parantaa erityisesti alan alkutuotannon kilpailukykyä. MTK:n edustajat ovat mukana hankkeiden ohjausryhmissä.

MTK osallistui myös tärkkelysalan teollisuuden omistajuusjärjestelyihin liittyviin neuvotteluihin. Vaikeiden neuvotteluiden jälkeen teollisuus saatiin kotimaisiin käsiin ja tärkkelysperunaviljelijät saivat merkittävän omistussuosituksen ja vaikutus-

valtaa teollisuudessa.

MTK osallistui uuden ruoka- ja ruokateollisuusperunan strategian laadintaan alan ja valtiohallinnon kanssa. Perunastrategialla valmistaudutaan muun muassa perunantuotannon kansallisen tuen poistumiseen vuoden 2011 jälkeen.

MTK jatkoi työtään sokerijuurikkaanviljelyn ja sokerintuotannon toimintaedellytysten turvaamisessa ja viljelyn jatkon varmistamisessa. Suomelle tärkeä sokerijuurikkaan kansallisen tuen mahdollisuus ja kiintiöjärjestelmän jatko vietiin valtionhallinnon ja komission tietoon. Sokerijuurikasvaliokunta neuvotteli Sucroksen kanssa viisivuotisen leikesopimuksen ja korotuksen toimialasopimuksen kuljetuskorvaukseen.

Puutarhataloudessa lähtökohtana oli puutarhantuotteiden markkinoiden tasapainottaminen ja tuotantokustannusten nousun aiheuttamien kustannuspaineiden siirtäminen tuottajahintoihin. Vuoden aikana MTK keräsi viikottain avomaaviljelyhannesten toteutunutta hinta- ja markkinatietoa, joka välitettiin viljelijöille Maaseudun Tulevaisuudessa. Näin parannettiin viljelijöiden tietoisuutta vallitsevasta markkinatilanteesta.

MTK osallistui aktiivisesti myös EU:n kasvinsuojelulainsäädännön valmistelutyöhön. Lisäksi MTK hankki koetoimintalupia sekä Off label -lupia eräiden kasvinsuojeluaineiden käyttöä varten. Näin parannettiin erikoiskasvien – kuten avomaaviljelyhannesten, härkäpavun ja kuminan – kasvinsuojelumahdollisuuksia.

Maatalouslinjan tuotekohtaiset valiokunnat ja jaostot kartoittivat alkuvuodesta näkemyksensä geenimuunneltuihin organismeihin liittyvistä asioista MTK:n johtokunnan toimeksiannosta. Varsinkin kotieläinsektorit käsitelivät asiaa pääasiallisesti rehustuksen näkökulmasta, mutta myös viljelyyn otettiin kantaa. Yleisesti ottaen GMO-asiain suhtaudutaan varsin kielteisesti, mutta asiassa nähdään myös mahdollisuuksia. Useissa tuotesektoreiden näkemyksissä korostettiin kuluttajien valtaa ja vastuuta siitä, millaisia rehuja Suomessa eläinten ruokinnassa käytetään. Jos GMO-vapautta halutaan ylläpitää ja se aiheuttaa korkeammat tuotantokustannukset, on kuluttajien oltava myös valmiita maksamaan korkeampaa hintaa näistä tuotteista. MTK:n johtokunta on omissa kannanotoissaan korostanut GMO-asioihin liittyvää varovaisuusperiaatetta ja kuluttajien mahdollisuutta tiedonsaantiin. MTK on myös korostanut kasvinjalostukseen liittyvän tutkimuksen tärkeyttä. ●

Metsätalous

Metsänomistajien järjestö.

Avaintavoitteet

- 1 Metsänomistajat osallistuvat aktiivisesti MTK:n strategian toimeenpanoon ja MTK:n näkyvyys metsänomistajien etujärjestönä vahvistuu
- 2 Edistämme kotimaisen puun tarjontaa vastaamaan energia- ja metsäteollisuustuotannon kysyntätarpeita sekä lisäämme metsätalouden elinkeinölähtöisyyttä
- 3 Osallistumme aktiivisesti Metsien monimuotoisuusohjelman 2008–2016 (METSO) toteuttamiseen ja parannamme metsänhoitotöiden laatua perhemetsissä
- 4 Vahvistamme metsänomistajien edunvalvontaa ja palvelutarjontaa kehittämällä metsänomistajaorganisaation osaamista, toimintaa ja rakenteita

Osallistuminen MTK:n strategian toimeenpanoon sekä näkyvyyden vahvistuminen

MTK:n strategian toimeenpano keskittyi avaintavoitteiden viemiseen käytäntöön osana järjestön toimintasuunnitelmaa sekä järjestön rakenneyhteyshämeen. Molemmilla MTK on työstyänyt asiaa yhteistyössä metsänomistajien liittojen sekä metsänhoitoyhdistysten kanssa. Strategiaa ja sen mukaisia toimia on esitelty eri tahojen järjestämällä neuvottelupäivillä sekä kehittämisseminaareissa.

Käynnistimme metsänomistajien organisaatiossa (metsänhoitoyhdistykset, metsänomistajien liitot ja MTK) sisäisen prosessin, jossa on etsitty konkreettisia vaihtoehtoja organisaation toiminnan strategiseksi kehittämiseksi. Kehittämisprosessi jatkuu vuonna 2011.

Kartoitimme metsänhoitoyhdistyksen johdon mielipiteitä yhdistyskentän tulevaisuudesta. Yhdistykset pitivät metsänhoitomaksun säilymistä edunvalvonnan kannalta erittäin tärkeänä. Yhdistysten pitäisi kuitenkin entistä enemmän yhdessä pohtia varautumista tulevaisuuteen.

Tuotimme Metsänomistajat-esitteen ja muuta viestintä- ja markkinointimateriaalia vahvistamaan MTK:n ja metsänomistajaorganisaation edunvalvontaroolia ja näkyvyyttä. Esiinnyimme messuilla ja tapahtumissa Metsänomistajat-organisaationa ja toimimme esille MTK:n edunvalvonnan saavutuksia monin eri keinoin ja kanavien. Tiedotteita medialle lähti yhteensä 39 kpl. Niissä pääpaino oli puumarkkinaviestinnässä. Lisäksi tuotimme artikkeleita ja videoita tiedotusvälineiden käyttöön sekä kirjoitimme lukuisia asiantuntija-artikkeleita, kolumneja, blogeja ja verkkouutisia. Metsänomistajaorganisaatio otti myös paikkansa sosiaalisessa mediassa.

Kansallisen metsäohjelman 2015 päivittäminen

Kansallinen metsäohjelma 2015 tarkistettiin vastaamaan metsäalan muuttuvaa toimintaympäristöä, rakennetta ja uusia haasteita. Valtioneuvosto hyväksyi joulukuussa tarkistetun Kansallisen metsäohjelman 2015. MTK osallistui ohjelman päivitykseen työryhmissä ja metsäneuvostossa tavoitteenaan koko sektorin toimintaedellytysten ja tätä kautta yksityismetsätalouden kannattavuuden parantaminen.

MTK:n ansiosta ohjelman keskeiseksi tavoitteeksi tuli yksityismetsätalouden kannattavuuden parantaminen sekä metsätilarakenteen kehittäminen. Lisäksi ohjelmassa tuodaan esille metsänkäsittelemenetelmien monipuolistaminen ja metsänomistajien osaamisen kehittäminen. MTK:n edustajat osallistuivat TEM:n Metsäalan strategisen ohjelman (MSO) työryhmien työskentelyyn.

Metsäalan organisaatioiden kehittäminen ja metsävaratiedoista huolehtiminen

MTK:n edustaja osallistui MMM:n metsätalouden edistämisen organisaatioita koskevan kehittämissankkeen johtoryhmään. Hankkeen seurauksena 13 alueellisesta metsäkeskuksesta muodostetaan valtakunnallinen Suomen metsäkeskus.

Metsäkeskuslain yhteydessä MMM:ssä laadittiin lakiluonnos metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmästä. MTK vaikutti aktiivisesti lain sisältöön. Laki tulee selkeyttämään metsänomistajien yksityisyyden ja omaisuuden suoja metsävaratietojen osalta. Lakiluonnoksen mukaan metsävaratietoja on mahdollista luovuttaa metsäkeskuksen tietojärjestelmästä ainoastaan metsänomistajan yksiselitteisellä suostumuksella. Tavoitteena on, että laki tulee voimaan 2012.

Kotimaisen puun tarjonnan edistäminen sekä elinkeinölähtöisyyden lisääminen

Vuosi 2010 oli metsäsektorille kokonaisuutena edellisuuteen verrattuna erittäin positiivinen. Metsäteollisuuden tuotannon kasvu lisäsi huomattavasti puuntarvetta. Puukauppa kävi kuitenkin säästöliekillä vuoden ensimmäiset 20 viikkoa, mutta piristyi sitten huomattavasti. Loppuvuodesta puun kysyntä ja metsäteollisuuden ostoaktiivisuus heikkenivät huomattavasti. Puunmyyntitulojen verohuojennuksen päättyminen vuoden vaihteessa ei tuonut markkinoille vuoden 2009

kaltaista piikkiä. Vuoden 2010 puumarkkinoita sävyttivät myös poikkeuksellisen voimakkaat myrskyt. Myrskyissä kaatui puuta kaikkiaan 8,1 miljoonaa kuutiometriä ennen kaikkea Itä- ja Keski-Suomessa.

Yksityismetsistä myytiin puuta yli 100 % enemmän kuin vuonna 2009.

Puukauppa kasvoi voimakkaasti: yksityismetsistä myytiin kaikkiaan 33,1 miljoonaa kuutiometriä, mikä oli yli 100 % enemmän kuin vuonna 2009.

Kilpailulain mukaisesta toiminnasta huolehtiminen

Kilpailuvirasto antoi päätöksen, joka koski epäillyä raakapuun tarjonnan rajoittamista, viestintää ja yhteydenpitoa sekä kaupan ohjailua. Epäily kohdistui MTK:hon, metsänomistajien liittoihin ja metsänhoitoyhdistyksiin sekä näiden omistamiin hankintayhtiöihin. Kilpailuvirasto poisti raakapuuasian käsittelystä ja totesi, ettei aihetta jatkotoimiin ole.

Kilpailuvirasto antoi päätöksen, joka koski MTK:n julkaisemia energiapuun hinnoittelutiedotteita. Kilpailuviraston mukaan tiedote on ollut yksittäistapaus. Kilpailuvirastolla ei ole näyttöä siitä, että MTK:n julkaisemilla hinnoitteluperusteilla olisi ollut merkittävää vaikutusta energiapuun hintaan markkinoilla. Virasto ei ole myöskään saanut tietoa siitä, että MTK:n julkaisemia hinnoitteluperusteita olisi otettu käyttöön laajamittaisesti metsänomistajaorganisaatioissa. Kilpailuvirasto katsoi, ettei sillä ole perustetta ryhtyä asiassa enempään toimenpiteisiin ja poisti asian käsittelystä.

Ratkaisut osoittavat, että metsänomistajaorganisaatio on tehnyt vuosien ajan määrätietoista työtä varmistukseksi, että organisaation toiminta on kilpailulainsäädännön mukaista.

Jäsenien neuvominen puukaupakartelliin liittyen

Markkinaoikeus antoi päätöksen, jonka mukaan metsäyhtiöt olivat syyllistyneet kiellettyyn hintatayhteistyöhön. MTK selvitti mahdollisia yleisiä perusteita vahingonkorvauskanteen nostamiselle. MTK tiedotti kartellista julkisuuteen ja informoi jäseniään mahdollisista korvauskanteisiin liittyvistä juridista ja taloudellisista perusteista. MTK:ssa ja metsänomistajien liitoissa tehtiin useille kymmenille metsänomistajille laskelmat kartellin taloudellisista vaikutuksista.

Ajantasaisen markkinatiedon tuottaminen metsänomistajille ja markkinoiden toimivuuden parantaminen

MTK tuotti ajantasaista ja luotettavaa markkinatietoa metsänomistajille metsäteollisuustuotteiden markkinoista, kotimaan ja ulkomaan puumarkkinoista ja energiapuukaupasta. Puumarkkinoiden toimivuuden kehittämisessä MTK toimi aloitteellisesti monissa työryhmissä. MTK otti aktiivisesti kantaa julkisuudessa puumarkkinoiden tilaan ja toimivuuteen. MTK laati oman esityksensä puumarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi. MTK päätti sähköisen puumarkkinapaikan perustamisesta.

Puun käytön edistäminen rakentamisessa ja julkisissa hankinnoissa

MTK lobbasi menestyksellisesti puurakentamisen puolesta sekä kotimaassa että ulkomailla. Puurakentamisen toimintaedellytykset parantivat MTK:n myötävaikutuksella merkittävästi. Ympäristöministeriössä päivitetyt rakentamismääräykset tuovat puun samalle viivalle muiden rakennusmateriaalien kanssa, ja parantavat puurakentamisen kilpailukykyä. MTK osallistui myös ulkoasiainministeriön työhön, jossa selvitettiin puurakentamisen edistämistä kansainvälisesti ilmastopoliittisin perustein. MTK oli myös vaikuttamassa siihen, että Suomelle luotiin puutuotteiden vihreiden julkisten hankintojen politiikka. Lisäksi MTK oli mukana EU:n puutuotteiden laillisten ja kestävien julkisten hankintojen politiikan luomisessa. MTK:n aloitteesta puurakentaminen sisällytettiin myös Copa-Cogecan metsäohjelmaan.

Metsätalouteen liittyvän tutkimustoiminnan edistäminen

Metsätaloutta koskevassa tutkimustoiminnassa painotettiin metsätalouden kannattavuutta ja puumarkkinoiden tasapainoista toimivuutta, metsäenergiamarkkinoiden toimivuuden parantamista, metsänomistajaorganisaation kehittämistä, puun käytön lisäämistä sekä kansainvälisiä vaikuttamista.

MTK oli aktiivisesti mukana Euroopan metsäklusterin Forest-Based Sector Technology Platform (FTP) -hankkeen ohjausryhmässä. MTK:lla oli edustus FTP:n kansallisessa tukiryhmässä sekä merkittävässä FTP:hen liittyvässä tapahtumisessa. Lisäksi MTK:n edustajat olivat aktiivisesti muka-

na Suomen metsäklusterin tutkimusstrategian päivytystyössä. MTK osallistui myös aktiivisesti Euroopan Unionin komission rahoittaman 8. puiteohjelman valmistelutyöhön.

Metsätilarakenteen kehittäminen

Osallistuimme metsätilojen kokorakenteen kehittämistä ja mm. sukupolvenvaihdosten helpottamista selvittäneen MMM:n työryhmän työskentelyyn. Teimme yhdessä Metsäteollisuus ry:n kanssa esityksen hallituksen talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle metsätilojen sukupolvenhuojennuslainsäädännöstä. Esitys kaatui valtiovarainministeriön vastustukseen. Vaikutimme siihen, että metsäteollisuuden ajama metsänomistusmaksu ei menestynyt poliittisessa päätöksenteossa.

PEFC-sertifiointin kehittyminen

MTK oli kehittämässä PEFC-Suomen toimintaa ja markkinointiviestintää. PEFC-Suomelle hyväksyttiin viestintästrategia. PEFC oli näkyvästi esillä erilaisilla messuilla ja metsänomistajatapahtumissa. Kansainvälinen PEFC hyväksyi Suomen PEFC:n uuden metsäsertifiointin standardin. MTK oli mukana valmistelemassa uuden standardin käyttöönottoa ja siihen liittyvää koulutusta.

PEFC-metsäsertifiointin standardityöryhmä hyväksyi uudet vaatimukset PEFC-metsäsertifiointinille. Uutena kriteeristöön lisättiin mm. energiapuun korjuuta koskeva kriteeri. Osallistuimme aktiivisesti Tapion energiapuunkasvatus ja -korjuusuositusten uudistamiseen. Suositukset valmistuivat kesäkuussa 2010. Tapion energiapuun korjuuta koskevat suositukset ovat yksi mahdollinen kriteeristö, jota PEFC sertifiointia toteutettaessa voidaan käyttää.

Metsäenergiakaupan toimintaedellytyksien parantaminen

MTK oli mukana energiapuun mittaussoppaan parantamisessa. Oppaan tavoitteena on kehittää energiapuun mittausten menetelmien luotettavuutta ja käytettävyyttä. Energiapuunmittausoppaan tuoreihestaulukot uusittiin ja tekstejä selkeytettiin.

MTK oli aktiivisesti mukana myös puutavaranmittauslain uudistamisen valmistelussa. Lain tärkein uudistamisen kohta on saada energiapuun mittausta osaksi puutavaranmittauslakia. MTK osallistui energiapuuhakkureiden kustannusindeksiin laatimiseen. Kustannusindeksi saadaan käyttökelpoiseksi tuotteeksi vuoden 2011 alussa.

Uusiutuvan energian käytön edistäminen

MTK oli mukana luomassa uusiutuvalle energialle uutta tukijärjestelmää. Biokaasu-, tuuli- ja puusähkölle saatiin vihdoin hallitusohjelmassa luvattu syöttötariffi eli takuuhinta.

MTK otti kantaa kotimaisen sähköntuotannon tarpeeseen. Teknistaloudellisesti bioenergian lisäämismahdollisuudet ovat rajalliset, joten sähkön nettotuonti tulee korvata rakentamalla riittävä määrä ydinvoimaa sekä tehostamalla jo rakennuttujen vesistöjen vesisähkön tuotantoa.

MTK osallistui kansallisen suo- ja turvemaatratragian valmisteluun. Strategian tavoitteena on yhteen sovittaa soiden käytön eri muotoja seuraavien vuosikymmenten aikana ja luoda yhteinen, ajantasainen näkemys soiden ja suo- luonnon kestävästä käytöstä. MTK:n tavoitteena strategiatyössä oli pitää kiinni maanomistajien omaisuuden suojasta ja elinkeinonvapaudesta.

Metsien monimuotoisuusohjelman toteuttaminen ja metsänhoitotöiden laadun parantaminen

METSO-ohjelman toteutus käynnistyi todella toimintavuoden alusta. MTK tiedotti ja järjesti ohjelman keinoista kertovaa koulutusta metsänomistajien liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa.

MTK osallistui METSO-ohjelman valtakunnalliseen seurantaryhmään ja vaikutti tätä kautta ohjelman toteutukseen maakunnissa. Erityisesti MTK pyrki ratkaisemaan määrärahaisten suoje- lusopimusten solmimiseen liittyviä hallinnollisia ongelmia. MTK vaati METSO:n rahoituksen turvaamista. Ohjelman toteutusta päätettiin jatkaa vuoteen 2020 saakka, jotta asetetut määrälliset ja laadulliset tavoitteet voidaan saavuttaa.

Kestävän metsätalouden rahoituksen riittävydestä huolehtiminen

Kestävän metsätalouden rahoituslain mukaiset määrärahat loppuvat joka vuosi. Metsänparannusvarojen maksatuksia siirtyi edelliseltä vuodelta lähes 19 miljoonaa euroa vuodelle 2010. Vuodelle 2010 metsänparannustöihin oli budjetoitu 72,28 miljoonaa euroa.

MTK vaati, että edellisiltä vuosilta kertynyt rahoitusvaje tulee kattaa lisätalousarviossa toimintavuoden aikana. Kokonaisuudessaan vajetta ei saatu katettua. Neljännessä lisätalousarviossa

kestävän metsätalouden rahoitusta kuitenkin paikattiin 8 milj. eurolla, joka suunnataan yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöihin, energiapuun korjuuseen ja haketukseen sekä myrskytuhoista kärsineiden yksityismetsien uudistamiseen.

Metsätalouden rahoituslain uusiminen ja pienpuun energiatukilain laatiminen

Kestävän metsätalouden rahoituslaista päätettiin erottaa ilmasto- ja energiapoliittiset osat erilleen. Ensiharvennuksiin ja nuorten metsien hoitoon suunnattu pienpuun energiatuki säädettiin nopealla aikataululla. Uudet lait tasapainottavat tilannetta ja mahdollistavat puun energiakäytön aikaisempaa suuremmassa mittakaavassa. Siirtymäaika uuden järjestelmän täysipainoiseen toimintaan kestää kuitenkin vuoden 2011 jälkimmäiselle puoliskolle. Pienpuun energiatuki on notifioitava EU:n komissiossa.

Metsälain uudistuminen

Metsälain muutos vahvistettiin 10.9.2010 ja laki astuu voimaan 1.1.2011. Muutoksella metsälaki saatettiin vastaamaan vuonna 2000 hyväksytyä perustuslakia. Lakimuutos vastaa MTK:n tavoitetta siitä, että perustuslain vaatimat muutokset metsälakiin toteutetaan eikä lakiin tuoda metsien käsittelyyn vaikuttavia kiristyksiä tai muutoksia ilman huolellista eri sidosryhmien kanssa tehtyä valmistelua.

MTK osallistui aktiivisesti MMM:n asettaman metsien käsittelyn monipuolistamista pohtivan työryhmän työhön ja korosti, että vaihtoehtoja metsien käsittelyssä tarvitaan. Samalla on huolehdittava siitä, että metsänomistajille pystytään kertomaan, mitä näistä vaihtoehtoista seuraa. Työryhmän tärkein linjaus oli, että koska metsätalous on elinkeinotoimintaa, tulee metsänomistukseen ja metsäyrittäjyyteen liittyvää yhteiskunnan säätelyä vapauttaa.

Metsänomistajien edunvalvonnan ja palvelutarjonnan vahvistaminen

Kehittämistä on tehty mm. metsänomistajaorganisaation laaturyhmässä, erillisten työryhmien sekä säännöllisesti pidettävillä MO-liittojen neuvottelupäivillä. MTK keräsi metsänhoitoyhdistyksiä ja metsänomistajien liittoja koskevat laatumittaritiedot. MHY Kanta-Häme valittiin vuoden metsänhoitoyhdistykseksi. Metsänhoitoyhdistys-

ten palveluiden käytännön kehittämisen ja markkinointityötä tehtiin Silvadata Oy:ssä ja MHYP Oy:ssä, joiden toimintaan osallistuttiin sekä yhtiöiden hallitustasolla että eri työryhmissä.

Talvella Lahdessa järjestettiin valtakunnalliset MHY-päivät, joihin osallistui noin 240 henkilöä. Metsänomistajien liittojen neuvottelupäivillä pureuduttiin koko organisaation kehittämiseen.

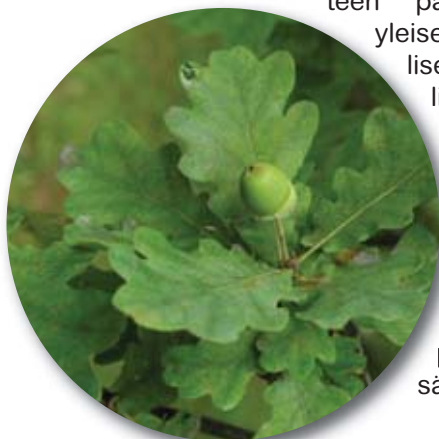
Neuvottelupäivien kehittämistä varten asetettiin työryhmä, joka antoi raporttinsa. Metsäjohtokunta nimesi työryhmän vahvistamaan Metsänomistajat-brändiä. Brändityötä tehdään yhteistyössä MHYP:n kanssa.

Metsänhoitoyhdistysten palveluita kehitettiin ketjutoimintamallin mukaisesti. Kehitystyötä tehtiin tiiviissä yhteistyössä Metsänhoitoyhdistysten Palvelu Oy:n ja Silvadata Oy:n kanssa. Metsänomistajaorganisaation sisäisen kehitystyön painopisteitä oli lisäksi metsänhoitoyhdistysten kilpailuneutraliteetin parantaminen. Metsänhoitoyhdistysten rakennekehitys eteni kolmen yhdistymishankkeen kautta. Vuoden 2011 alussa metsänhoitoyhdistyksiä on 105.

MTK paransi metsänhoitoyhdistysten kilpailuneutraliteettia kehittämällä työajanseurantaa. Yhdistysten puukaupallisen toiminnan läpinäkyvyyttä parannettiin uudistamalla puukauppaohjeistus ja ottamalla käyttöön puukaupan sisäinen valvontamalli. Syksyn aikana tarkistettiin yli 2 500 valtakirja- ja korjuupalvelukauppaa. Metsänhoitoyhdistysten uusittu asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön. Vuoden aikana järjestelmään tallennettiin 4 000 asiakaspalautetta.

Yhteismetsiin panostaminen

Marraskuun lopussa yhteismetsiä oli kaikkiaan 181 ja toimintavuonna tehtiin 30 uuden yhteismetsän perustamishakemusta. Yhteismetsät ovat yksi parhaista keinoista metsätilarakenteen parantamiseksi ja yleisen metsätaloudellisen aktiivisuuden lisäämiseksi. MTK ja koko metsänomistajaorganisaatio panosti voimakkaasti yhteismetsätöiminnan kehittämiseen. MHYP perusti yhteismetsätyöryhmän, jonka

tehtävänä on muotoilla palvelukuvaukset metsänhoitoyhdistyksille yhteismetsien perustamisesta ja niiden palvelusta.

Vaikuttaminen kansainvälisissä metsäasioissa

EU:n laittomien hakkuiden torjuntaan tähtäävä asetusehdotus hyväksyttiin lokakuussa ja se astuu voimaan vuoden 2013 alusta. MTK osallistui aktiivisesti Suomen kannan muodostamiseen yhdessä Maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Vaikutimme pohjoismaisen metsänomistajajärjestö NSF:n ja eurooppalaisen metsänomistajajärjestö CEPF:n kautta valmistelutyöhön. MTK:n tavoitteena oli jo olemassa olevien kontrollijärjestelmien hyväksyminen laillisuuden osoittamiseen. Tämä kirjattiin asetukseen.

Komission ympäristöpääosasto julkaisi vihreän kirjan metsien suojelusta ja metsätiedosta EU:ssa maaliskuussa. Vihreän kirjan tarkoituksena oli käynnistää keskustelu EU:n metsien suojelusta. MTK osallistui julkiseen konsultaatioon itse ja koordinoi Suomesta myös MO-liittojen vastaukset. Konsultaation tulokset olivat suurelta osin MTK:n tavoitteiden ja vastausten mukaisia.

Euroopan Metsäministerikonferenssi on vapaaehtoisuuteen perustuva korkean tason metsäfoorumi. Vuonna 2007 Itävalta teki aloitteen eurooppalaisesta laillisesti sitovasta metsäsopimuksesta (LBA – Legally binding agreement). MTK osallistui prosessiin ja LBA:n valmisteluun Copa-Cogecan virallisena edustajana. MTK hahmotteli 2010 Copa-Cogecan virallisen kannan sopimukseen.

MTK käynnisti yhdessä Agricordin kanssa ensimmäiset metsäprojektit, joilla suomalaista metsänhoitoyhdistysosaamista alettiin ”viedä” kehitysmaihin. Etiopiasta ja Vietnamista löytyi paikallisia järjestöjä, joille Ylä-Savon ja Kyyjärven metsänhoitoyhdistykset toimivat kummeina opastaen paikallisten metsänomistajaorganisaatioiden rakentamisessa ja metsätulojen kasvattamisessa. MTK:lla on ollut vastaavanlainen hanke Meksikon kanssa vuodesta 2009 alkaen.

Metsäasiantuntija Lea Jylhä valittiin vuoden jatkokaudelle IFFA:n puheenjohtajaksi järjestön vuosikokouksessa Rio de Janeirossa. MTK:n metsäjohtaja Juha Hakkarainen valittiin marraskuussa EU-komission neuvoo-antavan metsätalous- ja korkkikomitean puheenjohtajaksi seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Komitea toimii metsäisten sidosryhmien äänitorvena komissioon. ●

Maaseutuyrittäjyys

Uutteraa, yrittäjyyttä.

Avaintavoitteet

- 1 Järjestämme MTK:n maaseutuyrittäjyyden edunvalvonnan alueellisia tilaisuuksia
- 2 Edistämme PK-energiayrittäjyyttä
- 3 Kevennämme maaseutuyritysten hallinnollista taakkaa sekä edistämme yritys- ja hanketukien käyttöä ja selkeytämme niiden hallinnollisia menettelytapoja.
- 4 Lisäämme suomalaisen ruokaketjun vastuullisuutta ja viestimme siitä
- 5 Uudistamme MTK:n kuluttajaohjelman

Edunvalvonnan alueellisten tilaisuuksien järjestäminen

MTK osallistui aktiivisena osapuolena ja järjestäjänä suomalaisen yrittäjän päivän päätapahtumaan Jyväskylässä. Alueellisissa tapahtumissa järjestö teki yhteistyötä alueella toimivien muiden elinkeinoelämän järjestöjen ja yhteistyökumppanien kanssa.

Alueellisten tapahtumien tavoitteena oli osallistua saada näkyvyyttä MTK:n maaseutuyrittäjyydedunvalvonnalle ja toisaalta luoda palveluita kasvavien maaseutuyritysten tarpeisiin. Alueellisten tapahtumien painopisteenä olivat energian tuotantoon liittyvät mahdollisuudet. Toisena suurempana asiaryhmänä oli lähiruuan tuotantoon ja hankintaan liittyvät tapahtumat. Myös aivan perinteinen järjestökoulutus ja kurssimuotoinen jäsenten kouluttaminen, kuten työnantajakoulu-

tus, pidettiin vuoden aikana esillä ja liitot hyödynsivät sitä mahdollisuuksiensa mukaan.

Maaseutumatkailu- ja palveluyrittäjyyteen liittyvissä tilaisuuksissa yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettuina käsiteltiin mm. maaseutuyritysten tuotteistamisen, markkinoinnin ja myynnin kehittämisen toimenpiteitä, hanketoimintaa sekä edunvalvonnan ajankohtaisasioita.

Alueella toteutettavien tapahtumien avulla maaseutuyrittäjyys nousee järjestön sisällä näkyvämpään rooliin. Parhaimmillaan liittoja voidaan tukea suunnittelemalla ja järjestämällä toimialakohtaisia tai alueellisia koulutustilaisuuksia yhteistyössä järjestökoulutuksen kanssa. Seminaareja ja keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista aiheista tuotetaan alueellisen kysynnän mukaan.

PK-energiayrittäjyyden edistäminen

MTK toteutti aktiivisesti vuonna 2007 vahvistettua energiastrategiaansa. Keskeisimmät osat toteutuivat hallituksen valmistelemissa uusiutuvan energian velvoitepaketissa siihen liittyvine lakeineen. Tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuus 38 %:iin koko energian loppukulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Toisena laajana ponnisteluja vaativana osana väännettiin Suomea kohti omavaraista sähköntuotantoa.

Maatilojen energiaohjelma käynnistyi vuoden alussa. Vapaaehtoisen ohjelman tavoitteena on lisätä maatalouden energiatehokkuutta 9 % vuo-

teen 2016 mennessä. Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa tiloilla tehtäviä energiatehokkuus selvityksiä niin, että viljelijän vastuulle jää 165 euroa. Viljelijä päättää säästö- ja tehokkuusinvestointien toteuttamisesta.

Biokaasu- ja tuulisähkölle sekä puusähkölle saatiin syöttötariffi eli takuuhinta. Biokaasu- ja puusähkön takuuhinta jäi vaatimattomaksi. Suurin tuki tuli tuulisähkölle. MTK laati tuulivoimalatonttien vuokrasopimusmallin edistääkseen voimaloiden rakentamista ja helpottaakseen maanomistajien sopimuksentekoa. Tuulivoimasta kiinnostuneille alueille järjestettiin neuvontatilaisuuksia maanomistajille.

Liikenteen biopolttoaineita tuottavien tehtaiden suunnitelmia oli vireillä lukuisia. MTK suhtautui myönteisesti teknistaloudellisesti järkeviin hankkeisiin ja oli aktiivisesti kannustamassa tulevia investointipäätöksiä.

MTK otti aktiivisesti ja selvästi kantaa kotimaisen sähköntuotannon tarpeeseen. Teknistaloudellisesti bioenergian lisäämismahdollisuudet ovat rajalliset, joten sähkön nettotuonti tulee korvata rakentamalla riittävä määrä ydinvoimaa. Eduskunta päätti myöntää kahdelle hakijalle kolmesta ydinvoimalan rakentamisluvan.

Näkyvin järjestön energiamarkkinatempaus oli jakaa pari autokuormaa sauna- ja takkapuita helsinkiläisille järjestön joukkokokouksen yhteydessä lokakuussa. Puut hupenivat vartissa.

Hallinnollisen taakan keventämisen sekä yritys- ja hanketukien käytön edistäminen

Kivikon työryhmän laatiman selvityksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö toteutti monia yritysten hallinnollista taakkaa keventäviä toimenpiteitä. Hallinnonalan yritys- ja hankerahoitukseen säännöksiin, ohjeistukseen ja hallinnollisiin käytäntöihin tehtiin muutoksia. MTK pyrki vaikuttamaan uudistusten sisältöön ja toteuttamistapaan jäsenkunnan toiveiden mukaisesti. Aivan kaikkia työryhmän tekemiä ehdotuksia ei luonnollisesti heti onnistuttu toteuttamaan, mutta kokonaisuutena tehtyyn työhön voidaan olla tyytyväisiä.

Nyt hallinnossa tiedostetaan maaseutuuyrittäjien hallinnollinen taakka ja pyritään tekemään toimenpiteitä sen keventämiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö tekee tässä työtään osana valtioneuvoston yhteistä hanketta, jonka tavoitteena

on alentaa hallinnollista taakkaa 25 %:lla. MTK on mukana hankkeen ohjausryhmässä.

Tehdyillä toimenpiteillä hallinto pyrki palauttamaan asiakkaiden luottamusta viranomaisten toimintaan. Osa sovituista uudistusehdotuksista jäi odottamaan lisäselvityksiä tai EU-tason hyväksyntää. Vuoden alussa toimintansa aloittaneiden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) pelättiin myös lisäävän hallinnon sisäistä byrokratiaa. Hallinnollista taakkaa kevennettiin mm. seuraavilla uudistuksilla: mahdollistettiin elinkeinojen kehittämishankkeen sekä koulutus- ja tiedonvälityshankkeen yhdistäminen tarvittaessa, mahdollistetaan yhteisen päätöksen tekeminen yleishyödylliselle kehittämishankkeelle ja siihen liittyvälle investoinnille, vähennettiin yritystukihakemuksissa pakollisena pyydettyjen liitteiden määrää, ajantasaistettiin tukijärjestelmien ohjeistusta ja uudistettiin lomakkeita ymmärrettävämpään muotoon. Pienten elintarvikeyritysten hallinnollista taakkaa selvittävän työryhmän työtä jatkettiin vuoden aikana.

Pahoin viivästyneenä käynnistynyt Manner-Suomen maaseutuohjelman toimeenpano on lopulta saatu sujumaan normaalilla tavalla. Maaseutuohjelman alueellisen osion rahoituskehiksestä (EU-osuus) on sidottu 31.12.2010 mennessä 46 %. Toteuma vaihtelee jonkin verran eri toimenpidelinjojen välillä, suurin osuus rahoituksesta (52 %) on sidottu Leader-toimenpidelinjalla. Yhteensä EU-osuutta on sidottu rahoituspäätöksiin 195 789 634 euroa. Vieläkään ei kuitenkaan ole saatu kurottua umpeen sitä takamatkaa, joka ohjelmakauden alussa syntyi, kun toimeenpanon aloittaminen viivästyi yli vuodella.

Yritystukipäätöksiä on tehty yhteensä 7 590 kpl, joista 2 006 kpl on tullut toimintaryhmien kautta. Paikalliset toimintaryhmät ovat siis lunastaneet paikkansa yritystukijärjestelmässä varsin vahvalla panoksella. Yritystukea on myönnetty yhteensä 154 milj. euroa. Rahoitusmahdollisuuksien puutteen vuoksi maatilasidonnaisten yritysten hankkeita ei ole tarvinnut hylätä.

Ongelmana ovat olleet edelleen pitkät käsittelyajat; kaikkien hakemusten käsittelyajan mediaani on koko ohjelmakauden osalta ollut peräti 238 päivää. Asiaan on viimeisen vuoden aikana kiinnitetty vakavaa huomiota ja uusien hankkeiden osalta on päästy jo alle 90 päivän keskimääräisiin käsittelyaikoihin. Edelleenkin käsittelyajat eroavat varsin paljon eri ELY-keskusten alueella. Kehittämishankkehakemuksia on käsitelty vuoden loppuun mennessä yhteensä 3 128 kpl. Toi-

mintaryhmien kautta tulleita näistä on yhteensä 2 626 kpl. Tukea on myönnetty 281 milj. euroa. Hanke- ja yritystukien maksupäätöksiä oli vuoden loppuun mennessä tehty yhteensä 8 580 kpl ja EU/Valtio-osuutta on maksettu tuen hakijoille yhteensä 138 614 779 milj. euroa.

Suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuden lisääminen ja viestiminen

Suomalaisen ruokakulttuurin ja elintarviketalouden asioissa vuoden työn pääpaino oli monipuolisesti lähiruoan käytön edistämisessä, vaikuttamalla niin pk-yritysten toimintaedellytysten parantamiseen kuin julkisiin elintarvikehankintoihin. Kesäkuussa valmistunut ”Huomisen ruoka”, ehdotus Suomen ruokastrategiaksi oli mainio työkalu, jota vietiin voimakkaasti eteenpäin. Vuoden aikana vaikutettiin vahvasti uudistettavana olevaan elintarvikelainsäädäntöön. Tavoitteena työssä oli parantaa pienten elintarvikeyritysten toimintaedellytyksiä.

Julkisen sektorin ruokapalvelut ja niihin liittyvät elintarvikehankinnat nousivat näkyvästi esiin. MTK:n tavoitteena on mahdollistaa nykyistä paremmin kotimaassa ja lähellä tuotetun ruoan tarjonta julkisiin ruokapöytiin ja pitää huoli elintarviketalouden kestävästä kehityksestä. Muutamissa maakunnissa keskustelu kuntien elintarvikehankinnoista kävi varsin vilkkaana. MTK osallistui aktiivisesti keskusteluun ja vaati kuntien sekä kuntayhtymien luottamus- ja virkamiesjohtoa ottamaan asiassa selvästi aktiivisemmän osan. Tämä tuntuu olevan onnistunut strategia; monissa kunnissa on ryhdytty päivittämään hankintaohjeistusta varsinkin elintarvikehankintojen osalta. Työ jatkuu tulevien vuosien aikana.

Perusopetuksen tavoite- ja tuntijako -työryhmä (OKM) esitteli ehdotuksensa perusopetuksen uudistamiseksi kesäkuussa. Ehdotus olisi sellaisenaan vaikuttanut haitallisesti mm. taito- ja taideaineiden asemaan vähentäen niiden tuntimäärää. MTK vaikutti voimakkaasti siihen, että mm. maaseutuyrittäjyyden ja suomalaisen ruokakulttuurin kannalta tärkeiden taito- ja taideaineiden, kotitalous, käsityö, kuvataide ja musiikki, asemaa vahvistettiin.

MTK oli yksi pääyhteistyökumppaneista neljättä

kertaa järjestetyssä Lähiruokaviestissä. Viesti poljettiin 23.–27.8.2010 ”linnasta linnaan” Vaalasta Pelson vankilasta, Kiuruveden, Karttulan, Suonenjoen, Juvan, Mikkelin, Heinolan ja Järvenpään kautta Kauppatorille Helsinkiin. Viestin vastaanotti presidentti Tarja Halonen. Viestin teemana oli Nauti tuoreesta ja teematuotteina maito, tuore kala ja kasvikset. Viestillä haluttiin edistää kestäviä valintoja ja luonnonmukaisten, sesonginmukaisten ja kasvisaterioiden käyttöä ruokapalveluissa valtioneuvoston periaatepäätöksen (2009) hengessä. Tavoitteena oli herättää keskustelua ja muistuttaa päättäjiä, mediaa ja julkisen sektorin toimijoita lähiruoan merkityksestä. Tavoite saavutettiin hienosti, sillä medianäkyvyys ylitti kaikki odotukset. Maataloustuottajien joukkueessa polki kaiken kaikkiaan satakunta MTK-laista.

MTK:n tavoitteena on mahdollistaa nykyistä paremmin kotimaassa ja lähellä tuotetun ruoan tarjonta julkisiin ruokapöytiin ja pitää huoli elintarviketaloudestamme kestävästä kehityksestä.

Vuoden aikana toimittiin monipuolisesti eri sidosryhmien kanssa aina Ruoka-Suomi -teemaryhmän toimijoista erilaisiin yhdistyksiin, kuten Kuntaruokailun asiantuntijat ry, Kotitalousopettajien liitto ry sekä Suomen Keittiöesimäiset ry. MTK toimi sponsorina kansainvälisessä Chaines des Rotisseurs Nuori Kokki -kilpailussa, jossa raaka-aineina käytettiin suomalaisia tuotteita luomua painottaen. MTK tuki myös uutta Suomen Kokkimaajoukkuetta ja sen toimintaa.

MTK:n kuluttajaohjelman uudistaminen

Kuluttajaohjelma uudistettiin. Maaliskuussa pidettiin kuluttajatyöseminaari, jossa kuultiin useita asiantuntijoita niin kauppa-, tutkimus-, ruoka- kuin puualalta.

MTK:n uudistettu kuluttajaohjelma hyväksyttiin johtokunnassa marraskuun alussa. Tärkein muutos on se, että kuluttajatyö laajennettiin koskemaan MTK:n jäsenten kaikkia elinkeinoja. Ohjelmassa ovat nyt mukana sekä ruoka ja puu kuin uusiutuva energia ja maaseudun kaikki palvelut. Kuluttajatyö on osa MTK:n strategiatyötä ja jokaisen MTK-laisen yhteinen asia. Tavoitteena on maaseudun elinkeinojen menestyminen myös tulevaisuudessa.

Kuluttajatyön tarkoituksena on oppia ymmärtämään kuluttajia ja heidän erilaistuvia tarpeitaan maaseudun tuotteiden ja palveluiden suhteen.

Maaseutumatkailussa ja palveluyrittäjyydessä laajaa yhteistyötä

Tehostimme maaseutumatkailun edunvalvontaa ja näkyvyyttä palveluyrittäjyyteen ja maaseutumatkailuun keskittyneen asiantuntijan ensimmäisen toimintavuoden aikana. Annoimme jäsenpalvelua ryhmän lakimiehen ja palveluyrittäjyysasiamiehen toimesta. Toteutettujen suhdannekyselyjen mukaan maaseutumatkailun palvelujen kysyntä elpyi ja kehittyi suotuisasti parin taantumavuoden jälkeen.

AKKOR-MTK -yhteistyösopimuksen puitteissa suunnittelimme yhteistyöseminaaria maaseutumatkailu-teemalla. Lomalaidun ry:n valtakunnallinen kylämatkailun koordinaatiohanke laajeni käsittämään 16 kylää ympäri Suomen ja Matkailun teemaryhmän toimintakausi käynnistyi toukokuusta alkaen Lomalaidun ry:n hallinnoimana. Yhteistyötä Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:n suuntaan tiivistettiin merkittävästi.

Maaseudulla tarjottaville hoivapalveluille on kasvavaa kysyntää. Green Care -toiminnan yrittäjyyden kehittämiseksi on käynnistynyt useita valtakunnallisia ja alueellisia kehittämishankkeita, joihin MTK osallistuu mm. ohjausryhmätyöskentelyllä. MTK oli perustamassa ja on jäsenenä alan nykyisiä ja tulevia yrityksiä yhdistävää ja kehittäväää valtakunnallista yhdistystä, Green Care Finland ry:tä. Alan edunvalvonnassa ja sen mahdollisuuksien tunnetuksi tekemisessä maaseutuyrittäjille/maatiloille tarvitaan panostuksia. Lisääntyvää, syventyvää ja tuloksellista yhteistyötä tarvitaan alan yritysten, asiakasrajapintojen, yritysneuvonnan, kehittäjien ja tutkijoiden sekä viranomaistoiminnan (mm. lainsäädäntö, rahoituskysymykset) kesken.

Hevosala esillä

MTK:n pitkäaikaiset pyrkimykset hevostilojen lomaoikeuden määrittelyn oikeudenmukaistamiseksi toteutuivat kun eduskunta hyväksyi lainmuutoksen siten, että kahdeksan hevosta riittää vuosilomaoikeuteen entisen 12 hevosen sijaan.

Muutos astuu voimaan vuoden 2011 alussa.

Heinäkuussa astui voimaan valtioneuvoston asetus (588/2010) hevosten suojelusta. Asetuksessa säädetään hevosten pitopaikkojen minimivaatimuksista, hevos-

ten hoitoa, kohtelua ja käsittelyä sekä ulkotarhaa ja laidunta koskevista vaatimuksista. Siirtymäaika ennen 2001 käyttöön otettujen tallien sisäkorkeus- ja karsinakokovaatimusten osalta päättyy vuoden 2013 loppuun mennessä. Vanhoihin navetoihin ja sikaloihin rakennetuissa talleissa mittavaatimukset eivät usein täyty. Siirtymäsäännöksen umpeutuminen on myös maataloustukien kannalta tärkeä ja siitä on tiedotettu jäsenille. MTK on vaikuttanut valvonnan kohdistamiseksi hevosten hyvinvointiin.

MTK on hevosalan osaamiskeskusyhteistyön (Hippolis ry) kautta ollut mukana viemässä eteenpäin mm. hevosalan edunvalvontaa kuntatasolla, hevoshanketoimijoiden yhteistyötä sekä yrittäjien ja yleisesti alan verkostoitumista.

MTK on mukana valtakunnallisessa Hevosyritys huippukuntoon -hankkeessa, jonka tavoitteena on hevosalan yrittäjien osaamisen lisääminen ja tätä kautta hevosalan kilpailukyvyyn ja laadukaana palvelun vahvistaminen.

Työ hevosenlannan hyötykäytön edistämiseksi on jatkunut mm. erilaisten hankkeitten kautta.

Maaseutupolitiikan valmistelu

Toimintavuoden aikana hallitus valmisteli maaseutupoliittisen selonteon eduskunnalle. Sen perusteella TEM viimeisteli valtioneuvoston periaatepäätöstä maaseudun kehittämiseksi. Periaatepäätös edistää elinkeinolähtöisesti alueiden kehittämistä maaseutumaisilla alueilla ja vahvistaa maaseutumaisten alueiden huomioimista aluepoliittisissa linjauksissa, alueiden strategioissa sekä eri hallinnonalojen päätöksenteossa.

Periaatepäätöksessä nostetaan esiin toimenpiteitä, joilla edistetään maaseudun voimavarojen parempaa hyödyntämistä ja uuden taloudellisen kasvun mahdollisuuksia. Periaatepäätös kytkeytyy luonnonvarojen hyödyntämistä käsittelevään selontekoon, jonka käsittelyn eduskunta aloitti vuoden lopulla.

Seuraavassa maaseudun tulevaisuuden kannalta keskeisiä haasteita:

- 1 Maaseudun väestön kaupunkeja nopeampaan ikääntymiseen varautuminen
- 2 Palvelujen saatavuuden varmistaminen maaseudulla
- 3 Liikenne- ja tietoliikenneinfrastruktuurin kattavuudesta ja kunnosta huolehtiminen
- 4 Maaseudun elinkeinojen elinvoimaisuuden edistäminen ●

Aluepolitiikka ja huoltovarmuus

Huollon pelaamista.

Avaintavoitteet

- 1 Kehitämme luonnonvara- ja ympäristöalan koulutusta
- 2 Koko järjestö osallistuu uuden aluehallinnon toimintaan
- 3 Vaikutamme maaseutukysymysten sisällyttämiseksi aluekehittämistoimenpiteisiin
- 4 Huolehdimme alkutuotannon osallisuudesta huoltovarmuuden ylläpitämiseksi

Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksen kehittäminen

MTK jatkoi hyvää yhteistyötä Opetushallituksen kanssa jäsenkunnalle keskeisten koulutusalojen kehittämiseksi. Keskusliitto oli lisäksi mukana monissa ruokaa, luonnonvaroja, metsää ja maaseutua koskevissa kehittämishankkeissa, ohjelmia ja strategioita valmistui lukuisa joukko. Lähes kaikille niille oli yhteistä osaamisen korostaminen sekä koulutuksen tarjontaan ja sisältöihin vaikuttaminen. Tässä työssä MTK:n suunnitelmat nimenomaan opetus- ja kulttuuriministeriön suuntaan epäonnistuivat. Koulutuspoliittisesti merkittäviä ja maaseudun elinkeinojen tarpeet laajasti kattavia yhteistoimintatavoitteita ei kyety toteuttamaan yhdessä ministeriön kanssa.

Järjestön osallistuminen uuden aluehallinnon toimintaan

Valtioneuvoston ja eduskunnan päättämän valtion aluehallinnon uudistuksen toimeenpano oli merkittävä hanke. Jo valmisteluvaiheessa MTK painotti voimakkaasti uudistuksen asiakaslähtöisyyttä ja alueellista yhteistyötä elinkeinoelämän järjestöjen kanssa. Keskusliiton pyrkimyksenä oli koko järjestön, erityisesti liittojen, saaminen mukaan uudistuksen alkuvaiheeseen. Vastavia pyrkimyksiä liittyi yhdistyskentän ja uudistuneiden kuntarakenteiden välisiin suhteisiin. Keskusliiton tuki niin liitoille kuin yhdistyksille jäi riittämättömäksi, koska uudistuksiin liittyviä hyö-

tyjä ei osaltamme kartoitettu riittävästi. Hanke-toiminnan hitaita maksatuksia lukuun ottamatta uudistunut hallinto selvisi kuitenkin ”välttämättömmästä” kohtuullisesti, tähän koko järjestöllä saattoi olla myönteinen vaikutus.

Vaikuttaminen maaseutukysymysten sisällyttämiseksi aluekehittämistoimenpiteisiin

MTK kykeni jossain määrin vaikuttamaan niin kansallisen kuin EU-osarahoitteen alue- ja rakennepolitiikan suunnitteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon. Vaikka maaseudun ja maaseutuelinkeinojen arvo vaikutti oleva ”nousemaan päin”, eivät julkisen sektorin suunnitelmat tai varsinkaan toimenpiteet ehtineet juuri muuttua. MTK:lla on edessä pitkäaikainen työ aluekehitystoimenpiteiden ylläpitäjänä, ja erityisesti silloin, kun toivotaan jäsenkunnan niistä hyötyvän.

Alkutuotannon osallisuudesta huolehtiminen

Maatalouden huoltovarmuuden kannalta vuosi oli lähellä kriittistä. Monet luonnonilmiöt, niistä seuranneet sähkökatkot, laaja tautiuhka, useammatkin kriisimahdollisuudet, esimerkiksi tuontivalvauksen saannin kannalta, tekivät alkutuotantopoolin vastuualueesta ”jännittävän”. Tällä kertaa selvittiin niin onnen kuin parantuneen varautumisen avulla. MTK jatkaa yhteistyötä viranomaisten ja muiden maatalouteen läheisesti liittyvien tahojen kanssa varsinkin kun on käynyt ilmi, että tietynlainen kriisiherkkyys korostuu ja samalla tiedetään elintarvikehuollon merkitys koko maan toimivuudelle.

Muu keskeinen toiminta

Ulkomaisen työvoiman merkitys jäsenkuntamme elinkeinotoiminnassa on suuri ja kasvamaan päin. MTK on johdonmukaisesti korostanut työvoiman saatavuutta ja merkitystä elinkeinoillemme. ●

Sosiaali- ja veropolitiikka

Hyvinvointia luonnosta.

Avaintavoitteet

- 1 Kehitämme jäsenten sosiaalisia etuja vastaamaan heidän tarpeitaan
- 2 Edistämme jäsenten työhyvinvointia
- 3 Varmistamme, että viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotus ei muodostu raskaammaksi kuin muiden väestöryhmien, eikä verotus vaaranna näiden elinkeinon harjoittajien kilpailukykyä sisämarkkinoilla

Jäsenten sosiaalisten etujen kehittäminen

Yrittäjien sosiaaliturvaa parannettiin lainsäädäntöuudistuksilla, jotka tulevat voimaan vuoden 2011 alusta. Uudistukset olivat MTK:n tavoitteiden mukaisia. MYELin mukaista yrittäjämääritelmää laajennettiin siten, että yrittäjänä pidetään myös osakeyhtiössä johtavassa asemassa työskentelevää osakasta, joka omistaa yksin yli 30 % yhtiön osakkeista tai jolla on yksin yli 30 % yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Uudistus on tärkeä osaomistajien kannalta ja tuo tällä hetkellä kokonaan sosiaaliturvan ulkopuolella olevia yrittäjiä työeläkevakuuttamisen lisäksi myös muun sosiaaliturvan piiriin. Myös yrittäjien sairausajan turvaa koskeva epäkohdan korjaus toteutuu vuoden 2011 alusta. Jatkossa ne yrittäjät, joilla sekä YEL- että MYEL-vakuutus, saivat omavastuuajan sairauspäivärahaa molempien vakuutusten perusteella.

Luopumistukijärjestelmä jatkuu MTK:n tavoitteiden mukaisesti vuoden 2011 alusta siten, että uusi luopumistukijakso on voimassa vuoden 2014 loppuun. Luopumistuen ikäraajat säilyivät samalla tasolla kuin vuosina 2009–2010. Uusi laki sisältää rajoitetun mahdollisuuden saada luopumistuki pellot vuokraamalla.

MTK osallistui sosiaaliturvan uudistamista selvittävän SATA-komitean työhön kannattaen komitean esittämää takuueläkettä, jota koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin eduskunnassa viime

vuonna. Takuueläke tulee voimaan 1.3.2011. Uudistuksesta hyötyy myös merkittävä määrä maatalousyrittäjiä.

MTK osallistui tapaturmavakuutuksen kokonaisuudistuksen toisen vaiheen työskentelyyn, jossa tavoitteena on valmistella hallituksen esitys uudeksi työtapaturma- ja ammattitautilain vuoteen 2014 mennessä.

Jäsenten työhyvinvoinnin edistäminen

Jäsenten työhyvinvoinnin ylläpitämistä ja edistämistä tehtiin MTK:ssa monin eri tavoin. Lomituspalveluiden kehittäminen on tärkeä osa tätä työtä. MTK osallistui lomituspalvelulain kehittämiseen yhteistyössä Melan ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Tilakohtaisen palvelusuunnitelman laatimista ja lomittajien tilakohtaista perehdyttämistä koskevat säännökset lisättiin lomituspalvelulakiin syksyllä laadukkaiden lomituspalveluiden edistämiseksi. Muutokset tulevat voimaan vuoden 2011 alusta. Samasta ajankohdasta tuli voimaan MYEL-vakuutettujen hevosyrittäjien vuosiloman parannusta koskeva muutos.

Lainsäädännön kehittämisen lisäksi MTK oli mukana sosiaali- ja terveysministeriön johtaman Työhyvinvointifoorumin johtoryhmän toiminnassa sekä MASTO-hankkeen korkean tason koordinaatioryhmässä sekä ohjausryhmässä. MASTO-hankkeessa tehtiin maatalousyrittäjien työkykyä koskeva verkkokysely loka-joulukuun aikana.

Kyselyn tuloksia hyödynnetään työhyvinvoinnin kehittämistoimenpiteissä. Lisäksi Masto-hankkeessa on tehty maatalousyrittäjien työkyvyn varhaisen tuen -tietokortti Työterveyslaitoksen tietokorttisarjaan.

MTK:n sosiaalivaliokunta järjesti järjestön sosiaalipoliittisille toimijoille kaksipäiväisen työhyvinvointikoulutuksen Jyväskylässä elokuussa.

MTK on pitänyt esillä maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittämistä palveluiden saatavuuden ja sisällön osalta, jotta työterveyshuollon palvelut tukisivat maatalousyrittäjien työkykyä nykyistä paremmin. Lainsäädännöllä on muutettu myös ennaltaehkäisevän työterveyshuollon nykyisen 60 %:n korvaustason edellytyksiä. Yrittäjien osalta uudistus tulee voimaan vuoden siirtymäajalla vuoden 2012 alusta. Uudistuksen tavoitteena on vaikuttaa yrittäjän terveyteen ja työ- ja toimintakykyyn aiempaa tehokkaammin ehkäisevillä toimenpiteillä.

Verotuksen edunvalvonta

Energian valmisteverotus

Maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautusta korotetaan vuoden 2011 alusta tulevien energian verotuksen kiristysten kompensoimiseksi. Kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön valmisteveron palautuksen korotusta maksetaan kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköstä, joka on käytetty vuoden 2011 alusta sen jälkeen kun komissio on hyväksynyt em. muutoksen. MTK:n vaatimuksena on ollut, että Kela-maksun poistamisesta aiheutunut energiaveron kiristys ei saa kohdentua maataloudenharjoittajille, jotka eivät juuri hyödy Kela-maksun poistamisesta. Tehty muutos on pitkälle MTK:n vaatimuksen mukainen.

Kela-maksujen poiston yhteydessä tehtyjen päätösten yksi lähtökohta oli, että maatalouden energiaverorasitus pysyisi ennallaan. Tämän vuoksi maataloudessa käytettyjen energiatuotteiden valmisteveron palautuksia korotettiin veronkorotusten kompensoimiseksi.

Pakkopääomatulon poistaminen voimaan vuonna 2010

Tuloverolakiin tehtiin vuoden 2010 lähtien muutos, jonka mukaan maatalouden harjoittajien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien (lain pääsäännön mukaan pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin) jaettava yritystulo voidaan verovelvollisen tai

yrittäjäpuolisoiden ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemästä vaatimuksesta verottaa kokonaan ansiotulona. Vastaavasti säädettiin, että maatalouden harjoittajan verotusyhtymästä saama tulo-osuus voitaisiin katsoa osakkaan niin vaatiessa kokonaan ansiotuloksi. Vaatimus tulee esittää ennen verotuksen päättymistä. Tämä muutos toteutti MTK:n pitkäaikaisen vaatimuksen pakkopääomatulo-osuuden poistamisesta.

Oikeus valita 20 %:n tai 10 %:n pääomatulo-osuus edellisen vuoden lopun maatalouden tai elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta pysyy ennallaan. Vaihtoehdot lisääntyvät, kun kolmanneksi vaihtoehdoksi tuli pääomatulo-osuuden 0-vaihtoehto. Uusi vaihtoehto auttaa niitä viljelijöitä ja muita yrittäjiä, joiden ansiotulon marginaaliveroprosentti ei tulotason alhaisuudesta johtuen yllä pääomatuloveron 28 %:iin.

Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus

Huojennuksen mukaan 1.4.2008–31.12.2009 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 50 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2010 loppuun mennessä, ja 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä.

Ajalla 1.1.2010–31.12.2010 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä. Veronhuojennukseen ovat oikeutettuja luonnolliset henkilöt, kuolinpesät, verotusyhtymät ja yhteismetsät.

Vähennyskelvottomia ovat verovapaan puun myyntitulon hankkimisesta johtuneina menoina ainoastaan: 1) puun hakkuusta ja korjuusta johtuneet menot ja 2) puun myyntitulon hankkimisesta johtuneet asunnon ja metsäkohteen väliset matkakustannukset. MTK piti tärkeänä, että vähennysrajoitukset kavennettiin em. mukaisesti.

Menot, jotka liittyvät esim. metsän uudistamiseen tai menot, joiden ei voida katsoa kohdistuvan juuri määräaikaiseen verohuojennettuun tuloon, saadaan vähentää kaikilta osin täysimääräisesti.

Valtiovarainvaliokunta olennaisella muutoksella täsmensi ja kavensi puuttumisen vähennysoikeuteen siten, että nyt voidaan selkeämmin lain perusteella todeta vähennysrajoitukset. Samalla valtiovarainvaliokunta poisti kokonaan puuttumisen aiempina vuosina vähennettyihin menoihin. ●

Ympäristö- ja maapolitiikka

Viljellen ja varjellen.

Avaintavoitteet

- 1 Vaikutamme maakunta- ja kuntakohtaiseen kaavoitukseen, linjakorvauksiin ja muuhun maankäyttöön (mm. kaivoslaki, vesilaki, kalastuslaki)
- 2 Vaikutamme maa- ja metsätaloutta koskeviin ilmastonmuutostoiimiin
- 3 Edistämme vesiensuojelua

Maakunta- ja kuntakohtainen kaavoitus, linjakorvaukset ja muu maankäyttö

Eduskunta käsitteli koko vuoden ajan vesilain ja kaivoslain kokonaisuudistuksia. Maastoliikennelain uudistaminen jatkui toimintavuoden loppupuolelle, jolloin hallitus antoi esityksensä eduskunnalle. MTK on ollut asiassa yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.

MTK patisti hallitusta saattamaan hallitusohjelmakirjaukset toimeen ennen vaaleja 2011. Ympäristöministeriössä onkin valmistumassa arviointi maanomistajan oikeusturvaselvityksestä.

Järjestö vaati myös hajakentämisoikeuden säilyttämistä asemakaava-alueiden ulkopuolella. Viranomaisen tulee päätöksenteossa ottaa maanomistajan omistusoikeus muutenkin huomioon. Vaatimus koskee muun muassa lupien myöntämistä ja lunastuskorvausten tasoa.

MTK ei saanut linjakorvausasiassa sovintoa energiategollisuuden kanssa. Järjestöllä ei ole tällä hetkellä suositussopimusta asiasta. Korvausasiat tule käsitellä lunastustoimituksessa.

Kaavoitusasiat ovat jatkuvasti ajankohtaisia eri puolilla maata. MTK oli järjestön eri tasoilla kiinteästi kaavoitukseen vaikuttamassa.

Maa- ja metsätaloutta koskeviin ilmastonmuutostoiimiin vaikuttaminen

MTK osallistui Cancunin ilmastokokouksen valmisteluun tuottamalla näkemyksiä Copa-Cogecan edustustolle. MTK:n edustaja on tuonut aktiivisesti esille Suomen ja järjestön kantoja mm. Copa-Cogecan ympäristötyöryhmän (WG Envi) ja komission ympäristöohjausryhmän (AG Envi) kokouksissa. Olemme osallistuneet aktiivisesti mm. kansallisen ilmastopaneelin kokouksiin.

Vesiensuojelun edistäminen

MTK oli mukana käynnistämässä kolmea merkittävää vesiensuojeluhanketta. EU:n vesipolitiikan puitteiden mukaiset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat käynnistettiin valtakunnallisesti. MTK oli keskeinen toimija Ympäristöministeriön johtamassa valmistelutyössä. Työ jatkuu vesienhoidon toteuttamissuunnitelmien valmistelun ja ohjelman toteutuksen seurannan osalta. Pitkään valmisteilla ollut Baltic Deal -hanke sai komission ja Pohjoismaisen ympäristöpankin (NEFCO/NIB) rahoituksen. Tässä 3-vuotisessa hankkeessa viemme maatalouden vesiensuojeluosaamista kaikkiin Itämeren valtioihin, erityisesti Puolaan ja entisiin Baltian maihin. MTK:n vastuulla on työpaketin ”Pilot activities” koordinointi.

Ympäristökuiskaaja-hanke käynnistyi marraskuussa Lammilla pidetyllä jaksolla. Tässä projektissa viemme mm. TEHO-, Järki-, RaHa- ja Maisa-hankkeiden kustannustehokkaiksi ja toimiviksi todettuja maatalouden vesiensuojelukäytänteitä em. hankkeiden toiminta-alueen ulkopuolisille viljelijöille. Projekti jatkuu vuoden 2011 aikana ja sitä rahoittaa MTK:n säätiö.

Muu keskeinen toiminta

Osallistuimme Baltic Sea Action Summit -huipputaloukseen kahdella sitoumuksella: 1) edis-

tämme viljelijöiden vesiensuojeluosaamista (Ympäristökuiskaaja-hanke) sekä 2) jatkamme Itämeri-ystävällisimmän viljelijän kilpailun järjestämistä yhteistyössä WWF Suomen kanssa. Olimme hyvin aktiivisia Suomen sitoumuksen ”Suomesta ravinteiden kierrätyksen edelläkävijämaa” sisällön laatimisessa sekä sitoumuksen toteuttamista varten perustetun työryhmän toiminnassa. MTK osallistui YK:n biodiversiteettivuoden tapahtumiin kuten seminaareihin ja työpajoihin. Olemme toimineet aktiivisina edunvalvojina seuraavan maatalouden ympäristötukikauden alkuvaiheissa sekä kansallisesti että EU-tasolla (mm. paneelikeskustelu komission Water Framework and Agriculture -konferenssi).

MTK edusti aktiivisesti maanomistajia haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyä koskevissa lakimuutoksissa. Haja-asutuksen jätevesiasetus todettiin eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnossa perustuslain vastaiseksi. Eduskunnan ympäristövaliokunta on muuttamassa lain-säädäntöä MTK:n tavoitteiden mukaiseksi.

Suomen lajiston neljäs uhanalaisuusarviointi eli ns. punainen kirja valmistui toimintavuonna. Korkein hallinto-oikeus antoi päätöksen liito-oravaasiassa siitä, paljonko liito-oravan lisääntymispaikan ympärille on jätettävä metsää hakkuun yhteydessä. Lisääntymispaikan rajauksen tarve tulee harkita tapauskohtaisesti. Punainen kirja listaa liito-oravan yhä uhanalaiseksi lajiksi. ●

Euroopan unionin politiikka ja eurooppalainen yhteistyö

Kansainvälistä toimintaa.

Avaintavoitteet

- 1 Vaikutamme uuteen komissioon ja tiivistämme vaikuttamistamme parlamenttiin
- 2 Seuraamme elintarviketuotannon kestävyys- ja ruoan laatuasioita ja vaikutamme niihin

Komissioon ja parlamenttiin vaikuttaminen

Uusi José Manuel Barroson johtama Euroopan komissio aloitti työnsä helmikuussa. Brysselin toimisto seurasi tammikuussa useiden komissaarien kuulemisia Euroopan parlamentissa. Yhteyttä pidettiin mm. suomalaiskomissaari Olli Rehnin, maatalouskomissaari Dacian Cioloşin, terveys- ja kuluttajapolitiikkakomissaari John Dallin ja ympäristökomissaari Janez Potočnikin avustajakuntiin.

Pidimme yhteyttä myös komission maatalous-, energia-, kilpailu-, teollisuus-, ympäristö- sekä terveys- ja kuluttajansuojapäaosaston kanssa. Tapaamiset ovat liittyneet ajankohtaisiin asioihin, kuten yhteisen maatalouspolitiikan uudistamiseen. Yhteysverkostoa on laajennettu.

Pidimme yhteyttä Euroopan parlamenttiin, erityisesti maatalousvaliokuntaan, aiempaa tiiviimmin, mikä on tärkeää kun Euroopan parlamentti päättää myös maatalousasioista yhdessä neuvoston kanssa.

Elintarviketuotannon kestävyys- ja ruoan laatuasioiden seuraaminen ja niihin vaikuttaminen

Euroopan unionissa on pyrkimys vähentää salmonellan esiintymistä elintarvikkeissa. Rehuketjun toimijat työstivät yhteisiä peruseriaatteita salmonellan vähentämiseksi rehuketjussa. Seurasimme tarkoin työn edistymistä ja vaikutimme asian valmisteluun niin, että Suomen kansallinen salmonellaa koskeva lainsäädäntö ja toimiva salmonellaohjelma otetaan huomioon.

Maidon korkean tason työryhmän yksi seitsemästä ehdotuksesta koski alkuperämerkintää perusmaitotuotteille. Alkuperämerkinnästä keskusteltiin työryhmässä ja esitimme pakollista alkuperämerkintää.

Märehtijöiden vaikutus ilmastonmuutokseen oli esillä pitkin vuotta työryhmissä ja aiheesta oli myös seminaari. Seminaarissa keskusteltiin muun muassa kasvihuonekaasujen määrään vaikuttavista tekijöistä ja keinoista niiden vähentämiseen.

Brysselin toimiston toiminta

MTK:lla, SLC:llä ja Pellervo-Seuralla on ollut yhteinen toimisto Brysselissä vuodesta 1991. Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maa-seutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan unionissa.

Brysselin toimisto seuraa aktiivisesti Euroopan unionin, sen yhteisen maatalouspolitiikan sekä muiden järjestön jäsenille tärkeiden asioiden kehitystä ja välittää näihin liittyvää tietoa kotimaahan. Aktiivinen toiminta EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuoskuntien järjestössä Copa-Cogecassa, säännöllinen yhteydenpito EU:n eri toimielimiin ja muihin keskeisiin tahoihin Brysselissä on tärkeä osa toimiston toimintaa.

Edunvalvonnan painopisteenä oli vaikuttaminen EU:n tulevaan maatalouspolitiikkaan. Euroopan parlamentin maatalousvaliokunta laati omaloitometinnön skottilaisjäsenen George Lyonin johdolla. Vaikutimme mietintöön suoraan ja parlamentin suomalaisten jäsenten kautta. Mietinnöstä tuli hyvä. Siinä muistutetaan, että maatalouden tuotantoedellytykset pitää turvata kaikilla unionin alueilla. Maatalousbudjetti pitää säilyttää vähintään nykyisellä tasolla.

Vaikutimme myös komissioon. Marraskuussa komissio päätti tiedonannostaan maatalouspolitiikasta vuoteen 2020. Siinä ei puhuta rahasta, mutta periaatteissa on kirjattu kolmeen kertaan tarve säilyttää maatalous kaikkialla unionissa. Keinoina komissio tuo esille luonnonhaittakorvauksen ja tuotantoon sidotun tuen jatkamismahdollisuuden tietyillä alueilla. Luonnonhaittakorvauksen siirtäminen kokonaan ykköspilariin saatiin torjuttua.

MTK:n puheenjohtajan kanssa tapasimme maatalouskomissaarin kabinettipäällikön, parlamentin maatalousvaliokunnan puheenjohtajan, useimpien poliittisten ryhmien maatalouskoordinaattorit sekä suuren joukon muita tärkeitä Brysselin vaikuttajia.

Toimistossa oli lyhyillä perehtymisjaksoilla MTK:n liittojen edustajia Satakunnasta, Hämeestä, Varsinais-Suomesta, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitosta sekä MTK:n keskusliitosta. Käytäntöä jatketaan vuonna 2011.

Brysselin toimistossa vieraili useita vierailijaryhmiä. Toimiston työntekijät pitivät alustuksia ja ajankohtaiskatsauksia myös monille muille Brysselissä vieraileville ryhmille.

Brysselin toimisto järjesti syyskuussa Strasbourgin perinteisen MTK:n johdon ja EU:n parlamentin suomalaisten jäsenten ja heidän avustajiensa tapaamisen. Joulukuun puolivälissä pidettiin perinteinen Tuomaan päivän vastaanotto, jonne kutsuttiin tärkeiden yhteistyötahojen ja tiedotusvälineiden edustajia.

Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPAssa

MTK osallistui aktiivisesti EU:n tuottajajärjestön Copan toimintaan. Järjestön päättävä elin on johtokunta, jossa MTK:ta edusti sen puheenjohtaja. Johtokunta kokoontui kuusi kertaa. Lokakuussa oli Euroopan maatalouden kongressi, jossa oli noin 700 osallistujaa.

Copan puheenjohtajana jatkoi irlantilainen Padraig Walshe. Johtokunnan kokouksia valmisteli kuukausittain kokoontuva politiikan koordinaatiokomitea (POCC), jonka kokouksiin Brysselin toimisto osallistui.

Merkittävin osa Copan toiminnasta tapahtui Copa-Cogecan yhteisissä työryhmissä. Pääsääntöisesti edustajat tuotekohtaisiin tai niin sanottuihin horisontaalsiin työryhmiin tulivat kotimaasta, mutta usein myös Brysselin toimisto osallistui työryhmien työhön. Copa-Cogecan työryhmien kokoukset pidetään yleensä komission neuvoo-antavien työryhmien kokousten yhteydessä, jolloin edustajat voivat osallistua molempiin kokouksiin. Myös Brysselin toimisto osallistui komission neuvoo-antavien työryhmien kokouksiin.

Maidon korkean tason työryhmä sai työnsä päätökseen kesäkuussa. Copa-Cogeca oli korkean tason työryhmässä kuultavana. MTK:n puheenjohtaja edusti Copa-Cogecaa yhdessä kuulemistilaisuudessa. Työryhmän seurauksena komissio esitti joulukuussa sopimusten käyttöönottoa sekä tuottajaorganisaatioiden perustamista tuottajien neuvotteluaseman parantamiseksi elintarviketietä.

Maidon tuottajahinnat kohentuivat Euroopassa ja syksyllä myös viljan hinta nousi. Sianlihantuottajat olivat tiukoilla, koska kohonneita kustannuksia ei pystytty siirtämään tuotteiden hintaan. Tätä ongelmaa myös Copa-Cogeca toi esille.

Copan EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa valmisteleva työryhmä valmisteli kantaa koskien vuoden 2013 jälkeistä maatalouspolitiikkaa. Keväällä Copa-Cogecan johtokunta hyväksyi yhteisen kannan. Sen jälkeen tarkempi kannanmuodostus alkoi eri työryhmissä. Komission tiedonannon julkistamisen jälkeen Copa-Cogecan tarkennettu kanta hyväksyttiin joulukuun johtokunnassa. Työ jatkuu sitä mukaa kun asiat etenevät EU:n päätöksentekoaikavälissä.

Euroopan Talous- ja sosiaaliko- mitea ECOSOC (ETSK)

Etujärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan EU-elin oli uusien haasteiden edessä, kun Lissabonin sopimus laajensi komitean tehtäväkenttää mm. vahvistamalla kansalaisyhteiskunnan aloiteoi-
keutta. Komitean lausuntomäärä on lisääntynyt muutamassa vuodessa 150:stä lähes 250:een, mikä on lisännyt jäsenten aktiivisuutta komitea-
työssä. Komitean työhön vaikutti alkuvuonna erityisesti uuden Euroopan Parlamentin ja uuden Komission poliittisten painopisteiden muutou-
tuminen sekä erityisesti myös unionia ja euroa koskenut talous- ja finanssikriisi, mikä heijastui selkeästi ETSK:n työhön. Lokakuun lopussa or-
ganisaation johdon jättänyt puheenjohtajisto jär-
jesti yhteenvetokonferenssin Firenzessä, jossa käsiteltiin taluslaman vaikutusta EU:ssakin laa-
jenevaan köyhyysongelmaan.

MTK:n kannalta keskeisiä aiheita komiteatyössä olivat EU:n maatalouspolitiikan uudistus, tule-
van rahoituskauden budjettivalmistelut, uusiutu-
van energian käytön edistäminen, kansainväli-
set kauppaneuvottelut WTO:ssa, kahdenväliset
kauppaneuvottelut mm. Mercosur-maiden kans-
sa, ruokaturva ja kehityspolitiikka, EU:n metsä-
asiat mm. metsien hoito ja ilmastonmuutos, suh-
teet kolmansiin maihin kuten Kiinaan, Venäjään,
AKT-kehitysmaihin, EU:n laajeneminen mm. Kro-
atiaan ja Islantiin sekä EU:n mahdollinen Itäme-
rstrategia.

Osana EU:n maatalouspolitiikan uudistuspro-
sessia ETSK teki lausunnon maatalouden huol-
tovarmuudesta, jonka yhtenä osana oli kuule-
mistilaisuus Helsingissä ja tutustuminen Suomen
huoltovarmuuspolitiikkaan Varsinais-Suomessa.
MTK oli tiiviisti mukana sekä YMP:n että huolto-
varmuuslausuntojen valmistelussa.

Talous- ja sosiaalikoitean työn painopisteitä
ja EU-sisältöä kuvaa hyvin se, että noin puolet
ETSK:n lausuntotyöstä koskee MTK:n suoraa int-
ressiä. Komitea tekee tiivistä yhteistyötä muiden
EU-instituutioiden kanssa. Lissabonin sopimuk-
sen seurauksena on haluttu lisätä yhteistyötä
Euroopan Parlamenttiin. Komissio osallistuu vii-
koittain ETSK:n lausuntotyön seurantaan ja val-
misteluun koko poliittisen agendan laajuudessa.

MTK:n edustajana komiteassa on Seppo Kallio,
joka toimi kaudella 2008–2010 ETSK:n varapu-
heenjohtajana lokakuuhun 2010 asti. Suomella
oli kuluneena kautena vahva asema ETSK:n joh-
dossa, sillä 13 keskeisen luottamushenkilön jou-

kossa oli 3 suomalaista. Muut olivat STTK:n Leila
Kurki Sosiaalijaoston puheenjohtajana ja EK:n
Filip Hamro-Drotz ulkosuhdejaoston puheenjoh-
tajana. ETSK:n päivittäisen poliittisen työn lisäksi
järjestön edustaja on ollut mukana komitean vil-
jelijäkategorian toiminnassa sekä suomalaisten
asiantuntijoiden ns. metsäverkostoyhteistyössä.

Lokakuun 20. päivänä aloitti toimintansa Neu-
voston nimeämä uusi miehitys kaudeksi 2010–
2015. ETSK:n 344 jäsenestä vaihtui 103 edus-
tajaa. Suomen 9-henkisestä valtuuskunnasta
vain SAK:n edustaja vaihtui. Komitean uutena
puheenjohtajana toimii nyt Ruotsin tuottajajär-
jestön LRF:n edustaja Staffan Nilsson.

Toiminta NBC:ssä

NBC:n työvaliokunta kokoontui kolme kertaa.
Pohjoismainen yhteistyö tapahtui NBC:n, Poh-
joismaiden viljelijäjärjestöjen keskusneuvoston
puitteissa, jossa mukana Suomesta ovat MTK,
SLC ja Pellervo. Työvaliokunta keskittyi ajan-
kohtaisiin maatalouden ja osuustoiminnan kysy-
myksiin. Järjestön puheenjohtajiston vuotuinen
kokous pidettiin Oslossa 2.–3. syyskuuta. NBC-
Suomen osaston johtokunnan puheenjohtajana
toimi Juha Marttila, pääsihteerinä Seppo Kallio
ja sihteerinä Titta Almiola. Seppo Kallio toimi
NBC:n työvaliokunnassa Suomen edustajana.

Vuoden aikana keskeisiä poliittisia työalueita oli-
vat mm. EU:n maatalouspolitiikan uudistuspro-
sessin seuraaminen, ilmastonmuutoksen vaiku-
tus maatalouteen, viljelijän asema ruokaketjussa
ja ruokaturva lisääntyvien riskien maailmassa.
NBC seurasi niin ikään WTO-kauppaneuvottelu-
prosessia, jonka toivottiin päätyvän ratkaisuun,
jotta maatalousmarkkinat voisivat tasaantua.
NBC käsitteli myös kehitysmaiden maatalouden
asemaa. Kehitysmaille on saatava resursseja
kansallisten tuotanto-olosuhteiden parantami-
seksi sekä viljelijöiden järjestötoiminnan ja nais-
ten aseman vahvistamiseksi.

NBC oli tiiviisti mukana kansainvälisen tuottaja-
järjestön IFAP:n sisäisten vaikeuksien auttami-
sessa ja koordinoinnissa. Pohjoismaiden edus-
tajat IFAP:n johtokunnassa olivat Tanskan ja
Ruotsin edustajat. NBC katsoo, että viljelijät tar-
vitsevat oman organisaation globaalissa edun-
valvonnassa.

NBC:n rooli oli keskeinen viljelijäjärjestöjen Itä-
meri-yhteistyöelimessä BFFE:ssä. Itämeren tilan
parantaminen ja prosessi, jossa viljelijöiden osan-
otto on tapahtunut BFFE-yhteistyömalliin kautta

ovat entistä tärkeämpiä. NBC on toiminut koordinaattorina tässä työssä, jonka johtamisesta ovat vastanneet MTK ja Ruotsin viljelijäjärjestö LRF.

Toimintavuoden aikana useat NBC-erityisryhmät pitivät kokouksia ajankohtaisista asioista. Tällaisia tapahtumia olivat mm. toiminnanjohtajien, osuustoimintajohtajien, viestintä- ja järjestöpäälliköiden yhteiskokoukset. Lisäksi tietojen vaihtoa on tapahtunut eri muodoissa myös asiantuntijaryhmien välillä. NBC:n puheenjohtajuus toimintavuonna oli Ruotsin tuottajajärjestön LRF:llä.

Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa

Ceja on Euroopan unionin jäsenmaiden nuorten viljelijöiden järjestö. Cejan tehtävänä on valvoa nuorten maatilayrittäjien etua EU:n päätöksenteossa ja edistää toimia, joilla nuoria kannustetaan ryhtymään maatilayrittäjiksi. Jäsenjärjestöt ovat mukana Cejan toiminnassa osallistumalla kokouksiin, työryhmiin ja seminaareihin sekä edustamalla Cejaa komission neuvoo-antavissa komiteoissa. Toimintavuonna Cejaan kuului 27 jäsenjärjestöä ja yksi tarkkailijajäsen yhteensä 22:stä EU:n jäsenmaasta.

Cejan puheenjohtajana toimi hollantilainen Joris Baecke. Varapuheenjohtajina toimivat slovenialainen Rok Sedminek, italialainen Donato Fanelli, ruotsalainen Ingrid Pettersson ja ranskalainen Julien Valentin.

Ceja:n toiminnassa oli esillä erityisesti CAP:n tulevaisuus vuoden 2013 jälkeen. MTK:n edustajia osallistui CAP:n tulevaisuutta koskevaan seminaarin Belgiassa sekä CAP:n uudistusta koskevaan seminaariin Espanjassa.

Maaseudun kehittämisen neuvoo-antavassa komiteassa Cejaa edusti Kati Partanen. Tommi Lunttila oli Cejan varaedustajana viljojen, öljykasvien ja proteiinien neuvoo-antavassa komiteassa.

Toiminta viljelijöiden maailmanjärjestö IFAP:ssa

Maanviljelijöiden maailmanjärjestö IFAP järjesti helmikuussa OECD:n maatalousministerikokouksen puheenjohtajien, Itävallan ja Uuden-Seelannin maatalousministerien tapaamisen Pariisissa. Tapaaminen oli ennen kuin varsinainen ministerikokous alkoi. Järjestäjäorganisaation vaikeuksien takia maanviljelijöiden maailmankongressi peruuntui.

Kesäkuussa IFAP:n johtokunta kokoontui synkissä tunnelmissa järjestön talouden ollessa hankalassa tilassa. Hankerahoituksella toiminut alueellinen työ Afrikassa, Aasiassa, latinalaisessa Amerikassa ja Välimeren alueella vei järjestön vaikeuksiin, koska hankkeeseen ei tullut rahaa niin kuin vuonna 2009 oli odotettu ja toimintavuonna rahoitusta ei tullut lainkaan.

Syyskuun lopulla IFAPilla oli Geneven WTO-foorumissa tilaisuus, jossa pohdittiin kaupan, ruokaturvan ja köyhyyden vähentämisen tavoitteiden yhteen sovittamista.

Samassa yhteydessä pohjoismaiden, muutaman EU-maan, USA:n, Kanadan, Japanin ja joidenkin kehitysmaiden edustajat yrittivät löytää ratkaisua IFAP:n pelastamiseksi, mutta yhteistä ratkaisua ei syksyn mittaan löytynyt. IFAP:n alas-ajon aiheutti viime kädessä poliittisen yhteistyön kariutumisen, mikä johti myös talouden kriisiin.

Marraskuun 4. päivänä IFAP asetettiin pariisilaisessa tuomioistuimessa konkurssiin. Konkurssiin saakka IFAP:n nuorten viljelijöiden puheenjohtajana jatkoi Kati Partanen MTK:sta ja osuustoimintatyöryhmän puheenjohtajana Marcus H. Borgström Pellervo-Seurasta.

Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa

MTK on ollut kehitysmaiden tuottajajärjestöjä vahvistavan AgriCordin toiminnassa mukana vuodesta 2007 lähtien. AgriCord on kehityshankkeita tekevien, viljelijäjärjestöjä lähellä olevien organisaatioiden verkosto. Suomen ulkoministeriö tukee AgriCordin ohjelmaa ja MTK osallistuu AgriCordin hallitustyöhön. AgriCordin toimistossa Belgiassa työskentelee KTM Pekka Jämsén, jonka tehtäviin kuuluu mm. Suomen ulkoministeriön tukemien hankkeiden suunnittelu.

Toimintavuonna MTK/AgriCord toteutti 18 ulkoministeriön rahoittamaa hanketta kuudessa kehitysmaassa. Tuki ohjataan toimintaan, joka parantaa ruokaturvaa, lisää viljelijäperheiden tuloja ja kehittää heidän järjestöjensä. Huomiota kiinnitetään naisten asemaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Tukea myönnettiin esimerkiksi teen, puuvillan, kahvin, öljykasvien ja maidontuottajien hankkeisiin.

Osana ohjelmaa aloitettiin mm. metsänhoitoyhdistysten kehittäminen Vietnamin ja Etiopiassa. Hankkeet toteutetaan kummiyhteistyönä, jossa neuvonnasta vastaavat Ylä-Savon ja Kyyjärven

metsänhoitoyhdistykset. MTK lähetti myös nuoren suomalaisen viljelijäneuvojan vuodeksi kentyöhön avustamaan Himalajan teenviljelijöiden osuuskuntia Nepalissa. Kainuun maa- ja kotitalousnaisten yhdistystä tuettiin aloittamaan kummiyhteistyö Kilimanjaron juurella toimivan tansanialaisen naisten maito-osuuskunnan kanssa.

Vuoden 2011 aikana pyrkimys on vahvistaa ja laajentaa suomalaisten viljelijöiden ja metsänomistajien (naisten, miesten ja nuorten) osallistumista suoraan hanketoimintaan kehitysmaissa.

Kehityspolitiikka

Kehityspolitiikan rooli on entisestään vahvistunut myös maa- ja metsätalouden näkökulmasta. Talouden globalisoituminen heijastuu peruselinkeinojen toimintaedellytyksiin ja tuo samalla uusia haasteita tuotantoon, markkinoihin ja kauppaan. MTK on osallistunut keskeisten kehityspoliittisten elinten toimintaan. Järjestö on ollut edustettuna KEPA:ssa, UM:n Kehityspoliittisessa toimikunnassa ja Teollisen kehityksen rahaston, Finnfundin hallinnossa. Lisäksi on panostettu Ulkoasiainministeriön maaseudun kehittämisspolitiikan valmistelu- ja ohjaamistyöhön ns. isäntä- ja renkiryhmissä. Tämän lisäksi maatalous- ja metsäprojektien määrä on lisääntynyt merkittävästi Suomen kehityspolitiikan osana.

Viime vuosien suuret kehityspolitiikan haasteet kuten ilmastonmuutos, energia-, ruoka- ja talouskriisit ovat nostaneet uusiutuvien luonnonvarojen aseman kehityspolitiikan keskiöön. Tämä on näkynyt sekä Suomen että EU:n kehityspolitiikan painotuksissa. Samoin kansainvälinen yhteisö on nostanut ruoan ja puun tuottamisen uudelleen tulevaisuuspolitiikan avainalueiksi. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on kiinnitettävä huomiota ruokaturvaan ja metsien kasvattamiseen ja hoitamiseen kaikkialla maailmassa.

MTK on antanut panoksensa ja tukenut edellä esitettyjä tavoitteita käytännön kehityspolitiikassa. Järjestö on tukenut pyrkimyksiä lisätä panostusta peruselinkeinojen tutkimuksen ja koulutuksen lisäämiseen kehitysmaissa. Suotuisten tulosten aikaansaamiseksi on välttämätöntä tehostaa viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien järjestötoimintaa edunvalvonnassa ja markkinoinnissa. Tässä kehittämisspolitiikassa viljelijöiden ja metsänomistajien kansainvälisillä järjestöillä ja verkostoilla on merkittävä rooli. Suomen ja EU:n päättäjien linjaukset ja toiminta tukivat selkeästi MTK:n esittämiä kehityspoliittisia tavoitteita ja hankkeita. Toimintavuonna hyväksyttiin uudet kehityslinjaukset Suomen ruokaturvastrategialle ja metsäsektorille. Maaseudun Tulevaisuuden panos on ollut tärkeä maa- ja metsätalouden esilletuomisessa osana kehityspolitiikkaa. ●

Viestintä ja järjestökoulutus

Viestinnän voimaa.

Avaintavoitteet

- 1 Tehostamme kuluttajaviestintää
- 2 Kehitämme strategiaviestintää ja rakennamme myönteistä mielikuvaa järjestöstä
- 3 Parannamme järjestön palvelukykyä verkossa
- 4 Kehitämme järjestökoulutusta

Kuluttajaviestinnän tehostaminen

Suomalaisen ruuan kampanjan kohteina olivat kuluttajat. Heitä puhuteltiin teemoilla ”Kesän maku tulee maaseudulta” ja ”Maku tulee maaseudulta”. Kampanjoinnin medioita olivat lehti-ilmoittelu, ulkomainonta pääkaupunkiseudulla, banderollit ympäri Suomea, omat kampanjasivut, nettikisat sekä sosiaalinen media. Teema oli hyvin esillä myös MTK:n messutapahtumissa. Ympäristöasioissa esillä pidettiin erityisesti vesiensuojelua ja eri hankkeiden saavutuksia, myös tilaisuuksista viestittiin aktiivisesti.

Viestimme aktiivisesti puumarkkinoista ja muista metsätalouden ja -politiikan ajankohtaisista asioista. MTK:n viestintä oli mukana Suomen metsäyhdistyksen ”Metsä puhuu” -viestintäkam-

panjassa, jonka tavoitteena on houkuttaa nuoria metsäalan ammatteihin ja parantaa alan imagoa. Tuimme viestinnällä uusiutuvan energian pake-tin lobbausta. Metsäenergia oli esillä kesän messuilla. Kehitimme myös Metsä uutiset- uutiskirjet-tä sekä metsänomistajaorganisaation sisäistä viestintää ja tuotimme runsaasti uutisartikkeleita sekä kuvamateriaalia mm. metsänhoitoyhdistys-ten käyttöön.

Osallistuimme useisiin messu- ja näyttelyta- pahtumiin, mm. koulutusalan Educa-messuille Helsingissä, Metsänomistajan Talvipäivään Vantaalla, Suomi Areenaan Porissa, Farmari- maatalousnäyttelyyn Mikkelissä, Elomessuille Kiuruvedellä, Kone Agriaan Jyväskylässä ja Metsämessuille Helsingissä. Tuotimme messu- ja muissa tapahtumissa jaettavia esitteitä sekä toi- mialojemme positiivista imagoa viestiviä tarroja ja kortteja ja muuta materiaalia.

Strategiaviestinnän ja myönteisen mielikuvan kehittäminen

Teimme järjestölle viestintäohjelman vuosille 2011–2013. Ohjelmassa kuvasimme viestinnän keskeisimmät tavoitteet, toimintaperiaatteet, vastuut, työkalut sekä kehittämisalueet. Ohjelma hyväksyttiin syksyllä johtokunnassa ja esiteltiin syysvaltuuskunnassa.

Järjestimme nelisenkymmentä toimittajatapaamista ajankohtaisista edunvalvonnan teemoista. Tapaamisten aiheina olivat mm. bioenergia, CAP-uudistus, maatalouden kannattavuus- ja markkinakehitys, puumarkkinatilanne, vesistön suojeleasiat ja tuotantoeläinten hyvinvointi. Järjestimme mediatapaamisia myös yhteistyössä sidosryhmiemme kanssa. Kesällä järjestimme lehdistömatkan metsäenergia-asioista Tapion ja metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen kanssa. Syksyllä järjestimme tiedotustilaisuuden viljamarkkinakehityksestä Pro Agrian kanssa sekä toimittajaretken kotieläintiloille eläinten hyvinvointiasioista ETL:n, ETT:n ja Lihätiedotuksen kanssa.

Valmistauduimme vuoden 2011 eduskuntavaalikampanjointiin kirkastamalla keskeiset vaalivoittemme ”Vihreä kasvu maalta on vastaus Suomen haasteisiin” -teeman alle. Suunnitelimme kampanjailmeen, teimme vaaliohjelmiesitteen ja verkkosivun keskeisistä vaalivoitteistamme. Vastasimme lokakuussa järjestetyn, vaalivoittemme kampanjoineen, järjestötapahtuman

viestinnästä. Tapasimme myös puoluelehdistöä ja kerroimme heille vaalitavoitteistamme.

Pyrimme yhdenmukaistamaan järjestön graafisen ilmeen käyttöä. Järjestimme asiasta koulutusta ja laadimme ohjeistusta keskusliiton sekä liittojen toimihenkilöille. Teimme myös valmiita lomakepohjia keskusliiton ja liittojen käyttöön.

Järjestön palvelukyvyyn kehittäminen verkossa

Aloitimme Mtk.fi- ja Reppu-verkkopalveluiden uudistustyön kävijäkyselyllä ja kahdella suunnitteluyöpajalla. Tuotimme maa- ja metsätaloutta esittelevää videomateriaalia You Tube -verkkopalveluun ja verkkosivuillemme.

Uudistimme sähköisen uutisseurantapalvelun. Webnewsmonitor-palvelu otettiin käyttöön joulukuussa. Palvelun kautta jokainen järjestön toimija luottamushenkilö saa halutessaan sähköpostiinsa tiedon MTK:ta sekä maa- ja metsätaloutta käsittelevistä uutisista verkossa ja näköislehdissä.

Vuoden aikana teetettiin uusia postikortteja ja tarroja, Metsänomistajille esite sekä materiaalia suomalaisen ruuan kampanjaan.

Järjestökoulutuksen kehittäminen

Järjestökoulutuksen koulutusvalikoima oli monipuolinen ja kattoi kaikki MTK:n toiminnan keskeiset sektorit.

Koulutuksen painopisteet olivat oppilaitosyhteistyössä, MTK- ja MO-liittoyhteistyössä ja oman organisaation kehittämisseminaareissa. Uusia kursseja olivat ns. poliittinen koulu ja EU-poliittinen koulu, joissa perehdyttiin kotimaiseen ja eurooppalaiseen politiikan päätöksentekoon ja päätöksentekijöihin. Toteutimme myös venäjän kielen kurssin 16 henkilön voimin.

Verkkokoulutuksen kehittäminen etenee kun saamme käyttöön Moodle-verkkoympäristön.

Toimintavuoden aikana toteutimme järjestökoulutuksen tulevaisuusriihi-seminaarisarjan. Seminaareihin osallistuivat keskeiset järjestökoulutuksen kanssa työskentelevät MTK:n toimihenkilöt, MT- ja MO-liitot, MTK:n johtokunta ja Maaseudun Sivistysliitto. MTK:n valtuuskunta saa asiaa koskevan raportin kevään 2011 kokoukseensa.

Muu keskeinen toiminta

Viestinnän ja järjestökoulutuksen asiantuntijat olivat mukana useissa maa- ja metsätalouden sekä maaseutuyrittäjyyden verkostoissa ja yhteisissä kehittämishankkeissa. Käynnistimme vuoden aikana mm. elintarvikealan viestijäverkoston ja Herkkujen Suomi 2011 -ruoka- ja maaseututapahtuman suunnitteluryhmän. Osallistuimme myös aktiivisesti Maatilojen energiaohjelman markkinointiin ja viestintään. ●

MTK:n järjestökoulutuksen toiminta vuonna 2010

Vuosi 2010	Koulutuspäivien lukumäärä yht.				
	Seminaarit	Järjestökurssit	Verkkokurssit	Muut	
Kevätkausi	99	32	47	-	5
Syyskausi	79	23	43	-	6
Yhteensä	178	45	90	42	11

Vuosi 2010	Osanottajien lukumäärä yht.				
	Seminaarit	Järjestökurssit	Verkkokurssit	Muut	
Kevätkausi	2 399	370	880	1 000	249
Syyskausi	884	295	549	180	20
Yhteensä	3 283	665	1 429	1 180	269

MTK oli taas näyttävästi esillä Farmarimessuilla Mikkelissä – ja vilinää osastolla riitti!

Järjestötoiminta

Motivoiva yhteisö.

Avaintavoitteet

- 1 Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö
- 2 Nostamme metsänomistajien järjestäytymisastetta ja tuemme järjestön jäsenhankintaa
- 3 Edistämme maaseutunuorten aktiivista toimintaa
- 4 Edistämme tasa-arvoa ja myönteistä mielikuvaa aktivoimalla naisten toimintaa avaintavoitteiden toteuttamisessa

Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö

Yhdistykset, liitot ja keskusliitto käynnistivät toimintojen vuosittaiset itsearviointit johtokuntien toimesta. Tällä edistämme kunkin järjestön toimijan vastualueen mukaisten tehtävien hoitamista niin edunvalvonnassa kuin jäsenpalveluissa. Kun vertaamme tätä järjestön ”tsemppauskampanjaa” säännöllisen jäsenyytävyyssuhtumisen tuloksiin, saamme kuvan järjestön toiminnan kehittymisestä.

Suurella Vihreä kasvu maalta -tapahtumalla avasimme eduskuntavaaleihin liittyvää keskustelua ja esittelimme MTK:n ohjelmaa puolueille ja jäsenistölle. Samalla pyrimme sitouttamaan puolueiden väen järjestön tavoitteisiin.

Valmistelimme järjestön kehittämis- ja rakennetyötä asiaan nimetyssä työryhmässä ja käsitelimme työn etenemistä liittojen ja metsänomistajien liittojen puheenjohtajakokouksissa ja valtuuskunnissa.

Jäsenrekisterin uudistaminen eteni, ja käyttöön on tarkoitus tapahtua vuoden 2011 alkupuolella liittojen ja yhdistysten käyttäjien koulutuksen jälkeen.

Metsänomistajien järjestäytymisasteen nostaminen ja järjestön jäsenhankinnan tukeminen

Metsänomistajien liittojen kautta liittyneiden metsäjäsenien määrä nousi järjestössä yli 7 200 jäseneseen, kun uusia metsäjäseniä kirjattiin metsänomistajien liittoihin lähes 400 henkilöä. Metsänomistajat on ainut määrällisesti kasvava jäsenryhmä järjestössä. Metsänomistajien järjestäytymisasteen nostamiseksi tehdään jatkuvasti markkinointi- ja kehitystyötä. Jäsenhankinnan tukemiseksi järjestimme talvella kahdella alueella ”ideasaunan”, jossa keskustelimme niin järjestön kuin jäsenhankinnan kehittämisestä.

Järjestö tuki jäsenhankintaa lehtimainoksien ja lisäksi jäsenhankintapalkkiolla, joka oli suunnattu mhy-kentän luottamus- ja toimihenkilöille. MTK oli Farmari-maatalousnäyttelyn pääyhteistyökumppani. Messuilla panostimme jäsenhankin-

taan yhdessä MO-liiton ja metsänhoitoyhdistysten kanssa. Tuimme metsänomistajien liittojen ja metsänhoitoyhdistyksien jäsenhankintakampanjoita monin eri tavoin. MO-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa panostimme yhtenäiseen ilmeeseen messuesiintymisissä, esitemateriaalissa ja muussa oheismateriaalissa.

Nuorten aktivoiminen

Vuoden nuoreksi metsänomistajaksi valittiin Henna Vuotila Keski-Pohjanmaalta. Kevätparlamentti kokoontui helmikuussa Tapiolassa. Kevätparlamenttiin osallistuivat liittojen maaseutunuorten valiokuntien puheenjohtajat ja sihteerit.

Nuorten kesätapahtuma järjestettiin Farmari-näyttelyn yhteydessä. Elo-syyskuun vaihteessa maaseutunuoret edustivat MTK:ta Lähiruokaviestissä, joka poljettiin viikon aikana Vaalasta Helsinkiin. Lokakuun lopussa valittiin vuoden nuoreksi maaseutuyrittäjäksi nurmolainen maidontuottaja Ari Teppo. Vuoden nuori maaseu-

Järjestö tuki jäsenhankintaa mm. lehtimainoksin.

Vuoden nuoreksi metsänomistajaksi valittiin Henna Vuotila Keski-Pohjanmaalta...

... ja nurmolainen maidontuottaja Ari Teppo vuoden nuoreksi maaseutuyrittäjäksi.

tuoyrittäjä on nuorkauppakamarin järjestämä kilpailu, jonka yhteistyökumppanina MTK toimii, ja jonka valintaraadissa on maaseutunuorten edustaja.

Marraskuussa maaseutunuoret kokoontuivat syysparlamenttiin Rovaniemelle. Syysparlamentissa keskityttiin maatalouspolitiikkaan ja porotalouteen. Joulun alla maaseutunuoret sytyttivät perinteiset joulutulet teiden varsille.

Maaseutunuorten toimintaa esiteltiin järjestökoulutuksen järjestämissä ammattikorkeakouluseminaareissa. Nuoret näkyivät myös MTK-Viestissä, kun sen syksyn jäsennumerossa käsiteltiin nuoria koskettavia asioita. Maaseudun Tulevaisuus esitteli sivuillaan vuoden nuori maaseutuyrittäjä-kilpailun voittajat.

Tasa-arvon ja myönteisen mielikuvan lisääminen

Vuonna 2006 hyväksytyn tasa-arvo-ohjelman tavoitteena oli, että luottamustehtävissä on kolmannes naisia vuoteen 2010 mennessä. Tavoite ei toteutunut. Toimintavuonna MTK:n johtokunnassa oli edelleen vain yksi nainen, metsäjohtokunnassa samoin. Valtuuskuntien jäsenistä naisia oli 18%. Valiokunnissa naisjäsenten osuus oli 11%.

Naistyöryhmä osallistui Vaikuta verkossa -koulutukseen, joka järjestettiin Maaseudun sivistysliiton kanssa. Naistyöryhmät pohtivat maaseudun naisten asemaa yhteiskokouksessa maa- ja kotitalousnaisten keskuksen hallituksen kanssa.

Maaseudun naisten päivän tapahtumana järjestettiin seminaari Kaustisella. Seminaarin teemana oli ”Jaksaa jaksaa, eläkkeelle on vielä matkaa”. Järjestelyistä vastasivat Keski-Pohjanmaan maaja kotitalousnaiset sekä toimintaryhmä Pirityiset.

Naistyöryhmän puheenjohtaja Ilona Alhoniemi osallistui Copan naisten komiteaan kokouksiin ja oli jäsenenä ko. komitean hallituksessa.

MTK-Viesti

MTK:n järjestölehti MTK-Viesti ilmestyi kahdeksan kertaa. Lehden painosmäärä oli 8 000 kpl. Maaliskuussa ja lokakuussa ilmestyivät jäsenlehdet (nro 2 ja 6), jotka jaettiin kaikkiin jäsentalouksiin. Ensimmäisen jäsenlehden painos oli lähes 80 000 kpl. Siinä esiteltiin jäsenetuja ja edellisen vuoden saavutuksia eri sektoreilla. Toisen jäsenlehden painosmäärä oli noin 70 000 kpl. Siinä oli erityisesti maaseutunuorten asiaa.

Maaliskuun lehden välissä oli viidennen kerran MTK-liittojen oman alueensa jäsenille jakama 4-sivuinen liite. Liitoista 11 teki oman liitteen. Metsäjäsenille tehtiin oma liite. Tällä liitteellä varustettua lehteä jaettiin messuilla ja muissa tilaisuuksissa.

Lehden teemoja olivat järjestöasioiden lisäksi tuki- ja markkina-asiat, metsä-, maaseutuyrittäjyys-, energia- ja ympäristöasiat sekä ruoka.

Lehdessä oli asiantuntijakirjoitusten ja -haastattelujen lisäksi kirjoituksia maataloustuottajien liitoista ja yhdistyksistä sekä metsänomistajien liitoista. Lehden vakiopalstoja olivat: puheenjohtajan puheenvuoro, Brysselin kuulumisia, pääkirjoitus ja Viljo-Ilmari-pakina.

Lehdestä tehtiin lukijatutkimus. Sen tulokset olivat varsin myönteiset. Vuoden 2010 lukijatutkimuksen mukaan lukutottumusten osalta merkittävää on, että MTK-Viesti on saavuttanut vuoden 2005 tulokset ja pystynyt osin jopa parantamaan niitä.

Yleinen tyytyväisyys lehteä kohtaan on nyt hieinan aikaisempaa korkeammalla tasolla. Tyytyväisten lukijoiden kokonaisosuus 91 % on hyvin korkea, mutta erittäin tyytyväisiä lukijoita on edelleen varsin niukasti. Tyytyväiset lukijat perustelevat mielipidettään tyypillisesti asiapitoisella sisällöllä ja ytimekkäillä jutuilla.

Johtoryhmä päätti syksyllä asettaa työryhmän valmistelemaan MTK-Viestin uudistamista. Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi 30.8.2011 mennessä. ●

Oikeusturva ja lainsäädäntö

MTK osallistui kiinteästi yhdistyslain muutoksen valmisteluun. Jäsenille avattiin mahdollisuus osallistua yhdistyksen kokouksiin etänä sekä varmistettiin, ettei tilintarkastamista koskevat kiristyneet vaatimukset koske pieniä yhdistyksiä. Yhdistysten ja liittojen mallisäännöt uudistettiin ottaen huomioon uuden yhdistyslain mahdollisuudet ja järjestön toiminnan nykyaikaistaminen.

Oikeusministeriön asettaman maanvuokralain muuttamiseksi perustetun työryhmän jäsenenä MTK vaikutti lain sisältöön, vaikkakin eräältä osin tuli jättää eriävä mielipide. Lainmuutos mahdollistaa myös pidempiaikaisten pellonvuokrasopimusten tekemisen, mutta samalla lisää mahdollisuuksia sopia uusista irtisanomisperusteista, mikä ei ole omiaan lisäämään pysyvyyttä tai enustettavuutta sopimussuhteissa. Vaarana on,

että vuokralaisen asema heikkenee nykyisestä, nimenomaan irtisanomisperusteiden osalta.

Kilpailulaki oli useasti esillä lainsäädäntötyössä, ja siihen esitettiin eri yhteyksissä laajempia poikkeuksia maatalouden alkutuottajien yhteistyön mahdollistamiseksi. EY:n kilpailulainsäädännön maataloutta koskeva poikkeus ei kansallisessa lainsäädännössä tarjoa samoja mahdollisuuksia kuin muiden jäsenmaiden tuottajilla on. Tätä asetelmaa pyrittiin korjaamaan toimiala- ja tuottajaorganisaatioita koskevalla lakiesityksellä, mikä vuoden vaihteessa oli vielä vastatuulella.

Laki eläinsuojelurikosten rangaistavuudesta koveni, ja eläintenpitokieltoon määräytyille henkilöille perustettiin rekisteri valvonnan helpottamiseksi ja tehostamiseksi. MTK korosti näissä yhteyksissä suhteellisuusperiaatetta ja edellytti suurempaa pohjoismaista yhtenäisyyttä. ●

Organisaatio ja jäsenistö

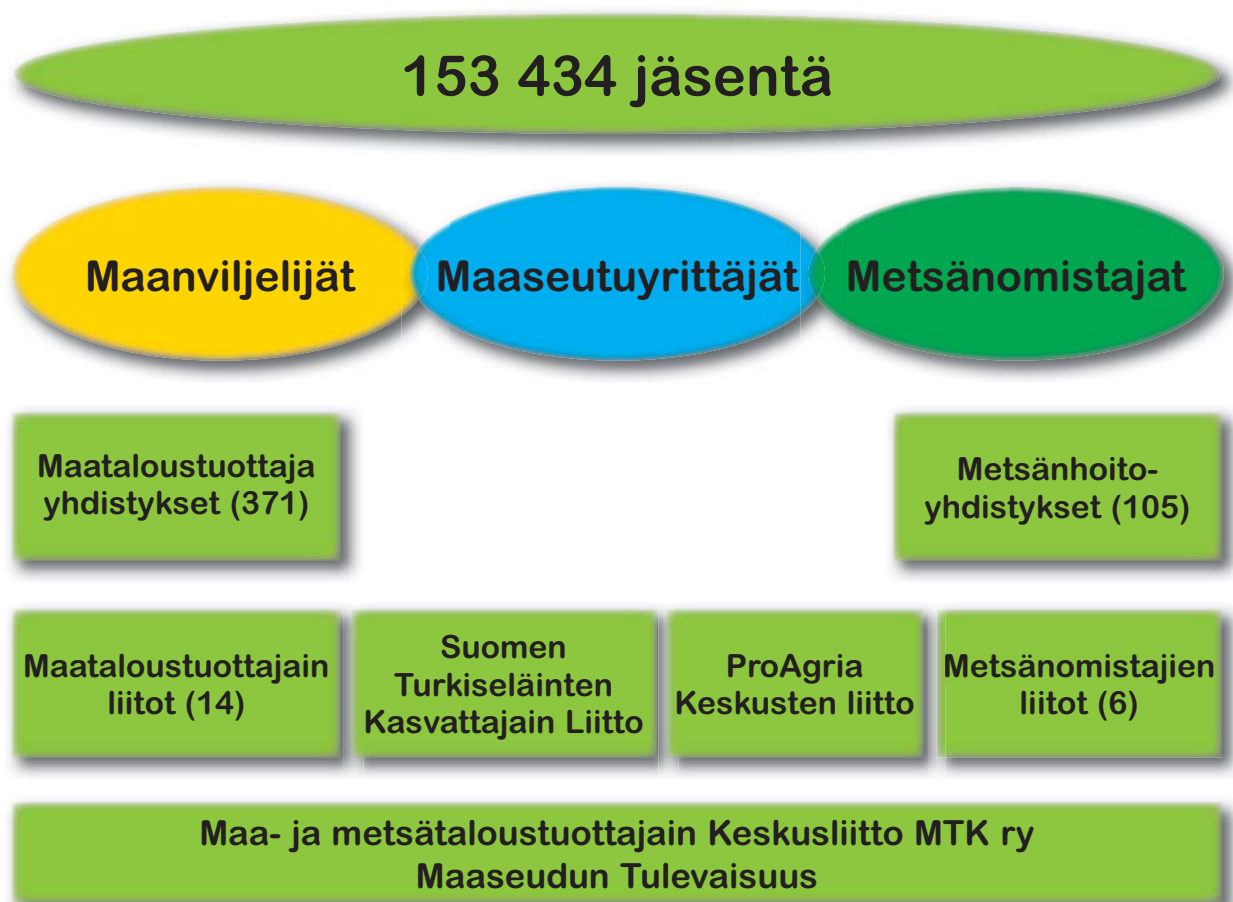
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäseninä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 6 metsänomistajien liittoa, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ja ProAgria Keskusten Liitto. Maataloustuottajaliittojen jäseninä oli 371 yhdistystä sekä yhteisöjäsenenä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja.

Maataloustuottajayhdistyksiin kuului vuoden lopussa 146 201 jäsentä. Jäsentilojen lukumäärä

oli 59 001. Yhdistysten jäsenmäärä väheni toimintavuoden aikana 1 710 henkilöllä ja jäsentilojen lukumäärä 995 tilalla. Metsänomistajien liitoissa oli vuoden lopussa 7 233 metsänomistajajäsentä.

Maataloustuottajayhdistysten jäsenten ja metsänomistajien liittojen metsäjäsenten yhteisjäsenmäärä eli MTK:n kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 153 434 henkilöä. Jäsenmäärä väheni edellisestä vuodesta 1 350 henkilöllä. ●

MTK:n organisaatio 2010

Tilanne 31.12.2010

MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta

Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 42 maataloustuottajien liittojen nimeämää jäsentä, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, yksi yhteisöjäsen sekä kahdeksan asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous

Valtuuskunta kokoontui kevätkokoukseen 21.4. Asialistalla oli järjestön organisaation kehittäminen, ProAgria Keskusten Liiton yhteisöjäsenyys, MTK:n kultaisten ansiomerkkien saajat ja sääntömääräiset edellisen vuoden toimintaa ja tilinpäätöstä koskevat asiat, jotka hyväksyttiin.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtajaksi Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Tommi Lunttila Äänekoskelta. Valtuuskunnan sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen Espoosta.

Valtuuskunnan syyskokous

Valtuuskunnan syyskokous oli 24.–25.11. ja kokousta edeltävänä päivänä oli ProAgria Keskusten Liiton sekä Maa- ja kotitalousnaisten Keskusten kanssa yhteistyössä järjestetty Maa-seutuparlamentti.

Valtuuskunta valitsi johtokunnan puheenjohtajiksi seuraavalle kolmivuotisjaksolle Juha Marttilan (1. puheenjohtaja), Mauno Ylisen (2. puheenjohtaja) ja Markus Eerolan (3. puheenjohtaja) sekä erovuoroisten johtokunnan jäsenten tilalle Kati Partasen lisalmesta ja Matti Seitsozen Kouvolasta. Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2011.

Kokoonpano: Valtuuskunnan puheenjohtajat
Valtuuskunnan puheenjohtaja mv. Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtaja mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtaja mv. Tommi Lunttila Äänekoskelta

Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat

Etelä-Pohjanmaa: mv. Matti Kangas Lapualta, emäntä Johanna Kangastie Kuortaneelta, emäntä Johanna Kankaanpää Ähtäristä, mv. Jari Laukkonen Korttesjärveltä ja mv. Hannu Uitto Laihialta

Etelä-Savo: mv. Sanna Hämäläinen Kerimäeltä, mv. Jukka Leikkinen Mäntyharjusta ja mv. Aarno Puttonen Puumalasta

Häme: emäntä Sisko Kivelä Sysmästä, mv. Pekka Lokinperä Hausjärveltä, mv. Markku Länninki Forssasta ja mv. Ilkka Säynätjoki Kuhmoisista

Kaakkois-Suomi: mv. Arja Berg Parikkalasta, mv. Reino Parkko Elimäeltä ja mv. Matti Seitsozen Anjalankoskelta

Keski-Pohjanmaa: mv. Markku Kiljala Reisjärveltä ja mv. Tuure Puutio Lohtajalta

Keski-Suomi: mv. Tommi Lunttila Äänekoskelta ja mv. Paula Pusa Keuruulta

Lappi: mv. Juhani Lampela Tervolasta

Pirkanmaa: mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja mv. Heidi Tanhua Virroilta

Pohjois-Karjala: mv. Ilona Alhoniemi Valtimolta ja mv. Olli Laaninen Liperistä

Pohjois-Savo: mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä, mv. Markku Paananen Keiteleeltä ja mv. Tomi Toivanen Siilinjärveltä

Pohjois-Suomi: mv. Jari Ahlholm Kärsämäeltä, mv. Pekka Hallikainen Oulusta, mv. Harri Peltola Puolangalta ja mv. Ari Varis Pyhäjärveltä

Satakunta: mv. Pertti Hakanen Sastamalasta, mv. Ilkka Markkula Ulvilasta, mv. Kalevi Pukara Honkajoelta ja mv. Tuomo Raininko Kankaanpäästä

Uusimaa: mv. Kimmo Hovi Orimattilasta ja mv. Eerikki Viljanen Vihdistä

Varsinais-Suomi: mv. Antti Airikki Nousiaisista, mv. Simo Kolkkala Loimaalta, emäntä Hannele Mäki-Ettala-Mustonen Laitilasta ja mv. Jouni Tuomola Loimaalta

Sääntöjen mukaan valtuuskuntaan kuuluvat metsävaltuuskunnan puheenjohtaja, metsänhoitaja Mikko Tirola Petäjävedeltä ja varapuheenjohtaja, maatilayrittäjä Ilkka Lehto Rantsilasta. Yhteisöjäsenten, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain

Liiton edustajana kevätkokouksessa oli Markku Kestilä ja syyskokouksessa Esa Rantakangas.

Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet

Toim.joht. Päivi Huotari, toim.joht. Ensio Hytönen, toim.joht. Veikko Hämäläinen, toim.joht. Pekka Laaksonen, toim.joht. Jan Lähde, toim.joht. Matti Rihko, toim.joht. Jouko Setälä ja toim.joht. Matti Tikkakoski

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 23 kertaa. Kiireellisiä asioita käsiteltiin myös puhelinkokouksissa. Johtokunta käsittelee kokouksissaan lukuisia maatalouteen, metsänomistukseen ja maaseutuyrittäjyyteen liittyviä kysymyksiä ja teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä antoi kannanottoja julkisuuteen. Ajankohtaiset sosiaali- ja veropolitiikka sekä ympäristöasiat olivat myös johtokunnan asialistalla. Eri sidosryhmien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan mm. ProAgrian ja Turkistuottajien kanssa.

Johtokunta käsittelee ja teki päätöksiä myös kos-

kien keskusliiton taloutta, sijoituksia ja henkilöstöasioita. Johtokunta käsittelee liittojen lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli myös asiantuntijaluentoja ja pienen seminaareja eri aiheista.

Johtokunta seurasi aktiivisesti järjestön organisaation rakennetyöryhmän kehittämistyön edistymistä ja käsittelee työryhmän väliraportteja kokouksissaan. Uuden strategian tavoitteena on uudistaa organisaatiota siten, että se pystyisi huolehtimaan tulevaisuudessa entistä paremmin jäsentensä edunvalvonnasta ja jäsenpalveluista sekä tarjoamaan helpon ja houkuttelevan tavan liittyä järjestöön jäseneksi. Organisaation rakenteen kehittäminen on iso kokonaisuus, ja tehtävä on hyvin haasteellinen tilanteen liitoissa eri puolilla maata ollessa hyvin erilainen.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuus vuoden 2013 jälkeen oli yksi vuoden tärkeistä aiheista johtokunnan kokouksissa. Johtokunta seurasi tiiviisti prosessin valmistelua komissiossa sekä sen järjestämiä kuulemistilaisuuksia ja keskusteluja neuvostossa ja parlamentissa. Kyseessä on laaja kokonaisuus, joka käsittää sekä

MTK:n johtokunta 2010: Ylhäältä vas. Antti Sahi, Jaakko Halkilahti, Kyösti Harju, Markku Länninki, Esko Suomala, Mauno Ylinen, Eero Isomaa ja Timo Kankaanpää. Alhalla vas. Mikko Tirola, Raija Unkila, Juha Marttila, Irma Sirviö ja Aarno Puttonen.

CAP:n että maaseudun kehittämissä politiikan.

Johtokunta oli antanut toimistolle tehtäväksi laatia MTK:lle ympäristö-, kuluttaja- ja viestintä-ohjelmat. Näiden laatiminen saatiin päätökseen johtokunnan hyväksytyä ohjelmat.

Johtokunta teki kesäkuussa perinteisen maakuntamatkan MTK-Kaakkois-Suomen alueelle. Tutustumiskohteina oli mm. Elimäellä Mustialan viinitila sekä vierailu maitotilalla, Harjun oppimiskeskus Virolahdella, tutustuminen Biosampikoulutusohjelmaan Anjalassa sekä sähkön ja lämmön yhteistuotanto biopolttoaineilla -hanke Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa. Johtokunta tapasi myös liiton johtokunnan edustajia.

Johtokunnan johdolla järjestettiin lokakuussa Helsingin Kisahallissa Vihreää kasvua maalta -tapahtuma, johon osallistui runsas joukko maataloustuottajien, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien edustajia sekä keskusliiton luottamus- ja toimihenkilöitä ympäri maata. Tilaisuudessa puheenvuorot oli kaikilla hallituspuolueiden puheenjohtajilla sekä opposition edustajilla. Tilaisuudessa keskusteltiin hallitusohjelman toteutumisesta ja siitä miten maaseudun ihmisten asioita tulisi jatkossa hoitaa.

Kokoonpano: Johtokunta

1. puheenjohtaja MMT mv. Juha Marttila Simosta (2009–, johtok. jäsen 2005–), 2. puheenjohtaja agronomi mv. Mauno Ylinen Alahärmästä (2009–, johtok. jäsen 2006–), 3. puheenjohtaja agrobiologi mv. Esko Suomala Kiukaisista (2008–), mv. Jaakko Halkilahti Salosta (2009–), talousneuvos mv. Kyösti Harju Lappeenrannasta (1992–), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2004–), mv. Timo Kankaanpää Ilmajoelta (2010–), mv. Markku Länninki Forssasta (1996–), emäntä Irma Sirviö Iisalimesta (2005–). Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja mv. Aarno Puttonen sekä metsävaltuuskunnan puheenjohtaja mv. Mikko Tirola. Johtokunnan sihteerinä toimi toimistopäällikkö Raija Unkila.

Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui 17 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmistele johtokunnalle päätettäväksi esitettävistä asioista. Johtoryhmä myös käsittelee ja tekee päätöksiä koskien keskusliiton talous- ja henkilöstöasioita. Johtoryhmä tapasi toimintavuonna eri sidosryhmien edustajia sekä vieraili

yrityksissä ja yhteisöissä. Kiireellisiä asioita käsiteltiin varsinaisten kokousten lisäksi myös puhelinkokouksissa.

Kokoonpano: Johtoryhmä

Puheenjohtaja: 1. puheenjohtaja Juha Marttila, Jäsenet: 2. puheenjohtaja Mauno Ylinen, 3. puheenjohtaja Esko Suomala ja toiminnanjohtaja Antti Sahi. Asiantuntijajäsen: johtokunnan jäsen Markku Länninki. Läsnäolo-oikeutetut: valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola.

Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin omien vastualueidensa asioiden esittelijöinä.

Metsävaltuuskunta

Metsävaltuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Metsävaltuuskuntaan kuului 43 varsinaista jäsentä sekä kolme asiantuntijajäsentä. Lisäksi MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja osallistui metsävaltuuskunnan kokouksiin.

Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous

Metsävaltuuskunta käsittelee 14.4. kokouksessaan ajankohtaisia metsäpoliittisia asioita, erityisesti Metsäalan strategisen ohjelman toimintaa, metsätilarakenteen kehittämistä, metsälain uudistusta, verotusta sekä yksityismetsätalouden organisaatioiden kehittämishanketta. Metsävaltuuskunta keskusteli ajankohtaisesta puumarkkinatilanteesta, sekä evästi valtuuskuntaa järjestön kehittämis- ja rakennetyössä. Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation vuoden 2009 toimintakertomuksen ja esityksen avaintehtäviksi vuodelle 2011. Lisäksi metsävaltuuskunta huomioi MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten aloittaneen kehitysyhteistyöprojektit Vietnamin ja Etiopiassa, sekä jatkavan projektia Meksikossa. Metsävaltuuskunnan kultainen ansiomerkki myönnettiin Juha Hakkaraiselle, Pauli Natuselle ja Eero Nevalalle. Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme palkittiin vuoden 2009 metsänhoitoyhdistyksenä.

Metsävaltuuskunnan kannanotto

Metsätilan sukupolvenvaihdon verohuojennus edistäisi tasaista puuntarjontaa. Metsäelinkeinojen kannattavuuden, puumarkkinoiden toimivuuden sekä metsäteollisuuden puuhuollon kannalta metsätilakoon kasvattaminen ja erityisesti sukupolvenvaihdon nopeuttaminen on erittäin tärkeää.

Tilakoko vaikuttaa puun myyntiin, mutta – toisin kuin yleensä ajatellaan – pienet tilat hyödyntävät hakkuumahdollisuuksiaan jopa tehokkaammin kuin isot tilat. Tilakoon pieneneminen johtaa kuitenkin siihen, että puuta myydään harvemmin.

MTK:n metsävaltuuskunnan mielestä tilakokoakin suurempi ongelma on metsänomistajien ikääntyminen. Metsätilojen omistus vaihtuu liian usein kuoleman kautta. Nykyinen perintöverotusjärjestelmä kannustaa tähän. Metsänomistajien keski-ikä on jo yli 60 vuotta. Yli 60-vuotiaista viidennes ei tutkimusten mukaan myy puuta lainkaan. Tämän kehityksen ei voi antaa jatkua. Metsätilojen sukupolvenvaihdosten verohuojennus on nykyisessä hallitusohjelmassa. MTK:n mielestä se pitää ehdottomasti toteuttaa. MTK ei voi hyväksyä sitä, ettei hallitus halua käyttää tehokkaina työkalua metsäelinkeinon edistämiseksi. Kun ongelma tiedetään, pitää myös löytyä rohkeutta sen ratkaisemiseksi.

Metsätalouden kustannusrasitusta lisäämällä tai pakkokeinoja metsätalouteen etsimällä ei edistetä sen enempää puumarkkinoiden toimivuutta kuin metsätilakoon kasvua. Metsäelinkeinon byrokratian ja sääntelyn lisääminen johtaisi hyvin todennäköisesti metsänomistajien vieraantumiseen metsätaloudesta ja puukaupasta sekä koko metsäalan imagon rapautumiseen.

Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous

Metsävaltuuskunta valitsi 17.11. kokouksessaan puheenjohtajaksi mv. Mikko Tirolan, 1. varapuheenjohtajaksi Ilkka Lehdon ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto v. Frenckellin. Metsäjohtokunnan toiseksi puheenjohtajaksi valittiin Annukka Kimmo. Metsäjohtokunnasta erovuorossa olleen Timo Kallin tilalle valittiin Erkki Haavisto. Metsävaltuuskunnan asiantuntijajäseniksi vuodeksi 2011 kutsuttiin Heikki Kallunki ja Reijo Pyykkö yhteismetsien edustajina sekä Juhani Sormunen Joensuun seudun metsätilanomistajat ry:stä. Valtiosihteeri Veli-Pekka Nummikoski alusti kokouksessa Metsäsektorin tulevaisuudesta ja yleistaloustilanteesta. Metsävaltuuskunta keskusteli vilkkaasti verotuksesta, puumarkkinoiden toiminnasta, kestävän metsätalouden rahoituslain uudistamisesta, pienpuun energiatuesta, puurakentamisesta ja tuulivoimasta. Metsävaltuuskunnan kultainen ansiomerkki myönnettiin Kustaa Heikkilälle. Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation toimintasuunnitelman vuodelle 2011.

Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja metsänhoitaja Mikko Tirola, 1. varapuheenjohtaja Ilkka Lehto ja 2. varapuheenjohtaja Otto v. Frenckell.

Kokoonpano: Metsänomistajien liittojen edustajat

Etelä-Suomi: Mikko Lassila, Sampo Seppälä, Timo Riukka ja Piia Niskala

Järvi-Suomi: Pentti Kainulainen, Jukka Lohko, Markku Miettinen, Heikki Pärnänen, Mauri Ruuth, Sirkka Savukari, Eero Tanttu, Mikko Tirola ja Hetta Torpo

Pohjois-Karjala: Jouko Jaatinen ja Kari Heikkinen

Keski-Pohjanmaa: Hannu Hyyppä, Kari Tyynelä

Pohjois-Suomi: Juhani Kumpusalo, Pirkko Laitinen, Ilkka Lehto, Heikki Moilanen, Juhani Pääkö, Eero Törmänen ja Aatto Ylimartimo

Kustens Skogsägarförbund: Otto v. Frenckell, Bengt Lövsund ja Bo Storsjö

Länsi-Suomi: Herman Hakala, Pauli Hollo, Antti Isotalo, Outi Jokela, Timo Kalli, Heljo Launto, Tiina Morri, Antti Teivaala ja Juha Vanhapaasto

Åbolands Skogsägarförbund: Antti Hakanen

Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat

Keski-Pohjanmaa: Markku Kiljala

Keski-Suomi: Paula Pusa

Pirkanmaa: Heidi Tanhua

Pohjois-Karjala: Olli Laaninen

Pohjois-Suomi: Harri Peltola

Uusimaa: Eerikki Viljanen

Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet

Olli Mäkipää, Sulevi Juntila, Hannu Santti

Sihteerinä toimi Anssi Kainulainen

Metsäjohtokunta

MTK:n metsäjohtokunta kokoontui 11 kertaa, joista yksi järjestettiin etäkokouksena. Metsäjohtokunta seurasi yleisen talouden kehitystä ja sen vaikutusta metsäteollisuuden tuotteiden markkinoihin ja puumarkkinoihin. Erityisesti se seurasi puumarkkinoiden toimivuutta ja energiapuumarkkinoiden kehittymistä sekä kannusti metsä- ja energiateollisuutta kotimaisen puun käyttöön. Tässä yhteydessä se painotti toimivien markkinoiden ja vakiintuneiden mittauskäytäntöjen luomista. Metsäjohtokunta evästi MTK:n osallistumista metsäalan strategiseen ohjelmaan (MSO) ja hyväksyi ohjelman siihenastiset tulokset maaliskuussa. Metsäjohtokunta antoi eväitä Kansallisen metsäohjelman (KMO) tarkistuk-

seen. Metsäjohtokunta seurasi aktiivisesti verotuksen kehittymistä ja vaikutti metsätalouden verotuksen säilymiseksi yrittäjyyttä kannustavana sekä pyrki edistämään sukupolvenvaihdoksia. Metsäjohtokunta valmisteli metsävaltuuskunnalle metsänomistajaorganisaation vuoden 2011 avaintavoitteita. Metsäjohtokunta vaikutti METSO-rahoituksen turvaamiseksi, edisti hirven metsästyssopimuksien saattamista maanomistajalähtöisemmiksi ja linjasi metsikkötietojen käytöstä sekä edisti puutuotteiden julkisia hankintoja.

Metsäjohtokunta hyväksyi kesäkuussa MTK:n ohjelman puumarkkinoiden kehittämiseksi. Metsänomistajaorganisaation omina toimina ovat toimenpiteet metsänhoitoyhdistysten puukaupallisen toiminnan tehostamiseksi, sähköinen puumarkkinapaikka sekä vastuullinen puumarkkinaviestintä. Yhteiskunnan ja koko metsäsektorin yhteiset toimet ovat metsänhoitoyhdistystoiminnan turvaaminen ja kehittäminen, puumarkkinatyöryhmän perustaminen, hintainformaation parantaminen, hintaindeksoinnin kehittäminen, puukaupan ja raakapuun hinnoittelun kehittäminen, metsävaratiedon käytettävyyden lisääminen, metsätilarakenteen kehittäminen ja sukupolvenvaihdosten nopeuttaminen sekä metsäpolitiikan muuttaminen aikaisempaa kannustavammaksi. Toimenpiteet, jotka heikentävät puumarkkinoiden toimivuutta merkittävästi ja joita ei pidä ottaa käyttöön, ovat metsävaratietoja koskevan tietosuojan heikentäminen, metsätilamaksu/-vero sekä muut metsätaloutta heikentävät veroratkaisut.

Metsäjohtokunta seurasi ja vaikutti Suomen uusiutuvan energian velvoitepaketin valmisteluun, erityisesti metsäenergiaa edistämällä. Lisäksi se seurasi metsälain muutoksien valmistelua, vaikutti EU:n komission julkaisemaan vihreään kirjaan metsien suojelusta ja metsätiedosta EU:ssa sekä tutustui kansainväliseen metsäpolitiikkaan vieraillemalla Brysselissä lokakuussa.

Läpi vuoden metsäjohtokunta seurasi ja osallistui aktiivisesti metsäalan edistämisenorganisaatioiden kehittämiseen (MEDOR). Loppukesästä vuoden vaihteeseen metsätaloutta leimasivat myrskyt ja niiden jälkityöt. Metsäjohtokunta seurasi myrskyjen vaikutuksia mm. puumarkkinoilla.

Metsäjohtokunta tuki MTK:n rakennetyön etenemistä, osallistui aktiivisesti MTK:n yhteiseen järjestötapahtumaan sekä muihin MTK:n tapahtumiin. Metsäjohtokunta käsitteli MTK:n viestintäohjelman, antoi aktiivisen panoksen metsänomistajat-brändin luomiseen sekä osallistui

MTK:n hallitusohjelmatavoitteiden laatimiseen vuodelle 2011. Metsäjohtokunta myönsi 13 metsävaltuuskunnan hopeista ansiomerkkiä ansiosta metsänomistajien hyväksi.

Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan työvaliokunta, metsäjohtokunta

Juha Marttila (pj.), Annukka Kimmo (2. pj.), Timo Kalli, Juhani Kumpusalo, Juha Hakkarainen, Sampo Seppälä, Stefan Thölix, Jarmo Toukola, Aatto Ylimartimo. Lisäksi kokouksiin osallistuvat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Metsäjohtokunnan sihteerinä toimi Anssi Kainulainen.

Toimihenkilökokoukset

Toimihenkilökokouksia pidettiin kaksi. Tammi-kuun toimihenkilöpäivät jaettiin kahteen osaan. Ensimmäisenä päivänä Helsingissä käsiteltiin mm. ympäristöpolitiikan suuntaviivoja, joista alusti ministeri Paula Lehtomäki. Lisäksi esillä oli MTK:n strategia ja sosiaalisen median mahdollisuudet järjestötyössä. Erillisissä ryhmissä aiheina olivat energia, kuntapalvelut, eläinten hyvinvointi, ajankohtaiset metsäasiat sekä jäsenrekisterin uudistaminen.

Toisena osuutena oli Pietarissa pidetty maa- ja metsätalouden seminaari yhteistyössä Venäjän talonpoikien järjestön AKKORin kanssa. Yhteistyöseminaarin aiheet liittyivät ajankohtaisiin kaupallistaloudellisiin maa- ja metsätalouden kysymyksiin. Alustajina seminaarissa olivat ministeri Paavo Väyrynen, puheenjohtajat molempien maiden viljelijöiden keskusjärjestöistä sekä lähialueyhteistyöstä vastaavat ministeriöiden edustajat Suomesta ja Leningradin alueelta. Seminaariin osallistui myös Venäjällä toimivia suomalaisia yrityksiä.

Syyskuun toimihenkilöpäivät pidettiin Haikon Kartanossa Porvoossa, jossa keskusteltiin yrittäjyys- ja ympäristöhankkeista, viestinnästä, muuttuvista viljamarkkinoista ja järjestökoulutuksesta. Retkiosuudessa tutustuttiin Porvoon historialliseen keskustaani, Arla Ingmanin meijeriin ja tuusulalaiseen viljatilaa.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimivat Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala ja varatilintarkastajana Outi Hieta, KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö.

Valiokunnat ja jaostot

Aluekehitysvaliokunta

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa. Ensimmäisessä kokouksessa perehdyttiin valtioneuvostolle valmisteltuun Aluestrategia 2020:een. Valiokunta korosti väylien merkitystä, yhdyskuntarakenteen tiivistämisen seurauksia ja mahdollisuuksia puurakentamiseen. Keskustelua asiakirjaa valmistelevalle virkamiehelle kanssa käytiin myös palvelurakenteista, uudistuvasta energiasta, käytännönläheisistä innovaatioista, ihmisten vapaa-ajan tarpeista ja kolmannen sektorin mahdollisuuksista.

Valtuuskunnan puheenjohtaja esitteli järjestön organisaatiota koskevaa valmistelutyötä. Aluekehitysvaliokunta keskusteli yhdistysten ja liittojen mahdollisuuksista ja vaikutuksesta aluekehitykseen, erityisesti jäsensuhteen ja elinkeinojen kehittymisen kannalta.

Muina asioina valiokunta käsitteli rakennemuutosalueita, kunta- ja palvelurakennemuutosten käytännön toimeenpanoa ja seuraamuksia, valtion aluehallintouudistusta ja järjestön yhteistyötä uudistettujen viranomaisten kanssa. Valiokunnan kokouksissa kuultiin myös metsäjohtokunnan ja MTK:n johtokunnan katsaukset, joiden pohjalta käytiin keskustelua.

Valiokunnan toisessa kokouksessa käsiteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla koulutuspoliittisia kysymyksiä, niiden aluevaikutuksia arvioiden. Luonnonvara-alan oppilaitosten aluekehitysmerkitys korostuu valiokunnan mielestä paljon ”koko maan keskiarvoa” enemmän. Tiedossa olevien haasteiden (ruoka, ilmasto, ympäristö, kaivannaiset) takia koulutuspolitiikassa tehtävät ratkaisut vaikuttavat voimakkaasti niin maan kuin eri alueidenkin kehittämisedellytyksiin. Keskustelu koski koulutuksen kaikkia asteita, varhaiskasvatusta ja aikuisopiskelua.

Lisäksi valiokunta käsitteli ELY-keskusten käyttövarojen riittävyttä, sosiaalisen median käyttöön ottoa, mediakeskusteluja aluepoliittisesti, palvelukehitystä ja eri kuntamalleja. Energiakysymykset ja rakennettu infra jäivät vuoden 2011 teemoiksi.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Ilona Alhoniemi, Varapuheenjohtaja: mv. Esa Kempainen, Jäsenet: mv. Minna Häkkinen (Muurame), emäntä Raili Myllylä (Kalajoki), maaseutuyrittäjä Tuomo

Raininko (Kankaanpää), mv. Nora Sipilä (Kouvolan), metsätalousyrittäjä Annukka Kimmo (MTK:n metsäjohtok.), mv. Esko Suomala (MTK:n johtok.), Asiantuntijajäsenet: Jukka Aula (P-S:n MO-liitto), Jukka-Pekka Kataja (MTK Häme) yrittäjä Anna Setälä (Laitila), Pertti Viik (Paliskuntain yhdistys), Sihteeri: Olli-Pekka Väänänen

Kauppapoliittinen valiokunta

Kauppapoliittiselle valiokunnalle järjestettiin syyskuussa Kettulan perinteinen WTO-illanvietto. Asialistalla oli Dohan kauppaneuvottelukierroksen lisäksi Ruokastrategia 2020 ja Mercosur-neuvottelut, joista kaikista valiokunnan jäsenille annettiin lyhyt selonteko. Samalla valiokunnan jäsenet tapasivat kauppapoliitikasta vastaavia kansallisia viranomaisia ja asiantuntijoita.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Juha Marttila (MTK), Jäsenet: Holger Falck (SLC), Pasi Holm (PTT), Ensio Hytönen (Hankkija-Maatalous Oy), Veikko Hämäläinen (Pellervo-Seura), Ismo Ojala (Kauppa-puutarhaliitto), Pekka Laaksonen (Valio), Jan Lähde (Munakunta), Matti Perkonen (HK Ruokatalo), Antti Sahi (MTK), Simo Tiainen (MTK), Matti Tikka (Atria), Kari Tillanen (Järvi-Suomen Portti), Sihteeri: Jouko Nieminen

Maaseutunuorten valiokunta

MTK:n maaseutunuorten valiokunta kokoontui viisi kertaa, joista yksi järjestettiin etäkokouksena. Ajankohtaisten asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin kansainvälisiä asioita sekä käytiin läpi valinta-alueiden ja johtokunnan kuulumiset. Kokousten lisäksi MTK:n maaseutunuorten valiokunnan jäsenet edustivat MTK:ta Cejan seminaareissa ja muissa tapahtumissa.

Valiokunta kokosi MTK-Viestin maaseutunuorten teemanumeron, joka jaettiin kaikkiin jäsentalouksiin syksyllä. Valiokunta oli mukana valitsemassa vuoden nuorta metsänomistajaa ja vuoden nuorta maaseutuyrittäjää. Maaseutunuorten valiokunnan edustajat osallistuivat myös Lähiruokaviestin päätöstapahtumaan Helsingissä.

Kokousten yhteydessä valiokunta tapasi maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilan ja ympäristöministeri Paula Lehtomäen sekä eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Tuire Ala-Prinkkilä (E-P), Varapuheenjohtaja: Jussi Välimaa (Lappi), Jäsenet: mv. Turo Anttila (Pirkanmaa), mv. Helena Pesonen (Kaakk.-S), mv. Ulla

Taavitsainen (E-S), mv. Antti Tuukkanen (K-S), Katri Similä (MO), mv. Timo Kankaanpää (MTK), Sihteeri: Aino Sillanpää

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta kokoontui kuusi kertaa. Kokouksissa keskusteltiin mm. järjestön eduskuntavaalitavoitteista, maaseutupoliittisesta periaatepäätöksestä, maaseutututkimuksen ajankohtaisista aiheista, ruokastrategiasta, bioenergian lisäämistavoitteista, elintarviketuotannon viranomaismääräyksistä ja valvonnasta, julkisista hankinnoista, yrittäjyyden hallinnollisesta taakasta, lomituspalvelujärjestelmän ongelmista, haja-asutusalueiden jätevesimääräyksistä, laajakaistaisista tietoliikenneyhteyksistä, hevosalan kehittämisestä, maaseutumatkailun toimialakohtaisesta kehittämistyöstä, tienvarsimainonnan sääntelystä, maaseutuyrittäjävaliokuntien yhteistyön lisäämisestä, Yrittäjän päivän järjestelyistä, ulkomaisen työvoiman käyttämisen edellytyksistä, yleisestä työmarkkinatilanteesta ja uudesta työehtosopimuksesta sekä MTK:n toimintasuunnitelmasta ja strategiatyöstä. Jokaisen valiokunnan kokouksen asialistalla oli valiokunnan jäsenten puheenvuorot ja niihin perustuva keskustelu.

Yritys- ja hanketukien toimeenpanosta keskusteltiin lähes jokaisessa valiokunnan kokouksessa. Manner-Suomen maaseutuohjelman toteuttaminen yritys- ja hanketukien avulla on edelleenkin hieman jäljessä tasaisen vauhdin mukaisesta toteuttamisesta, mutta tilanne on kuitenkin vielä mahdollista korjata ohjelmakauden aikana. Alkuvaiheen viivästyminen on kuitenkin osoittautunut varsin vaikeasti kiinni kurottavaksi. Vuoden aikana hallinto päätti ja myös toteutti joitakin hanke- ja yritystukien hallinnoinnin byrokratiaa keventäviä toimia. Esimerkiksi kustannuslajikohtaista sitovuutta kevennettiin ja muutenkin pyrittiin poistamaan puhtaasti kansallisista säädöksistä johtuvaa turhaksi koettua rasiitetta. Valitettavasti edelleenkin maksatushakemuksen liitteeksi vaaditaan jäljennökset kaikista kuiteista. Byrokratian keventämistyöryhmän tekemistä 32 ehdotuksesta jäi vielä muutama keskeinen ehdotus odottamaan toteutustaan.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Juha Marttila, Varapuheenjohtaja: maaseutuyrittäjä Aarno Puttonen, Asiantuntijajäsenet: Hannu Heikkilä (ProAgria) Veli-Matti Rekola (Maaseudun Työntajaliitto), Christer Gustafsson (SLC), Jäsenet: maaseutuyrittäjä Heikki Peltola, Tuula Dahlman (Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry)

Tuula Dahlmanin varajäsen Markku Kujanen, maaseutuyrittäjä Manu Hollmén, agrol., maaseutuyrittäjä Jari Kamunen, maaseutuyrittäjä Jussi Lehmuskoski, yrittäjä Satu Anttila, mv. Markku Länninki (MTK:n johtok.), maaseutumatkailuyrittäjä Timo Hyvönen, Sihteeri: Vesa Malila

Energiavaliokunta

Valiokunta kokoontui kolme kertaa. Energiavaliokunta toteutti osaltaan MTK:n tavoitteita edistää uusiutuvan energian käyttöä. Valiokunta käsitteli kokouksissaan hallituksen esityksiä uusiutuvan energian paketiksi sekä ydinvoiman lisärakentamisen tarvetta. Valiokunta linjasi tavoitteitaan MTK:n energiastrategian mukaisesti. Valiokunta tutustui Saksan ja Itävallan uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon sekä sikäläisiin kannustinjärjestelmiin todeten niiden olevan merkittävästi parempia energian tuottajien kannalta kuin suomalaisten tukitasojen.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Markku Länninki (MTK:n johtok.), Varapuheenjohtaja: lämpöyrittäjä Veli-Matti Alanen, Jäsenet: Kimmo Jokiranta, Erkki Kalmari, Antero Kurttila, Jarmo Toukola, Markku Välimäki, Asiantuntijajäsenet: Anssi Kainulainen, Bo Storsjö, Marko Valtonen, Sihteeri: Ilpo Mattila

Sosiaalivaliokunta

Sosiaalivaliokunta kokoontui neljä kertaa, joista yksi järjestettiin etäkokouksena. Helmikuussa pidettiin valiokunnan järjestäytymiskokous ja puheenjohtajaksi valittiin emäntä Irma Sirviö ja varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Mika Nieminen. Kokouksessa käsiteltiin monia ajankohtaisia sosiaalipoliittisia aiheita kuten työurien pidentämistä, tapaturmavakuutuksen uudistamista, luopumistukijärjestelmän jatkamista, työterveyshuollon kehittämistä ja sosiaaliturvan uudistamista. Valiokunta käsitteli kokouksessaan myös valiokunnan ohjesäännön uudistamista ja määritteli perustehtäväkseen jäsenten sosiaaliturvan kehittämisen lisäksi myös jäsenten työhyvinvoinnin edistämisen. MTK:n johtokunta hyväksyi ohjesäännön muutoksen toukokuussa.

Valiokunnan etäkokouksessa huhtikuussa päätettiin elokuussa pidettäväksi sovitun alueellisten sosiaalivaliokuntien kanssa yhteisten kokous- ja koulutuspäivien sisällöstä ja keskusteltiin työterveyshuollon korvauskäytännön muutoksista.

Elokuussa valiokunta järjesti kaksipäiväisen koulutustilaisuuden MTK:n sosiaalipoliittisille toi-

mijoille. Koulutus järjestettiin yhteistyössä MTK:n järjestökoulutuksen ja MSL:n kanssa. Koulutuksen teemana oli työhyvinvointi ja osallistujina keskusliiton sosiaalivaliokunnan ja alueellisten sosiaalivaliokuntien jäsenten lisäksi myös tuotajaliittojen toimihenkilöitä. Lisäksi työhyvinvointityössä keskeiset sidosryhmätoimijat olivat edustettuina sekä luennoitsijoina että osallistujina. Koulutukseen pyydetty luennoitsijat ja asiantuntijat onnistuivat tehtävässään erinomaisesti ja koulutus sai osallistujilta tyytyväisen palautteen.

Marraskuun kokous pidettiin Melassa. Kokouksen jälkeen oli Melan valiokunnalle järjestämä työhyvinvointi-seminaari. Aiheina seminaarissa olivat Melan työhyvinvointiohjelma, lomituspalvelut työhyvinvoinnin tukena, Melan toimeenpanema kuntoutus sekä luopumistukijärjestelmän jatkaminen.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Irma Sirviö (MTK), Varapuheenjohtaja: mv. Mika Nieminen (Pirk.), Jäsenet: emäntä Susanna Röning (P-P), mv. Eero Heinonen (P-S), emäntä Helena Kallio (K-P), mv. Leena Hämäläinen (E-S), emäntä Pirjo Matikainen (Kym.), Asiantuntijajäsenet: Päivi Huotari (Mela), Maarit Hollmen (MTK), Sihteeri: Maire Lumiaho

Tuotantotalousvaliokunta

Valiokunta kokoontui kuusi kertaa, joista yksi järjestettiin etäkokouksena. Valiokunnan päätapahtuma oli keväällä ennen valtuuskuntaa pidetty ”Vastuullisuudesta lisäarvoon” -seminaari, joka onnistui hyvin. Valiokunta toimi seminaarin aloitteentekijänä ja kotipesänä, ja valmisteluun osallistui koko MTK.

Valiokunta teetti kaksi tuotantotarvikkeiden ostoskorivertailua, joissa paljastui melkoisia eroja eri liikkeiden ja tuotteiden välillä. Asia herätti keskustelua ja MTK neuvotteli kustannusasioista eri toimijoiden kanssa. Valiokunta käynnisti rakennuskustannusten seurantatutkimuksen ja markkinakoulun valmistelun.

Kokoonpano: agr. Arto Huhtala (E-P), agrol. Vesa Lapatto (E-K), mv. Jari Ahlholm (P-P), mv. Ilkka Mattila (Sat), mv. Pekka Nummela (Uus.), mv. Antti Sivonen (P-K), mv. Timo Kankaanpää (MTK:n johtok.), Sihteeri: Jukka Markkanen

Verovaliokunta

Verovaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Kokouksissa keskusteltiin ajankohtaisista veropoliittisista kysymyksistä, mm. hallitusohjelman toteutumisesta veropolitiikassa, verotuksen kehittämistyöryhmän työskentelystä sekä pohdittiin seuraavan hallitusohjelman veropoliittista kokonaisuutta. Kokouksissa tarkasteltiin uutta oikeuskäytäntöä.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Pekka Vihtonen (Maataloustuottajain Tili-Kiinteistö Oy), Jäsenet: mv. Ari Ruotsalainen, agr. Timo Olkkonen, agr. Sirpa Himanen, Juhani Savolainen (MTK P-Savo), mv. Hannu Uitto, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtok.), agr. Mauri Ruuth, Asiantuntijajäsenet: Helena Ålgars (SLC), kauppatiet. lis. Risto Järvinen, Heikki Niskakangas, Kirsti Auranen (Ernst & Young), Pauli K. Mattila (Keskuskauppakamari), Sihteeri: Timo Sipilä

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa. Keskeisiä käsiteltäviä asioita olivat mm. MTK:n ympäristöohjelman laadinta, MTK:n ympäristö- ja maapoliittisen osaston toimintasuunnitelma, hallitusohjelmatavoitteiden toteutumisen seuranta hallituskauden aikana, haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen muuttaminen, Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman toteuttaminen (Metso II), Itämeren suojelu ja Baltic Deal -hanke, vesipuidedirektiivin toteuttaminen sekä vesienhoitosuunnitelmien ja alueellisten toimenpideohjelmien laatiminen, hevosen lannan energiakäytön edistäminen, maatalouden ympäristölupia koskevaan ohjeistukseen vaikuttaminen, maastoliikennelain valmistelu ja kuntien ympäristönsuojelumääräykset, ympäristövastuulain valmistelu, johtoaluesopimusneuvottelut, jätelain valmistelu, kansalliseen suo- ja turvemaastrategiaan vaikuttaminen, tullimyllysovimusten laadinta, kaivos- ja vesilain kokonaisuudistukset, jokamiehenoikeuksia koskevan käsikirjan laatiminen, maakunta- ja kuntakohtaiseen kaavoitukseen vaikuttaminen sekä ympäristöasiamiestoiminta.

Valiokunta oli yhteistyössä alueellisten ympäristö- ja maapoliittisten valiokuntien, MTK:n jäsenten ja ympäristöasiamiesten kanssa.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Jari Laukko, Varapuheenjohtaja: mv. Heikki Pohjala, Jäsenet: Markku Länninki (MTK:n johtok.), mv. Ilpo Markkola, Bo-Erik Nyström (SLC), Aatto Ylimarti-

Jaosto kävi hallinnon kanssa useita neuvotteluja lammas- ja vuohirekisterin toiminnan parantamiseksi ja vastusti ankarasti sen maksulliseksi saattamista.

Kokoonpano: Jäsenet: emäntä Outi Sirola (P-K), mv. Matti Rissanen (Lap), Tapio Rintala (Var), mv. Christer Ollqvist (Suomen Lammasyhdistys r.y.), mv. Monica Ek (Suomen Vuohiyhdistys r.y.), mv. Kyösti Harju (MTK:n johtok.), Mårten Forss (SLC), Asiantuntijajäsenet: Parikka Pia (MKL), Reijo Pirttijärvi (Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Sihteeri: Jukka Markkanen

Kananmunavaliokunta

Kananmunavaliokunta kokoontui neljä kertaa. Tärkein kysymys oli häkkidirektiivin toimeenpanton loppuunsaattaminen. Vuoden 2012 alusta lähtien vanhan malliset munintahäkit kielletään ja tiloilla on investoitava virikehäkkeihin tai lattia-tuotantoon. Vuoden lopulla vielä noin 30 % tuotannosta oli perinteisissä häkeissä, mutta tehtyjen investointisuunnitelmien perusteella koko tuotanto siirtyy uutteen tuotantotapaan vuoteen 2012 mennessä.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Pekka Saari-
nen (Loimaa), Varapuheenjohtaja: Robert Kuutti-
nen, Jäsenet: mv. Seppo Tapio (Äetsä), mv. Jouni
Paunonen (Juva), mv. Jukka Huittinen (Kisko),
mv. Pasi Pärnänen (Seinäjäki), mv. Samuli Simula
(Laitila/Kieku Oy), Jaakko Halkilahti (MTK:n joh-
tok.), Sihteeri: Jukka Rantala

Luomuvaliokunta

Luomuvaliokunta kokoontui neljä kertaa. Toimin-
tavuosi oli luomuvaliokunnan ja MTK:n luomutoi-
minnan osalta uudelleen järjestäytymisen aikaa.
Valiokunta perehtyi luomumarkkinoiden kehittä-
miseen ja luomutuotannon yleiseen edistämiseen
ja osallistui VYR:n luomutyöryhmän työhön. Valio-
kunta nosti luomutuotannon aseman selkeämmin
esille myös MTK:n sisällä. Valiokunta osallistui
vuoden lopulla käynnistyneeseen Suomen luom-
ualan uudelleen organisoinnin valmisteluun.
Päätökset asiassa jäivät seuraavalle vuodelle.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Arto Hanelius
(Uus), Jäsenet: mv. Anssi Laamanen (E-S), mv.
Matti Tiilkanen (V-S), mv. Maarit Sormunen (Kai),
mv. Kari Pennanen (P-K), mv. Teijo Ruuttula (K-
P), Asiantuntijajäsenet: Elisa Niemi (Luomuliitto),
mv. Eero Isomaa (MTK:n johtok.), mv. Steve Ny-
holm (SLC), Sihteeri: Mika Virtanen (31.7.2010
asti), Jukka Markkanen (1.8.2010 lähtien)

Viljavaliokunta

Viljavaliokunta kokoontui kahdeksan kertaa. Toi-
mintavuonna tavoitteena oli vilja-alan tasapai-
nottaminen ja viljan laatuluokituksen luominen.
Viljasektorin näkyvyyttä yritettiin myös parantaa.
Kevään aikana pidetyissä viljaseminaareissa ja
muissa tapahtumissa tuotiin esille kotimaisen
markkinatasapainon tärkeyttä.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Erik Brinkas
(SLC), mv. Simo Kolkkala (V-S), mv. Jukka Niit-
tyoja (Pirk), mv. Kimmo Hovi (Uus), mv. Harri Ta-
kala (E-P), mv. Tomi Virolainen (Häme), mv. Juha
Strömberg (kylvösiemenjaoston pj., Sat), mv. Esa
Similä (mallasohrajaoston pj., E-P) mv. Mikko Ha-
taanpää (öljykasvijaoston pj., Sat), agron. Esko
Suomala (MTK:n johtok.), mv. Timo Kankaanpää
(MTK:n johtok.), Sihteeri: Max Schulman

Kylvösiemenjaosto

Kylvösiemenjaosto kokoontui viisi kertaa. Kylvö-
siemenjaoston tärkein tehtävä oli luoda yhteinen
siemenstrategia koko kylvösiemenalalle. Stra-
tegiatyö toteutettiin hankkeena johon palkattiin
hanketyöntekijä. Strategiatyö jatkuu vuonna
2011.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Juha Ström-
berg (Sat), mv. Matti Lappalainen (P-S), mv. Esa
Antila (E-P), mv. Matti Kantola (Häme), mv. Jouni
Suominen (V-S), mv. Timo Kankaanpää (MTK:n
johtok.) mv. Jörgen Bergman (SLC), Sihteeri:
Max Schulman

Mallasohrajaosto

Mallasohrajaosto kokoontui viisi kertaa. Mallas-
ohrajaosto teki tiiviistä yhteistyötä mallastamoi-
den kanssa mallasohran viljelyn ylläpitämiseksi.
Työ jatkuu vuonna 2011.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Esa Similä (E-
P), mv. Heikki Pohjala (Sat), mv. Tapani Heikkilä
(V-S), mv. Kalle Sipilä (Häme), mv. neuvos Kyösti
Harju (MTK:n johtok.), mv. Peter Lindström (SLC),
Sihteeri: Max Schulman

Öllykasvijaosto

Öllykasvijaosto kokoontui viisi kertaa. Vuoden
tärkein tavoite oli öljykasvien viljelyalan nostami-
nen. Tavoitteeksi asetettu 150 000 hehtaaria
ylittyi, kun viljelyala kasvoi 158 000 hehtaariin.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Mikko Hatan-

pää (Sat), mv. Pentti Ervasto (Uus), mv. Tapio Ylitalo (V-S), mv. Kari Vaismaa (E-P), mv. neuvos Kyösti Harju (MTK:n johtok.), mv. Fredrik Grönberg (SLC), Sihteeri: Max Schulman

Sokerijuurikasvaliokunta

Valiokunta kokoontui yhdeksän kertaa. MTK:n ja sen sokerijuurikasvaliokunnan toiminnan tärkein tavoite oli varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. Sokerijuurikasvaliokunta neuvotteli Sucroksen kanssa viisivuotisen leikesopimuksen ja korotuksen sokerijuurikkaan kuljetuskorvaukseen. Vuoden aikana sokerijuurikasvaliokunnan kuljetustyöryhmä oli mukana sokerijuurikkaan kuljetusten kilpailutuksessa. Valiokunta seurasi teollisuuden omistajajärjestelyjä Euroopassa.

Valiokunta osallistui CIBE:n teknisen ja vastaanottokomitean kokoukseen Itävallassa.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Pekka Myllymäki, Varapuheenjohtaja: Jussi Hantula, Jäsenet: mv. Petri Lauttia (Renko), mv. Cay Blomberg (SLC), mv. Esko Suomala (MTK:n johtok.), mv. Kimmo Ihalainen (Joroinen), mv. Juha Hämäläinen (Uvila), mv. Urban Silen (Perniö), Sihteeri: Antti Lavonen

Perunavaliokunta

Perunavaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Valiokunnan edustajat osallistuivat aktiivisesti vuoden aikana aloitettuun perunastrategian valmisteluun, joka jatkuu vuonna 2011. Valiokunta seurasi perunan sato- ja markkinatilannetta Suomessa ja EU:ssa. Valiokunta selvitti olemassa olevia auditoituja laatujärjestelmiä kotimaassa ja maailmalla. Valiokunta seurasi perunantutkimuksen uudelleenjärjestelyjä ja perunantutkimuslaitoksen siirtosuunnitelmia Hämeestä Etelä-Pohjanmaalle sekä GMO-perunalajikkeiden koeviljelyä Suomessa.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Jan Porander (Kristiinankaupunki), Varapuheenjohtaja: mv. Timo Myyryläinen (Lammi), Jäsenet: mv. Kauno Erkkilä (Kannus), mv. Timo Hautaviita (Karijoki), mv. Mauno Ylinen (MTK:n johtok.), mv. Eero Saarinen (Rymättylä), Hannu Heikola, mv. Janne Matinlauri (Tyrnävä), Sihteeri: Antti Lavonen

Tärkkelysperunajaosto

Tärkkelysperunajaosto kokoontui kerran ja osallistui lisäksi lukuisiin omistajuusneuvotteluihin. Tärkkelysperunajaosto osallistui perunatärkkelysteollisuuden omistajuusjärjestelyihin liittyviin neuvotteluihin. Vaikeiden neuvotteluiden tuloksena omistus saatiin kotimaisiin käsiin ja viljelijöille saatiin merkittävä omistusosuus ja vaikutusvaltaa teollisuudessa.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Mauri Alakoskela (Lapuan Peruna Oy), Varapuheenjohtaja: mv. Teuvo Sulin (Finnamyl Oy), Jäsenet: mv. Vesa Savola (Evijärven Peruna Oy), mv. Mauno Ylinen (MTK:n johtok.), Asiantuntijajäsenet: Ossi Paakki (Lapuan Peruna Oy), Jorma Mäkelä (Evijärven Peruna Oy), Sihteeri: Antti Lavonen

PerunaSuomi ry

PerunaSuomi ry:n toiminnan keskeisin tavoite oli perunamarkkinoiden tasapainottaminen ja viljelijöiden markkinatietoisuuden parantaminen. MTK-Varsinais-Suomen kanssa laadittiin varhaisperunan satoennuste. Ennusteen avulla viljelijöille ja ostajille pystyttiin kertomaan kotimaisen varhaisperunan markkinoille tuloaika ja viikoittaiset määrät. Syksyllä laadittiin perunan kokonaissatoennuste. Markkinatilanteesta tiedotettiin Maaseudun Tulevaisuudessa ja yhdistyksen omilla kotisivuilla. PerunaSuomen markkinatyöryhmä piti puhelinkokouksia säännöllisesti.

Puutarhavalioikunta

Puutarhavalioikunta ei kokoontunut toimintavuoden aikana. Käytännön edunvalvontatyö tehtiin Juuresten- Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Kokoonpano: mv. Jarmo Suominen (Puutarhaliitto), mv. Heikki Reskola (Kaalintuottajat), marjanviljelijä Alpo Ellä (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), mv. Erkki Isokask (Juurestentuottajat), mv. Pekka Rönkkö (Kauppapuutarhaliitto), mv. Risto Henriksson (Sipulintuottajat), toimitusjohtaja Pekka Metsola (Puutarhaliitto), toiminnanjohtaja Jyrki Jalkanen (Kauppapuutarhaliitto), toiminnanjohtaja Hannu Salo (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), toiminnanjohtaja Jyri Uimonen (Taimistonviljelijät ry), mv. Esko Suomala (MTK:n johtokunta), mv. Ove Grandell (SLC)

Sopimusviljelyjaosto

Puutarhavalioikunnan sopimusviljelyjaosto kokoontui kerran. Jaostossa keskusteltiin mm. vi-

hannesten sopimusviljelyn tilanteesta sekä tulevaisuuden edellytyksistä.

Kokoonpano: Erno Toikka (Lännen Tehtaat), mv. Timo Rauvola (Saarioinen Oy), mv. Jukka Mattila (Saarioinen Oy/Lännen Tehtaat Oy), toiminnanjohtaja Tage Ginström (SLC), Marko Himanen (Kurkkutoimikunta), Jaakko Laamanen, mv. Reijo Väliä (Lännen Tehtaat), mv. Esko Suomala (MTK:n johtok.), Sihteeri: Mika Virtanen

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Maaliskuussa järjestettiin Kuluttajatyöseminaari, johon osallistui lähes 40 keskusliiton ja MTK-liitojen toimihenkilöä sekä yhteistyötahojen edustajaa. Seminaarissa kuultiin eri alojen asiantuntijoiden puheenvuoroja. Lisäksi seminaarissa pohdittiin pienemmissä työryhmissä teesejä ja toimintaehdotuksia liittyen ruokaan, metsään, energiaan, järjestön toimintaan, työllisyyteen ja maaseudun palveluihin.

Seminaarin yhteydessä pidetyssä kokouksessa aloitettiin kuluttajaohjelman uudistustyö. Ohjelman uudistusta jatkettiin työpajatyöskentelyllä syyskuussa pidetyssä kokouksessa.

Syyskuussa kuluttajatyöryhmän jäsenet osallistuivat Laurean ammattikorkeakoulussa järjestettyyn Lähiruokaseminaariin, jonka puheenjohtajana toimi MTK:n ruokakulttuuriasiamies.

MTK:n uudistettu kuluttajaohjelma hyväksyttiin johtokunnassa marraskuun alussa. Tärkein parannus on se, että kuluttajatyö laajennettiin koskemaan MTK:n jäsenten kaikkia elinkeinoja. Ohjelmassa ovat nyt mukana niin ruoka ja puu, kuin uusiutuva energia ja maaseudun kaikki palvelut. Kuluttajatyö on osa MTK:n strategiatyötä ja jokaisen MTK-laisen yhteinen asia. Tavoitteena on maaseudun elinkeinojen menestyminen myös tulevaisuudessa. Kuluttajatyön tarkoituksena on oppia ymmärtämään kuluttajia ja heidän erilaisia tarpeitaan maaseudun tuotteiden ja palveluiden suhteen.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: emäntä Kaija Väänänen (Siilinjärvi), Jäsenet: Kari Aikio (Häme), mv. Kyösti Harju (MTK:n johtok.), mv. Elina Heino (Vehmaa), mv. Eeva-Kaisa Lahti (Tervola), emäntä Salla Mäki-Leppälä (Kuortane), Asiantuntijajäsenet: Annikka Marniemi (Kuluttajaliitto), Liisa Niilola (Maa- ja kotitalousnaisten Keskus), Risto Pitkänen (Ruokatieto), Anni-Mari Syväniemi (MTK), Mia Wikström (SLC), Sihteeri: Johanna Vornila

Naistyöryhmä

Toiminnasta kohdassa Järjestötoiminta/Avaintavoite 4.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Ilona Alho-niemi (Valtimo), Jäsenet: emäntä Johanna Kankaanpää (Ähtäri), emäntä Tiina Linnainmaa (Hämeenkyrö), mv. Hannele Mäki-Ettala-Mustonen (Laitila), maa- ja metsätalousyrittäjä Eine Rosenberg-Riihimäki (Hartola), Irma Sirviö (MTK:n johtok.), Liisa Niilola (Maa- ja kotitalousnaisten Keskus), Sihteeri: Marjatta Boman

Metsänomistajanaisten jaosto

Metsänomistajanaisten jaosto kokoontui kolme kertaa. Toiminnasta kohdassa Järjestötoiminta/Avaintavoite 4.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Pirkko Laitinen (MO-Pohjois-Suomi), Jäsenet: Elina Junnila (MO-Länsi-Suomi), Marja-Terttu Järvinen (Var), Päivikki Otronen (MO-Pohjois-Karjala), Heli Rissanen (MO-Etelä-Suomi), Irma Sirviö (MTK:n johtok.), Sinikka Vainikka (MO-Järvi-Suomi), Toini Malmström (SLC), Sihteeri: Tuija Rantalainen

MTK-liittojen puheenjohtajakoukset

Maataloustuottajien liittojen puheenjohtajakouksia pidettiin neljä. Kokouksiin olivat kutsutuina pääsääntöisesti myös liittojen toiminnanjohtajat. Puhetta kokouksissa johti valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen. Sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen.

Kokouksessa 16.3. oli sekä MTK-liittojen puheenjohtajakokous että myös yhteinen osuus metsänomistajien liittojen puheenjohtajien kanssa. Yhteinen osuus keskittyi erityisesti järjestön kehittämiseen ja organisaatiotyöhön ja erilliset kokoukset käsittelivät sekä maatalouden että metsätalouden markkina- ja politiikka-asioita. Toisessa puheenjohtajakokouksessa 20.4. käsiteltiin järjestön ajankohtaisia asioita ja keväntalvuskunta-asioita. Samana päivänä järjestettävän "Vastuullisuudesta lisäarvoon" -seminaarin aiheina olivat laatu ja vastuullisuus elintarviketjetjussa. Kolmannessa puheenjohtajakokouksessa 4.11. käsiteltiin EU:n maatalouspolitiikan uudistusesitystä ja järjestön rakenteen kehittämistä. Neljäs puheenjohtajakokous oli perinteisesti syysvaltuuskuntaa edeltävänä päivänä 23.11., jossa valmisteltiin valtuuskunnan kokousasioita. ●

Henkilöstökertomus

Töiden tohinaa.

Toimintavuonna MTK ry:n keskusliitto ja Viestilehdet Oy selvittivät eri vaihtoehtoja kehittää henkilöstöasioitaan.

Vuoden 2009 henkilöstökyselystä kävi ilmi henkilöstöasioiden tärkeys. MTK:n ja Viestilehtien henkilökunta toivoi, että henkilöstöhallinnon rooli selvennettäisiin ja toimintaa kehitettäisiin.

Henkilöstöasioiden nykytilanteen arvioimiseksi ja kehityshankkeiden suunnittelua varten päätettiin hankkia ulkopuolinen arvio ja suositus. Yhteistyökumppaniksi hankkeeseen valittiin henkilöstöasioiden konsultointiin keskittyvä HR4 Solutions Oy. Yritys laati nykytila-analyysin MTK keskusliiton ja Viestilehdet Oy:n henkilöstöjohtamisesta. Loppuraportissaan yritys esitti havaintonsa ja suosituksensa, miltä eri henkilöstöprosessien nykytilanne näyttää ja mitkä ovat analyysissä havaitut kehitysalueet. Nykytila-analyysin tulosten perusteella sovittiin saman konsulttiyhtiön kanssa henkilöstöpäällikköpalvelusta. Palvelusta vastaava konsultti työskenteli huhtikuun lopusta alkaen MTK:n keskusliiton ja Viestilehtien yhteisenä henkilöstöpäällikkönä 3–4 päivää viikossa.

Henkilöstöasioiden kehitysprojektiin perustettiin HR-ohjausryhmä. Ryhmän jäseniä ovat MTK:n toiminnanjohtaja ja toimistopäällikkö, Viestilehdistä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja sekä henkilöstöpäällikkö. Ohjausryhmässä määriteltiin ensin henkilöstöpäällikön työnkuva osana organisaatiota sekä henkilöstöpäällikön tehtävät ja vastualueet molemmissa organisaatioissa. Nykytila-analyysin perusteella ensimmäisiksi kehittämisprojekteiksi valittiin rekrytointin ja perehdyttämisen käytäntöjen täsmentäminen ja kehittäminen sekä henkilöstöviestinnän tehostaminen avoimuuden ja tiedonkulun parantamiseksi.

Rekrytointien toimintatapa ja vastuut kuvattiin ja esimiehille tehtiin uusia työkaluja rekrytointin avuksi. Uuden työntekijän perehdyttämisen sisältö ja eteneminen määriteltiin ja kuvattiin toimintaohjeeksi. Perehdyttämisen tueksi otettiin käyttöön kummikäytäntö, etukäteen uudelle henkilölle tehtävä yksilöllinen perehdyttämisuunnitelma sekä perehdytettävälle lähetettävä palautekysely perehdyttämisen onnistumiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Kaikille uusille henkilöille järjestetään lisäksi yhteinen perehdytysti-

laisuus, jossa käydään läpi perustiedot MTK:sta ja Viestilehdistä organisaatioina sekä noudatettavat henkilöstökäytännöt.

Keskusliitossa otettiin käyttöön etätöön pelisäännöt sekä mahdollisuus määräaikaiseen harjoitteluun Brysselin toimistossa. Henkilöstöasioiden ajankohtaisista asioista ja vireillä olevista hankkeista tiedotettiin Salkun lisäksi myös noin kuukauden välein ilmestyvässä henkilöstötiedotteessa, Henkilöstöviestissä, joka ilmestyi kahdesti.

MTK:n keskusliitossa työskenteli toimintavuoden

lopussa yhteensä 68 henkilöä. Heistä 64 työskenteli toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa ja kuusi määräaikaisessa työsuhteessa. Osa-aikaisessa työsuhteessa työskenteli kolme henkilöä. Vuoden aikana uusia työntekijöitä rekrytoitiin yhdeksän, joista kuusi keskusliiton tehtäviin ja kolme eri hankkeisiin.

Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 47,4 vuotta. Naisten osuus henkilökunnasta oli 41 % (29 naista) ja miesten 59 % (41 miestä).

Henkilöstön ikäjakauma ilmenee alla olevasta taulukosta. ●

Ikäjakauma	lkm	%-osuus
20–29 v.	4	6 %
30–39	12	18 %
40–49	24	35 %
50–59	17	25 %
60–	11	16 %

Taloustietoja

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n konsernin konsernitilinpäätökseen sisällytettiin toimintavuonna tytäryhtiöinä Viestilehdet Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaistentalo Oy (66,04 %). Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen sisällytettiin Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), Oy Silvadata Ab (43,37 %), Maahenki Oy (25,87 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,32 %) ja Myyntimestarit Oy (31,62 %). Konsernin tilikauden liikevoitto oli voitollinen +14,8 milj. euroa (v. 2010 +15,7 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista tuottoa.

Keskusliiton toiminta ja talous

Keskusliiton henkilökunnan määrä oli toimintavuoden päättyessä 68, joista 4 oli määräaikaista ja 2 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla (edellisenä vuonna 73, joista 8 määräaikaista, 4 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä luontaisetuineen sekä vuosiloma- ja sairausajan palkkoineen oli 4,5 milj. euroa (4,4 milj. euroa).

Varsinainen toiminta

Luottamusjohdon kulut alenivat toimintavuonna. Omarahoitteisten valiokuntien ja jaostojen kulut kasvoivat merkittävästi sokerivaliokunnan kulu-

jen vuoden 2009 tilapäisen alenemisen jälkeen. Lisäksi kylvösiemen- ja tärkkelysperunasektorilla muodostui tavallisuudesta poikkeavia kuluja strategia- ja toimialajärjestelyjen johdosta. Muiden valiokuntien ja jaostojen sekä työryhmien kulut alenivat. Vilja-, peruna- ja lihavalioikunnan sekä nauta-, sika- ja lammassaoston kulut ylittivät selvästi budjetin. Muiden valiokuntien, jaostojen ja työryhmien kulukehitys oli budjetin mukaista noudattaen aiempien vuosien tasoa.

Edunvalvonnan kulut kasvoivat vuodesta 2009 (0,388 milj. euroa eli +4,7 %), mutta jäivät budjetoidusta. Henkilöstökulujen kasvu oli +0,203 milj. euroa eli +4,5 %. Pääosan kasvusta selittää henkilösivukulujen merkittävä nousu (+0,172 milj. euroa, +22 %) Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksun palattua normaalille tasolle. ATK-kulut kasvoivat merkittävästi (+0,152 milj. euroa, +27 %) koko työasemakannan ja tietoteknisen infrastruktuurin uudistamisen johdosta. Lisäksi tiedotustoiminnan kulut nousivat erittäin voimakkaasti (+0,087 milj. euroa +26 %) ylittäen budjetoidun.

Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimuksiin liittyviä veloituksia. Niiden kokonaismäärä oli 0,743 milj. euroa. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin 350 000 euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit jatkuivat normaalisti.

Projektitoiminnan kulujäämä aleni 0,240 milj. eurosta 0,108 milj. euroon. MTK:n strategiatyöhön käytettiin 0,002 milj. euroa ja vuosina 2008–2010 yhteensä 0,220 milj. euroa. Merkittävimmät projektit olivat maaseudun muutosvalmennus- ja

Meksikon metsänomistajaorganisaatioiden kehittämisshanke sekä elintarvikehuollon alkutuotantopoolin poolitoimikunta. Lisäksi toteutettiin erilaisia kehitysyhteistyöprojekteja.

MTK-Viestin tuotot säilyivät edellisen vuoden tasolla ollen 0,234 milj. euroa. Kulut säilyivät ennallaan korkealla tasolla, koska lehden jäsennumero lähetetään toista vuotta kaikille jäsenille kahdesti vuodessa aiemman yhden numeron sijaan.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) kasvoi +3,1 % ollen -8,701 milj. euroa (-4,8 %, -8,436 milj. euroa). Kasvu johtui erityisesti Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksun palautumisesta normaalille tasolle sekä atk- ja tiedotuskulujen merkittävästä kasvusta. Varsinaisen toiminnan kulujäämää katetaan varainhankinnalla sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla.

Varainhankinta

Varainhankinnan tuotot olivat 2,264 milj. euroa (2,194 milj. euroa) kasvaen 3,2 %. Jäsenmaksuilla kyettiin kattamaan 19 % (19 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -6,438 milj. euroa (-6,242 milj. euroa).

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 58 % (58 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja oli 7,7 milj. euroa (6,1 milj. euroa). Juokseva sijoitustoiminta tuotti toimintavuonna ennakoitua isompia tuottoja osinkojen ja Viestilehtien osingon osalta, koska yritysten tulokset toivuttiin ennakoitua selvästi nopeammin ja kustannusyhtiön liiketoiminta sujui ennakoitua selvästi paremmin. Vastaavasti korkotaso säilyi odotuksia huomattavasti alemmalla tasolla alentaen korkokulkuja eikä kiinteistöinvestointeihin tehtyjä varauksia käytetty.

Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen tuottojäämä aleni hieman ollen 1,8 milj. euroa (1,8 milj. euroa). Viestilehdet Oy maksoi osinkoa 2,5 milj. euroa (2,25 milj. euroa), josta 0,5 milj. euroa (0,25 milj. euroa) oli lisäosinkoa. Muut osinkotuotot olivat 3,9 milj. euroa (2,6 milj. euroa).

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä oli +11,2 milj. euroa (+14,6 milj. euroa). Tämä määrä sisältää tulosvaikutteisesti kirjattua, nettomääräistä sijoitus-

omaisuuden arvonalautusta +3,6 milj. euroa. Arvonalennuksia oli 31.12.2010 jäljellä taseessa 12,4 milj. euroa (16,3 milj. euroa). Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon.

Arvonalennuksista huomattava osa vuonna 2008 syntyi kotimaisista osakesijoituksista ja erityisesti sijoituksista suomalaiseseen metsäteollisuuteen. Vuosien 2009–2010 aikana M-Realin osakkeille tehdystä arvonalennuksesta on saatu purettua 40 %. Niiden arvonalennuksesta oli 31.12.2010 jäljellä taseessa edelleen 9,4 milj. euroa.

Arvonalennusten taustalla on se, että poikkeuksellisen pitkään jatkunut osakemarkkinoiden myönteinen vire päättyi syksyllä 2007. Vaikka keskusliitto varautui osakemarkkinoiden laskuun ja osakkeiden paino vuonna 2008 oli MTK:n salkussa historiallisen alhainen, ei merkittävältä sijoitusten arvonalennuksilta voitu välttyä, koska maailman pörssissä nähtiin vuonna 2008 yksi kolmesta pahimmasta vuodesta maailman historiassa osakkeiden arvojen keskimäärin puolittuessa.

Kaksi merkittävää, keskenään täysin samankaltaista omaisuudenhoidomandaattia käynnistyivät 1.3.2005 vastaten vajaasta kolmanneksesta keskusliiton likvidin sijoitussalkun hoidosta. Vuoden 2009 alkupuolella toinen varainhoitaja vaihdettiin kilpailutuksessa, koska sen varainhoidon tulokset olivat epätyytyttäviä. Toimintavuonna varainhoitajina toimivat Pohjola Varainhoito ja Evli. Toisen osalta varainhoidon tulos jäi markkinoiden yleisestä kehityksestä ja toinen ylitti vertailuindeksin.

Vuonna 2008 keskusliiton omassa varainhoidossa noudatettiin neutraaliallokaatioon nähden voimakasta osakealipainoa. Riskin lisääminen käynnistettiin maaliskuussa 2009 ja riskiä lisättiin vuoden aikana siten, että vuoden 2009 lopussa osakkeet ja yrityslainat olivat ylipainossa. Sama tilanne jatkui vuonna 2010, mutta vuoden sisällä tehtiin useita allokaatiomuutoksia. Kokonaisuuksena oma varainhoito tuotti hyviä ja yleistä kehitystä parempia tuloksia aktiivisella allokaatio- ja rahastovalinnalla.

Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle alenivat 0,316 milj. eurosta 0,228 milj. euroon. Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma aleni edelleen 6,1 milj. eurosta 5,6 milj. euroon. Eläkesäätiön vakavaraisuusasema ja sijoitustoiminnan tulos olivat erittäin hyviä sijoitusmarkkinoiden käänteeseen jatkuessa. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot alenivat 0,671 milj. euros-

ta 0,432 milj. euroon. Liittotilin pääoma oli vuoden lopussa 13,6 milj. euroa aleten vuoden alun 14,1 milj. eurosta.

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä 0,4 milj. euroa (0,5 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 12 522 737,98 euroa voitollinen. Tulosta arvioidaessa on syytä huomioida, että

- vuonna 2008 maailman pörseissä nähtiin yksi kolmesta pahimmasta vuodesta maailman historiassa osakkeiden arvojen keskimäärin puolittuessa. Myös lähes kaikkien muiden omaisuuslajien tuotto oli samaan aikaan negatiivinen. Vuoden 2008 tilinpäätökseen tehtiin -30,7 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus,
- vuonna 2009 sijoitusmarkkinoiden kriisiinnoittelu alkoi vähitellen poistua ja keskusliiton varainhoidon voimakkaan osakealipainon purkaminen käynnistyi maaliskuussa. Vuoden 2009 tilinpäätökseen tehtiin nettomääräisesti +9,1 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus. Vuonna 2010 tilinpäätökseen on tehty edelleen +3,6 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus ja
- taseessa on edelleen jäljellä arvonalennuksia -12,4 milj. euroa, josta 75 % on M-Realin osakkeista. Tulevina vuosina osa tästä arvonalennuksesta tulee edelleen purkautumaan tulosvaikutteisesti.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on +12 522 737,98 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta alijäämää -7 898 382,26 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 123,7 milj. eurosta 136,9 milj. euroon vuonna 2010. Nousu johtuu erityisesti sijoitusomaisuuden tasearvojen noususta sijoitusmarkkinoiden palautumisen jatkuessa.

Näkymät vuodelle 2011 ja riskien hallinta

Vuoden 2011 budjetissa varsinaisen toiminnan kulut nousevat +7,1 % eli +0,785 milj. euroa

vuoteen 2010 nähden. Merkittävin kululisäys toteutuisi edunvalvonnassa (+0,497 milj. euroa, +5,8 %). Budjetti on varainhankinnan ja sijoitus-toiminnan jälkeen ennen kauppavoittoa -0,513 milj. euroa alijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimintamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kauppavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittoa syntymisen edellytyksiin MTK:lla on käytännössä rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa, kuten vuonna 2008 hyvin nähtiin. Keskusliitossa uusiin edunvalvontahaasteisiin tulee jatkossa pääosin vastata kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä tekemällä muuttuvista edunvalvonta- ja jäsenpalvelutarpeista johtuvien osaamistarpeiden muutosten edellyttämiä järjestelyjä.

Varainhoidon osalta alkuvuosipuoliskolla 2011 käynnistyi korjausliike tiettyjen riskillisten omaisuserien arvojen laskiessa merkittävästi loppuvuoden 2010 nopean nousun jälkeen. Kokonaisuutena sijoitusvuodesta odotetaan kuitenkin tulevan kohtuullinen, mikäli yksittäiset tekijät kuten Lähi-idän levottomuudet, kehittyneiden valtioiden velkaongelmat tai inflaation kiihtyminen eivät pysyvämmiin heijastu tulevaan kehitykseen. Osakemarkkinoilla voi kuitenkin tapahtua vuoden 2011 aikana ainakin tilapäistä pehmenemistä ja kurssitason alenemista. Myös korkojen mahdollinen yhtäkkinen nopea nousu vaikuttaisi korko- ja osakesijoitusten tuottoihin tilapäisesti kielteisesti. Toisaalta liian pitkään jatkuva löysä rahapolitiikka voi luoda globaalien omaisuusarvojen hintakuplan. Maaliskuun alussa keskusliiton likvideissä arvopaperisijoituksissa osakkeet olivat neutraalipainossa ja yrityslainat selvässä ylipainossa.

Edunvalvonta- ja jäsenpalvelutoimintojen rahoituksen näkökulmasta kaikkein merkittävimmän riskin muodostaa sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa näitä kuluja. Keskusliiton riippuvuus sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoista on muodostunut poikkeuksellisen suureksi. Jäsenmaksutuloilla tulisi kyetä rahoittamaan nykyistä merkittävämpi osa varsinaisen toiminnan kuluista. Keskusliiton strategia lähtee siitä, että varallisuutta on hoidettava siten, että keskusliitto kykenee selviytymään edunvalvontatilanteista vaarantamatta tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia. Tämän johdosta keskusliiton varsinaisen toiminnan kulutasoon on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Keskusliiton edunvalvontaa ei tule rakentaa liian osakepainotteisen tai muutoin korkeita riskejä sisältävän sijoitustoiminnan varaan, koska vuosi 2008 on osoittanut, että hyvin vähäisinäkin pide-tyt riskit voivat toteutua täysimääräisesti. ●

MTK:n omistamat yritykset ja yhteisöt

Pellervo-instituutti Oy

Maan talous kääntyi taantumasta uuteen kasvuun, mikä eräillä toimialoilla näkyi vahvoina investointeina. Kuluttajien luottamus talouteen oli hyvä, kunnes loppuvuoden uutiset joidenkin Euroopan maiden talouksien tilasta heikensivät luottamusta. Metsäteollisuudessa hyvä sellun hinta ja piristynyt vienti paransivat yhtiöiden taloudellista tulosta. Elintarvikealalla viljan hinnan nousu sävytti vuotta. Sen seurauksena rehun hinnat kohosivat, mikä vaikeutti kotieläintilojen taloutta. Liha-alan elintarvikeyrityksille vuosi oli haastava, kun taas meijerisektori menestyi paremmin. Suomalainen pankkijärjestelmä pysyi vakaana ja osuustoiminnalliset pankit menestyivät kilpailussa. Myös keskinäinen vakuutus toiminta menestyi hyvin. Paikallisosuuspankeissa ja lähivakuutusyhdistyksissä tehtiin useita fuusioita. Koulutustoimialalla vuosi oli edellisvuoden tapaan vaikea. Parhaiten etenivät tutkintotavoitteiset koulutukset.

Pellervo-Seurassa käynnistyi laaja jäsentapamisten sarja, johon Pellervo-Instituutti osallistui. Tapaamisten keskustelun aiheina olivat osuustoiminnallisuuden kilpailukyky, omistajuus ja jäsenhallinnon kehittäminen. Pellervo-Instituutin koulutukseen osallistuneiden kokonaismäärä 791 henkeä väheni edellisvuodesta (986 henkeä v. 2009). Oppilaspäiviä oli 1 422 (1 696 v. 2009). Keskimääräinen koulutuksen kesto oli 1,9 päivää (1,7 v. 2009). Vuoden taloudellinen tulos oli voitollinen. Koulutuksen laatua painotettiin; asiakastutkimusten ja palautekyselyiden perusteella tässä onnistuttiin erinomaisesti.

Viestintätaitojen kehittäminen oli yksi vuoden koulutusteemoja. Aihetta käsiteltiin Mediapäivässä toukokuussa, neuvottelu- ja esiintymistaidon valmennuksessa syksyllä sekä johdon kesäfoorumeissa, jossa keskusteltiin vilkkaasti median toimintatavoista ja vastuullisesta johtamisesta. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtajat osallistuivat Pellervo-Instituutin muutosjohtamisen valmennukseen, jossa kehitettiin vuorovaikutustaitoja ja esimiesviestintää. Hallitustyön itsear-

viointi nousi monien osuustoimintayritysten ja tuottajajärjestön työkaluksi.

Luottamushenkilökoulutusta pidettiin hallituksille, hallintoneuvostoille ja edustajistoille. Pellervo-Instituutti järjesti ensimmäisen kerran koulutusta osuuskauppojen hallituksille. Koulutuksen aiheena oli talous. MTK:n koulutuksessa aiheina olivat strategiatyö ja johtokuntatyön arviointi.

Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus

Liiketoiminta-alueen kokonaisvolyyymi pysyi edellisvuoden tasolla, mutta alueen sisällä oli sekä laskua että nousua.

Tulevaisuusseminaarit vilja-, liha- ja maitoalalla järjestettiin syksyllä. Yhteisenä teemana oli ”vastuullinen liiketoiminta”. Osallistujamäärät vähenivät edellisvuodesta, eniten maitoalalla: yhteensä osallistujia oli 303 henkeä.

Verotuksen ajankohtaispäiviä järjestettiin 12 kpl. Kaksipäiväinen koulutus on suunnattu maatilayrittäjiä ja metsänomistajia palveleville neuvojille, tilitoimistoille ja muille asiantuntijoille. Suosio kasvoi palautuen takavuosien tasolle. Osallistujia oli 176 henkeä (149 v. 2009). Todettiin, että siirtyminen kaksiiin veropäiviin vuodessa on ollut onnistunut ratkaisu.

Johdon kesäfoorumi järjestettiin kolmannen kerran, tällä kertaa Bodomin Kartanossa Espoossa. Teemana oli ”Vastuullinen liiketoiminta 2010-luvulla”. Kesäfoorumin osallistujamäärä kasvoi hieman ja oli 37.

Uutena koulutusmuotona järjestettiin mediapäivä. Sen tarkoituksena oli lisätä tietämystä median toimintatavoista. Yksipäiväiseen koulutukseen osallistui 24 henkeä.

Kurssit ja tutkinnot

Liiketoiminta-alueen kokonaisvolyyymi laski. Yrityksen tärkein tuote HLJ-ohjelma säilytti edellisvuoden volyymin. Muiden osalta oli laskua.

Pitkäkestoinen HLJ-ohjelma oli käynnissä kahdella ryhmällä. HLJ-ohjelmissa numerot 14 ja 15 oli mukana yhteensä 29 osallistujaa. HLJ 14 -kurssi piti päätösjaksonsa Unkarissa. HH-valmennuksia pidettiin vuoden aikana yksi Kouvolassa. HLJ-Akatemia pidettiin toisen kerran, paikkana oli Hirvihaaran Kartano Mäntsälässä. Kaksipäiväisessä Akatemiassa keskusteltiin aiheesta ”Muuttuva päätöksenteko”.

Luottamusjohdon edellisvuonna alkanutta englanninkielen intensiivivalmennusta jatkettiin. Valmennukseen osallistui 8 osuuskuntien ja MTK:n edustajaa. Hallinnon tarkkailijoille järjestettiin avoin koulutustilaisuus, johon osallistui 9 henkilöä. Vuoden lopussa pidettiin 4-päiväinen ruotsinkielinen Från förtroendevald till strategisk ledare -koulutus, joka toteutettiin yhteistyössä SLC:n kanssa. Koulutukseen osallistui 16 luottamushenkilöä osuuskunnista ja SLC:n hallinnosta.

Yrityskohtainen koulutus

Liiketoiminta-alueen kokonaisvolyymi laski. Osuuskauppojen edustajille järjestettiin hallituskoulutus ensimmäistä kertaa. MTK-liittoja ja keskusjärjestöä koulutettiin sekä tehtiin yksi hallinnon evaluointi. Koulutusta järjestettiin myös liha- ja maitoalan osuuskunnille sekä lähivakuutusille.

Henkilöstö ja kumppanuusresurssit

Koulutustoiminnan resurssit olivat oma kouluttaja, verkostokouluttajat ja vierailevat luennoitsijat. Varsinaisen henkilöstön määrä oli edellisvuoden tapaan 1 henkilö. Osa-aikaisena toimi koulutuksen asiamies. Koulutuksen tukipalvelut ja kirjanpidon palvelut ostettiin Pellervo-Seuralta. Tietotekniset palvelut ostettiin Viestilehdet Oy:ltä.

Hallinto

Yhtiön hallituksen kokoonpano: talousjohtaja Heikki Laurinen (Helsinki), tuotantojohtaja Ilkka Nivari (Helsinki), toimitusjohtaja Reijo Flink (Seinäjäki), jäsenpalvelujohtaja Harri Hyppänen (Äänekoski), osuustoimintajohtaja Sami Karhu (Järvenpää), toimitusjohtaja Mikko Luoma (Kannus)

Hallituksen puheenjohtajana toimi Heikki Laurinen ja varapuheenjohtajana Sami Karhu. Yhtiön tilintarkastajana toimi KHT Heidi Vierros ja varatilintarkastajana KPMG Oy Ab.

Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Yhtiökokous pidettiin huhtikuussa Helsingissä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätio

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätion asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvoston kokoonpano: MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen Puumalasta (1998–, pj 2009–), mv. Aki Kaivola Lammi (2006–), (vpj.), mv. Matti Korhonen Rantasalmelta (1993–), mv. Antti Pilli-Sihvola Anjalankoskelta (1996–), mv. Eero Isomaa Ni-valasta (2000–), mv. Jorma Laurila Kangasalalta (2001–), mv. Ossi Illukka Savitaipale(2003–), mv. Olli Laaninen Liperistä (2003–), mv. Hannu Taimen Paimiosta (2006–), mv. Seppo Paavola Kaus-tisilta (2007–), mv. Pertti Palovaara Kolarista (2007–), mv. Heikki Pohjala Harjavalasta (2007–), mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä (2008–), mv. Tiina Heinonen Luhangasta (2008–), mv. Soili Mulari Suomussalmelta (2009–), mv. Matti Kalsola Pornaisista (2009–) ja toiminnanjohtaja Yrjö Ojanieni Lapualta (2010–).

Hallituksen kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. neuvos Esko Lindstedt (2005–), Varapuheenjohtaja: MTK:n pj. Juha Marttila (2009–), Jäsenet: mv. Eero Lämsä (–2.6.2010) ja toiminn.joht. Jouni Jyrinki (2.6.2010–), vuorineuv. Antti Oksanen (–2.6.2010) ja mv. Tuomo Raininko (2.6.2010–).

Hallintoneuvosto piti yhden kokouksen Kettulassa 2.6.2010. Hallitus kokoontui kaksi kertaa.

Tilintarkastajina toimivat KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö Heidi Vierros (KHT) ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala (KHT). MTK:n tarkastuskomiteasta valittiin säätion tarkastuskomiteaan Ville Paulaniemi ja hänen varamieheksensä Juhani Lampela. Toiseksi jäseneksi tarkastuskomiteaan valittiin säätion hallintoneuvoston jäsen Mikko Heikkinen.

Henkilöstöön kuului asiamies, metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003–), joka toimii hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä ja metsätilojen hoitajana, emäntä Erja Rytönen (2003–), palveluvastaava Nina Palmroos-Tuominen (2003–), palveluvastaava Raila Sornikivi (1988–), palveluvastaava Ritva Palmroos (2010–) ja urakoitsija Juha Auvinen (2007–).

Säätiön omistama Kettulan tila oli edelleen tuottajajärjestön käytössä kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu- ja metsäretkeilykohteena. Säätiö osallistui MTK:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Toimintavuoden aikana MTK:n tilaisuuksia oli yhteensä 61. Näihin tilaisuuksiin osallistui 1 105 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta.

Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Arviointikeskus on tuottajajärjestöjen omistama konsulttiyhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota mm. viljelijöille laadukkaita ja korkeatasoisia asiantuntijapalveluita kiinteistö- ja ympäristöoikeudellisissa asioissa sekä kiinteistöjen arvomäärityksissä. Yhtiö on perustettu vuonna 1962 ja sillä on toimistot Helsingin lisäksi Turussa, Seinäjoella, Kuopiossa ja Oulussa.

Koko maan alueella Arviointikeskus toimi toimintavuonna asiamiehenä 44 tie- ja lunastustoimittuksessa yhteensä 318 päämiehen puolesta.

Arviointikeskuksen kiinteistöarvioijat laativat tila- ja kiinteistöarvioita kauppa- ja sopimusneuvotteluja, velkajärjestelyjä, vakuustarkoituksia, perinnönjakoja ym. varten eri puolilla maata olevista kohteista 121 kappaletta 113 tilaajalle.

Yhtiön lakimiehet laativat valituksia eri oikeusasteisiin ja toimivat maanomistajien asiamiehinä mm. oikeudenkäynneissä yhteensä 187 jutussa, jotka koskivat 376 päämiestä. Lisäksi annettiin runsaasti kiinteistö- ja ympäristöoikeuden alaan liittyvää lainopillista neuvontaa.

Merkittävistä yksittäisistä isoista toimeksiannoista voidaan mainita vesihuoltolinjojen korvausarviointiprojektit Mäntsälässä, Lahdessa, Karkkilassa ja Tuusniemellä, jotka tehtiin vesihuoltoyhtiöiden toimeksiannosta. Lisäksi merkittäviä projekteja olivat VT1 toisen vaiheen korvausvaatimusten teko Lohjalla ja Nummi-Pusulassa, Kehä III:lla Vantaalla, Länsiväylällä Kirkkonummella sekä Kehärata Vantaalla. Kymmentä päämiestä koskeva Nuuksion kansallispuiston iso laajennus käsiteltiin toimintavuonna maa- ja metsätalouden osastossa.

Yhtiön liikevaihto oli 969 200 euroa.

Arviointikeskus antaa palveluistaan alennusta MTK:n ja SLC:n jäsenille. Alennus on suuruudeltaan 10 % ja se koskee yhtiön laskutusperusteisia palveluita.

Arviointikeskus Oy:n toimitusjohtajana toimii OTK Aulikki Kiviranta. Hallitukseen kuuluu viisi varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä. Puheenjohtajana toimii maanviljelijä Jaakko Halkilahti Salosta.

Tietohallinto

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui 11 kertaa. Johdon yhdeksäs tietohallinnon workshop pidettiin 3.12.2010. Workshopissa käsitellään erityisesti pidemmän aikavälin kehitystarpeita sekä mahdollisia kehityspolkuja. Tällä kertaa painopisteenä oli erityisesti asiakkuusajattelu ja asiakkuuksien hallinta sekä kommunikaatoratkaisut. Ideoita ja suuntaviivoja toiminnan kehittämiseksi haettiin sekä ulkoisten esimerkkien avulla että työryhmissä.

Perustietotekniikka ja verkko toimivat vakaasti. Käyttäjien tyytyväisyys perustietotekniikkaan oli hyvä.

Työasemien ja perustietotekniikan palvelimien uusiminen aloitettiin toimintavuonna. Uudet palvelimet otettiin käyttöön kesällä ja kaikille käyttäjille vaihdettiin Windows 7 -käyttöjärjestelmään perustuvat työasemat. Mittavan uusinta- ja päivitysprojektin toteutti Fujitsu. Uudistettu ympäristö on Fujitsun Patja-palvelun piirissä.

Älypuhelimissa käytettävä Taskuposti-palvelu sisältää sähköpostin, kalenterin ja kontaktien replikoinnin lisäksi puhelinten virustorjunnan, etähallinnan, käyttötuen ja elinkaaren hallinnan. Käytettäviä älypuhelinmalleja on päivitetty päätelaitepolitiikan mukaisesti.

Tietoliikenteessä ei ollut merkittävää haittaa aiheutuneita katkoja.

Sopimukset perustietotekniikasta Fujitsun kanssa (Patja-palvelu) sekä tietoliikenteestä ja puheluista Soneran kanssa päättyivät toimintavuonna. Päättyneet sopimukset ovat voimassa toistaiseksi puolen vuoden (Fujitsu) ja vuoden (Sonera) irtisanomisajalla.

Uusi CProfit-levikkijärjestelmä otettiin käyttöön keuhällä Viestilehdet Oy:ssä.

YAP Solutions Oy:n jäsenrekisterijärjestelmän käyttöönottoprojektia toteutettiin siten, että sovellus otetaan käyttöön vuoden 2011 alussa.

Optima-verkko-oppimisympäristö korvattiin Moodle-järjestelmällä, jota käytetään useassa

muussa organisaatiossa. Järjestelmän toimittaa Mediamaisterit Oy.

Mtk.fi-sivuilla vieraili 254 000 kävijää yhteensä noin 744 000 kertaa. MTK:n verkkopalvelujen uudistamishanke päätettiin käynnistää niin, että uudistaminen toteutetaan vuoden 2011 aikana.

Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehden kävijämäärä nousi. Vuoden aikana sivuilla oli noin 770 000 kävijää yhteensä 4,9 miljoonaa kertaa. Ch5:n toimittama verkkolehden julkaisualusta todettiin sanomalehtiliiketoiminnan tarpeiden näkökulmasta vanhentuneeksi, minkä vuoksi kartoitettiin vaihtoehtoiset tekniset ratkaisut. Mediabox Oy:ltä päätettiin hankkia uusi järjestelmä, joka perustuu ruotsalaiseen Polopoly-ohjelmistoon. Uudistettu verkkolehti julkistetaan keväällä 2011. Koneviestin verkkolehteä uudistettiin toimintavuoden lopussa, mutta työ jatkuu vuonna 2011. Verkkolehti toimii toistaiseksi samalla Ch5 Navigo-alustalla kuten Aarre-lehdessä. Aikakauslehtien osalta uuteen julkaisualustaan siirtymisen tarvetta arvioidaan vuoden 2011 aikana.

Viestilehdet

Vuonna 2010 Viestilehdet Oy:n vakiintuneen liiketoiminnan osalta tilikauden tulos oli taloudellisesti hyvä. Liiketaloudellinen tulos parani myös markkinoille tuotujen uusien julkaisujen osalta, joskin niiden osalta ei vielä onnistuttu pääsemään uusille julkaisuille asetettuihin tuottotavoitteisiin. Liiketoiminnan rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kustannusosakeyhtiön liikevaihto oli 25,3 (+ 7,5 %) miljoonaa euroa (v. 2009: 23,5 milj. euroa, v. 2008: 22,9 milj. euroa). Tilikauden voitto oli merkittävästi odotettua parempi eli 3,6 (+ 34,6 %) miljoonaa euroa (v. 2009: 2,7 milj. euroa, v. 2008: 2,7 milj. euroa). Tilikauden voittoon vaikuttivat sekä onnistunut lehtien tilaus- ja ilmoitusmyynti että myös poikkeuksellisen suuri sanomalehtipaperin hinnanalennus ja kokonaisuutena hyvin maltillinen kustannuskehitys.

Yhtiön hallitus hyväksyi Viestilehdet Oy:n uuden strategian, jossa linjattiin yhtiön visio ja toiminta-ajatus, kehittämisen suuntaviivat ja taloudelliset tavoitteet sekä arvot.

Toimintavuonna jatkettiin Viestilehdet Oy:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen ja liiketoiminnan kannattavuuteen tähtäävien kehittämissuunnitelmien toteuttamista, joista merkittävin oli vanhan asiakkuudenhallintajärjestelmän korvaa-

minen uudella. Perustietotekniikan tietojärjestelmien osalta uusittiin palvelinalusta ja henkilökohtaiset työasemat. Perustietotekniikkaratkaisujen tavoitteena on toimintaympäristön vakiointi, tietoturva, käytettävyys, luotettavuus, kustannustehokkuus sekä toiminta- ja työtapojen jatkuva kehittäminen niin, että tietojärjestelmäratkaisujen mahdollisuudet kyetään täysimääräisesti hyödyntämään liiketoiminnassa.

Viestilehdet Oy:n vuonna 2009 perustettu osakkuusyritys Myyntimestarit Oy jatkoi toimintaansa kustannusosakeyhtiön levikki- ja ilmoitusmarkkinoinnin tukitoimintona suoramarkkinointiin ja puhelinmyyntiin erikoistuneena palveluyrityksenä.

Viestilehdet Oy kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat lehdet: Maaseudun Tulevaisuus, Metsänomistaja, Kantri, Suomalainen Maaseutu, Koneviesti, Aarre ja Kylvösiemen.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuuden tarkistettu levikki (LT 12/2010) oli 83 158 kappaletta (83 044 kpl), jossa oli kasvua edellisvuodesta +114 kappaletta eli +0,1 % (-1 210 kpl, -1,4 %). Levikkitulo oli erittäin hyvä ottaen huomioon, että merkittävien sanomalehtien levikit alenivat yleisesti kahdesta neljään prosenttia taloudellisen taantuman myötä. Lehden jatkuva kehittäminen, kuten ulkoasu-uudistus yhdessä sisällön monipuolistamisen ja laajentamisen kanssa ovat olleet välttämättömiä kestäväälle ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle tavoiteltaessa lehdelle uusia kohderyhmiä. Toistaiseksi tässä on onnistuttu hyvin.

Lehden lukijamäärä verrattuna vastaavaan mitausajankohtaan vuonna 2009 nousi 325 000 lukijaan eli +5,2 % (309 000, -8,6 %). MT nousi uudelleen ohi Aamulehden Suomen toiseksi luetuimmaksi tilattavaksi päivälehdiksi. Lukijamäärän kehitystä viime vuosina voidaan pitää erittäin hyvänä verrattuna yleiseen sanomalehtien kehitykseen.

Lehti ilmestyi 152 kertaa (152). Keskimääräinen sivuluku aleni edellisen vuoden 21,7 sivusta 19,4 sivuun. Toimituksellisen aineiston määrä oli 2 331 sivua. Lukijoille on tuotettu vuoteen 2001 nähden merkittävästi aiempaa laajempaa sekä monipuolisempaa lehteä. Tämä on näkynyt myös toimituksen henkilöstöresursseissa: viime vuosina toimituksen henkilöstömäärä on kasvanut poikkeuksellisen merkittävästi. Kantri ilmestyi 11 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä. Sen

lukijamäärä jatkoi vahvaa nousua ollen 181 000 lukijaa (165 000). Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä.

Koneviesti

Koneviesti ilmestyi 18 kertaa, joista numero 18 esitteli veteraanitraktoreita. BioEnergia-lehti ilmestyi Koneviestin liitteenä kuusi kertaa.

Tarkistettu levikki (LT 12/2010) aleni -539 kappaletta 33 002 kappaleeseen, eli -1,6 % (33 541 kpl, -0,0 %). Lukijamäärä aleni 183 000 lukijaan eli -4,2 % (220 000, -2,7 %).

Aarre

Aikakauslehti Aarre täytti marraskuussa kaksi vuotta. Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 10 kertaa. Tarkistettu levikki oli 16 575 kappaletta (LT 12/2010).

Kylvösiemen

Kylvösiemen ilmestyi neljä kertaa. Lehden levikki oli noin 1 200 kappaletta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2011 tähdätään erityisesti kannattavan kasvun jatkamiseen uusilla, aktiivisilla kehittämistoimilla, kuitenkin tiedostaen riskit sekä meneillään oleva taloudellinen taantuma. Yhtiön julkaisutoiminnan monipuolistumisella luodaan osaltaan aiempaa parempaa vakautta yhtiön tuuloskehitykselle.

Uusiin julkaisuihin tehtävien merkittävien investointien, koko yhtiön tasolla toteutettavien kehittämistoimien ja lisäresursointien johdosta Viestilehdet Oy:n liikevoiton ennustetaan jäävän hieman viime vuosien keskimääräistä tasoa alemmaksi noin 3,7 milj. euroon (4,8 milj. euroa), mutta säilyvän edelleen tyydyttävänä.

Liikevaihdon odotetaan kasvavan vuonna 2011 vain hyvin maltillisesti. Alkuvuonna ilmoitus- ja levikkimyynti ovat kehittyneet pitkälti odotusten mukaisesti. Silti tilanne voi vuoden aikana muuttua nopeasti. Ilmoitusmyyntimarkkinan vaihtelut voivat olla sekä varsin voimakkaita että nopeita. Levikkityö on edelleen haasteellista kaikkien yhtiön kustantamien julkaisujen osalta meneillään olevan taloudellisen taantuman vuoksi.

Samaan aikaan kulujen kasvuvauhdin odotetaan olevan poikkeuksellisen nopeaa vuonna 2011. Yhtäältä kulujen nousu painottuu ryhmiin, joihin yhtiöllä on vähän vaikutusmahdollisuuksia, kuten paino- ja jakelukuluihin. Toisaalta kulujen kasvu jatkuu nopeana strategian mukaisissa kohteissa heijastuen myynti- ja markkinointikuluihin sekä atk- ja kehityskuluihin. Painokulut kasvavat, koska painopaperin hinnat nousevat sanomalehtipaperin osalta yhden poikkeusvuoden jälkeen takaisin vuoden 2009 tasolle ja aikakauslehtipaperin osalta hintojen nousu jatkuu merkittävänä. Jakelukulujen kasvu johtuu Itellan yleistä kustannustennousua suuremmista hinnankorotuksista EU:n postidirektiivin toteuttamiseen liittyen. Henkilöstön määrää lisätään strategian mukaisille painopistealueille.

Arvio toiminnan merkittävämmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Uudet julkaisut leikkaavat edelleen vuonna 2011 yhtiön kannattavuutta. Uudet tuotteet ja julkaisut tulee kuitenkin nähdä investointina yhtiön tulevaisuuteen edellyttäen, että niihin liittyvä valmistelytyö on tehty huolellisesti. Tämän vuoksi uusista panostuksista päätettäessä on arvioitava päätöksen vaikutukset yhtiön kannattavuuteen, lehtien tilaushinnan korotuspaineisiin tai ilmoitusmyyntitavoitteiden nostamiseen.

Pitkällä aikavälillä yhtiön kaikkien julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska peruslukijakunnan eli maanviljelijöiden määrä alenee. Tämän vuoksi julkaisuja kehitetään aktiivisesti sekä monipuolisesti.

EU:n postidirektiivin toimeenpano vuoden 2011 alusta lukien saattaa aiheuttaa merkittäviä lisäyksiä jakelukuluihin koko lehtikentässä useina perättäisinä vuosina. Vaikutukset voivat olla Viestilehdet Oy:lle muita kustantajia merkittävämpiä, koska kustannettavien lehtien levikit painottuvat haja-asutusalueille.

Tietohallinto ja siihen liittyvät kysymykset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä yhtiön toiminnalle. Tämän vuoksi näitä toimintoja on johdettava keskitetysti yhteisin toimintamallein, mutta vastuiden tulee olla hajautettuja ja hallittuja.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Viestilehdet Oy:n tutkimus- ja kehitystoiminta painottuu kahdelle osa-alueelle. Yhtäältä kaikissa julkaisuissa toteutetaan lukijatutkimus ja

toisaalta koko yhtiön tasolla panostetaan sähköisten palvelujen kehittämiseen ja niiden liiketoimintamahdollisuuksien selvittämiseen. Tutkimus- ja kehitysmenoihin on varattu noin 1,0 % kokonaiskuluista.

Ympäristöasiat

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sisälly merkittäviä ympäristöriskejä sen luonteen takia. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle, kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001-standardin vaatimukset.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Viestilehdet Oy:n varsinaisen yhtiökokouksen 26.11.2009 valitsemina hallituksen jäseninä ovat toimineet Juha Marttila Simosta, Jaakko Halkilahi Salosta, Kyösti Harju Lappeenrannasta, Eero Isomaa Nivalasta, Timo Kankaanpää Ilmajoelta, Markku Länninki Forssasta, Aarno Puttonen Puumalasta, Antti Sahi Keravalta, Irma Sirviö li-

salmesta, Esko Suomala Kiukaisista, Mikko Tiirola Petäjäviedeltä ja Mauno Ylinen Alahärmästä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Juha Marttila ja varapuheenjohtajana Mauno Ylinen.

Tilintarkastajana toimivat Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala.

Viestilehdet Oy:llä oli palveluksessaan toimintavuoden päättyessä 96 henkilöä, joista 3 oli määräaikaisia ja 2 hoito- tai opintovapaalla (95, joista 2 määräaikaisia, 1 hoito- tai opintovapaalla).

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Heikki Laurinen ja varatoimitusjohtajana Soili Teikari. Laurinen oli tulosvastuussa Maaseudun Tulevaisuudesta, Kantrista, Suomalaisesta Maaseudusta, Aarteesta ja Kylvösiemenestä ja Teikari Koneviestistä.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina toimivat Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa ja Maaseudun Tulevaisuuden Metsänomistajalehdessä Lauri Kontro, Suomalaisessa Maaseudussa Lauri Kontro (vastaava päätoimittaja) ja Jouko Hannula (päätoimittaja), Koneviestissä Uolevi Oristo, Aarteessa Mari Ikonen ja Kylvösiemenessä Raimo Nordman. ●

Tässä muutama Viestilehdet Oy:n julkaisemista lehdistä.

MTK:n antamia lausuntoja

Seuraavassa on luettelo tärkeimmistä MTK:n antamista lausunnoista.

Lausunto 5.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kansanterveyttä sekä eläinten ja kasvien terveyttä, taudeista ilmoittamista, eläinten hyvinvointia sekä eläinten tunnistusta ja rekisteröintiä koskevien täydentävien ehtojen valvonnasta.

Lausunto 11.1. EU:n komission valmisteluasiakirjasta.

Lausunto 15.1. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

Lausunto 19.1. oikeusministeriölle velkajärjestelytyöryhmän mietinnöstä ”Maksuohjelman kesto”.

Lausunto 21.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metsänkäyttö- ja taimikon perustamisilmoituksesta.

Lausunto 22.1. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta MMM:n asetukseksi tuberkuloosin vastustamiseksi tarhatuilla hirvieläimillä.

Lausunto 27.1. maa- ja metsätalousministeriölle vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän väliraportista.

Lausunto 28.1. maa- ja metsätalousministeriölle luunnoksista maatalouden valtiontakauksia koskeviksi valtioneuvoston asetuksiksi.

Lausunto 5.2. maa- ja metsätalousministeriölle asetusluunnoksista: valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä maa- ja metsätalousministeriön asetus eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008–2013 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 5 ja 9 §:n muuttamisesta.

Lausunto 12.2. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksen 344/2003 muuttamisesta koskien korvauksen maksamista kansallisesti tärkeiden peltokasvien jalostustyöstä ja kantasiementuotannosta.

Lausunto 15.2. maa- ja metsätalousministeriölle täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (189/2009) muuttamista koskevasta asetusluonnoksesta.

Lausunto 18.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto19.2. työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kemikaalituotevalvonnan keskittämisestä Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunto 23.2. liikenne- ja viestintäministeriölle laajakaistastrategian toteuttamisesta.

Lausunto 25.2. maa- ja metsätalousministeriölle luunnoksista tilatukijärjestelmästä annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi ja tilatukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (187/2009) muutokseksi.

Lausunto 25.2. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 26.2. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta luonnonhaittakorvausten, maatalouden ympäristötuen, eläinten hyvinvoinnin tuen ja ei-tuotannollisten investointien tuen hakemisesta vuonna 2010 ja Maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta luonnonhaittakorvaukseen ja maatalouden ympäristötukeen varattujen määrärahojen kohdentamisesta vuoden 2010 haussa ohjelmakaudelta 2000–2006 siirtyvien sitoumusten ja sopimusten osalta.

Lausunto 26.2. liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä laeiksi laajakaistaraken- tamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 4.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston selonteoksi elintarviketurvallisuudesta.

Lausunto 4.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta vuodelta 2010 maksettavista lypsylehmä- ja nautapalkkioista annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi.

Lausunto 5.3. oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähköistä kiinteistön vaihdantaa, panttausta ja kirjaamisenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunto 9.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi riista- vahingoista.

Lausunto 17.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi peruna-ankeroisen torjunnasta.

Lausunto 19.3. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maa-

ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 22.3. luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi hedelmä- ja marjakasvien taimiaineiston tuottamisesta, markkinoinnista ja maahantuonnista.

Lausunto 22.3. opetusministeriölle ammatillisten opintojen opettajien ja rehtoreiden kelpoisuusvaatimustyöryhmän esityksistä.

Lausunto 29.3. työ- ja elinkeinoministeriölle syöttötariffilakiesitysluonnoksesta.

Lausunto 30.3. ympäristöministeriölle esityksestä ”Turvealueet maakuntakaavoituksessa”.

Lausunto 30.3. työ- ja elinkeinoministeriölle turpeen huoltovarmuuteen liittyviä säädösasioita käsitelleen työryhmän raportista.

Lausunto 31.3. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 5 §:n muuttamisesta.

Lausunto 31.3. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta.

Lausunto 31.3. maa- ja metsätalousministeriölle perus- ja kasvulohkoista ja niiden ulko- ja sisärajoja koskevista tuen myöntämisen edellytyksistä annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (329/2007) muuttamisesta.

Lausunto 6.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) muuttamisesta.

Lausunto 6.4. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista.

Lausunto 6.4. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n määräyksestä metsästysasetuksen 29 §:n 5-kohdan mukaisesta riistalintujen rauhoituksesta.

Lausunto 7.4. maa- ja metsätalousministeriölle asetusluonnoksista:

1) MMM:n asetus eräiden elävien eläinten, eläimistä saatavien sivutuotteiden sekä eräiden tarviden eläintautivaatimuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla

2) MMM:n asetus eläintautien vastustamiseksi suoritettavista tarkastuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 8.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta niin sanotun hanketukiasetuksen muuttamiseksi.

Lausunto 8.4. ympäristöministeriölle jätealan lainsäädännön kokonaisuudistuksesta.

Lausunto 8.4. ympäristöministeriölle koskien ympäristöministeriön työryhmän ehdotusta me-

ristrategiadirektiivin (2008/56/ey) täytäntöönpanosta.

Lausunto 9.4. ympäristöministeriölle hajajätevesityöryhmän loppuraportista ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010–2017.

Lausunto 16.4. oikeusministeriölle maanvuokralain tarkistamistyöryhmän mietinnöstä.

Lausunto 19.4. maa- ja metsätalousministeriölle Euroopan yhteisön kokonaan rahoittamien tukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2007), Euroopan yhteisön kokonaan rahoittamien eläintukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2007), täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten sekä ympäristöön liittyvien lakisäätteisten hoitovaatimusten valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (636/2007) sekä ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (660/2007) muuttamisesta.

Lausunto 20.4. ympäristöministeriölle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta.

Lausunto 21.4. maa- ja metsätalousministeriölle maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisten lainojen vähimmäiskoron alentamista koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Lausunto 21.4. maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden rakennetuista annetun lain ja julkisista hankinnoista annetun lain 6 §:n muuttamista koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Lausunto 23.4. oikeusministeriölle eläintenpitoikieltorekisteristä annettavasta laista.

Lausunto 25.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain muuttamiseksi.

Lausunto 25.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta eräiden eläimistä saatavia sivutuotteita käsittelevien laitosten valvonnasta ja eräiden sivutuotteiden käytöstä annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 26.4. opetusministeriölle muistiosta ”Ei paikoillanne, vaan valmiit, hep!”

Lausunto 27.4. oikeusministeriölle ympäristörikos- ja alusjäterikosdirektiivien voimaansaattamisesta.

Lausunto 4.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta vuodelta 2010 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi.

Lausunto 5.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön päätökseksi merkkipireistä ja suurimmista sal-

lituista poromääristä.

Lausunto 15.5. maa- ja metsätalousministeriölle elintarvike- ja terveysosaston asetusluonnoksesta rehualan toiminnan harjoittamisesta.

Lausunto 21.5. ympäristöministeriölle maakäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta rantarakentamisen poikkeuslupia koskien.

Lausunto 25.5. ympäristöministeriölle ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laista Selkämeren kansallispuistoksi.

Lausunto 25. 5. liikenne- ja viestintäministeriölle laajakaistatuen valintaperusteista.

Lausunto 26.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) muuttamisesta.

Lausunto 31.5. opetus- ja kulttuuriministeriölle ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen väliraportista.

Lausunto 4.6. liikenne- ja viestintäministeriölle tilaajaliittymän kustannuksista haja-asutusalueiden laajakaistahankkeissa.

Lausunto 7.6. maa- ja metsätalousministeriölle Luomutieto-hankeraportista ja toimintaehdotuksesta luomutuotannon rahoituksen ja toiminnan kehittämisestä.

Lausunto 10.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi riistanhoitoyhdistyksistä ja Suomen riistakeskuksesta sekä siihen liittyvistä muutoksista metsästyylakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Lausunto 14.6. ympäristöministeriölle vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 15.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsästysasetuksen muuttamisesta.

Lausunto 21.6. maa- ja metsätalousministeriölle laista elintarvikelain muuttamiseksi.

Lausunto 21.6. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvun muuttamisesta ja asetusta koskevasta perustelumuistiosta.

Lausunto 22.6. liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä ajokorttilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto 23.6. opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä tutkintojen ja muun osamisen viitekehystä.

Lausunto 24.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle metsäkeskuslaiksi.

Lausunto 24.6. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetukseksi eräiden lintujen tunnistami-

seksi.

Lausunto 24.6. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n hallituksen esitykseen, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä.

Lausunto 28.6. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetukseksi eläinten käyvistä arvoista.

Lausunto 2.8. oikeusministeriölle rikoslain 48 a luvun törkeää metsästysrikosta ja törkeää laitoman saaliin kätkemistä koskevia lakeja sekä pakkokeinolain ja eräiden niihin liittyvien lakien muutosta valmistelleen työryhmän ehdotuksesta.

Lausunto 5.8. työ- ja elinkeinoministeriölle polttoturpeella lauhdutusvoimalaitoksissa tuotetun sähkön tuotantotukilaista.

Lausunto 6.8. sosiaali- ja terveysministeriölle opiskeluterveydenhuollon kustannuksista ja järjestämistapatyöryhmän ehdotuksesta.

Lausunto 10.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 10.8. Metsäntutkimuslaitokselle metsäpuiden siementuotannon uudelleenorganisointi -hankkeen väliraportista.

Lausunto 11.8. valtiovarainministeriölle energiaveron uudistamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Lausunto 12.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta eläinsuojelulain muuttamiseksi.

Lausunto 13.8. valtiovarainministeriölle jäteverotuksen uudistamista koskevaan hallituksen esitysluonnokseen.

Lausunto 19.8. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksestä laiksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

Lausunto 20.8. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta.

Lausunto 20.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta rehulain muuttamiseksi.

Lausunto 29.8. ympäristöministeriölle maa-aineslupajärjestelmän yhdistämisestä ympäristölupamenettelyyn.

Lausunto 30.8. ympäristöministeriölle Lutu-toimintasuunnitelmaluonnoksesta.

Lausunto 31.8. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamiseksi.

Lausunto 1.9. maa- ja metsätalousministeriölle uusjakojen tukemisesta annetun lain ja asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 3.9. Eviralle luonnoksesta EVIRA:n ohjeeksi teurastettavia eläimiä koskevasta ketjuinformaatiosta.

Lausunto 3.9. opetus- ja kulttuuriministeriölle Perusopetus 2010 – perusopetuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä perusopetuksen tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksesta.

Lausunto 14.9. Eviralle sen ohjeesta lihan arvostelulle ja toimenpiteille punaisen lihan lihan-tarkastuksen yhteydessä.

Lausunto 14.9. ulkoasiainministeriölle EU Mercosur, EU-Malesia ja EU-Vietnam -vapaakauppaneuvotteluista.

Lausunto 16.9. työ- ja elinkeinoministeriölle valtioneuvoston periaatepäätöksestä koskien maa-seudun kehittämistä 2010–2011.

Lausunto 17.9. maa- ja metsätalousministeriölle vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän loppuraportista.

Lausunto 24.9. työ- ja elinkeinoministeriölle lakimuutosesityksestä koskien biopolttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä.

Lausunto 24.9. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sato-vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 1.10. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle valtakunnallisesta ohjelmasta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista.

Lausunto 15.10. ympäristöministeriölle selvityksestä ympäristölupien valvonnan maksullisuudesta.

Lausunto 15.10. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta kansallinen metsäohjelma 2015:ksi.

Lausunto 20.10. Verohallinnolle liittyen ennakokokannon laskentaperusteisiin.

Lausunto 22.10. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi hevoseläinten sukusolujen ja alkioiden eläintautivaatimuksista Euroopan unionin sisämarkkinoilla.

Lausunto 27.10. Opetushallitukselle luonnoksesta lihantarkastuksen ammattitutkinnon perusteista.

Lausunto 29.10. maa- ja metsätalousministeriölle koskien hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muutosta. Muutos koskee tuottajaorganisaatioiden kriisinhallintatoimenpiteiden soveltamista Suomessa.

Lausunto 3.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä.

Lausunto 3.11. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kestävä metsätalouden rahoituslain muuttamisesta ja laiksi pienpuun energiatuesta.

Lausunto 8.11. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta koskien maatalouden tuottaja- ja toimialaorganisaatiolakia.

Lausunto 8.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön kansalliseksi toimintaohjelmaksi.

Lausunto 9.11. liikenne- ja viestintäministeriölle Etuoikeustoiminto televerkoissa -työryhmäraportista.

Lausunto 8.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi elintarvikelain muuttamisesta.

Lausunto 9.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi laitosten elintarvikehygieniasta.

Lausunto 10.11. maa- ja metsätalousministeriölle eläinlääkinnän eläinlääkäritarpeesta sekä koulutettavien eläinlääkäreiden määrän lisäämisestä tehdystä esiselvityksestä.

Lausunto 11.11. ympäristöministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Sipoonkorven kansallispuistosta.

Lausunto 12.11. ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hajajätevesiasetuksen 12 §:n muuttamisesta.

Lausunto 17.11. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n päätökseksi lihasikojen sairastavuuden seuraamisesta.

Lausunto 17.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi alkuperäiskasvilajikkeiden sekä erityisiin kasvuolosuhteisiin kehitettyjen vihanneslajikkeiden hyväksymisestä ja siemenkaupasta.

Lausunto 19.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eläinlääketieteen opiskelijan väliaikaisen eläinlääkäriammattin harjoittamisen edellytyksenä olevista opintosuorituksista.

Lausunto 19.11. ympäristöministeriölle yvalainsäädännön toimivuusarvioinnin raportista.

Lausunto 23.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta laiksi eläinlääkintähuoltolain 15 ja 23 §:ien muuttamisesta.

Lausunto 23.11. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta työ- ja elinkeinoministeriön asetukseksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) maksullisista suoritteista.

Lausunto 1.12. työ- ja elinkeinoministeriölle energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista vuodelle 2011.

Lausunto 2.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksista valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2011 maksettavista lypsyylehmä- ja nautapalkkioista, teuraskaritsan laatupalkkiosta sekä valkuais- ja öljykasvipalkkioista sekä valtioneuvoston asetukseksi tukioikeuksien arvon muuttamisesta ja eräiden tuotantosidonnaisten

suorien tukien siirtämisestä tilatukijärjestelmään vuosina 2011–2013.

Lausunto 3.12. sosiaali- ja terveysministeriölle valtioneuvoston asetukseksi kuntoutuspsykoterapian korvaustasosta.

Lausunto 9.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 14.12. liikenne- ja viestintäministeriöl-

le näkemäasetusluonnoksesta.

Lausunto 16.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta eräiden maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisten lainojen vähimmäiskoron väliaikaisesta muuttamisesta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi.

Lausunto 17.12. työ- ja elinkeinoministeriölle asetuksesta uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta.

MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt

Keskusliiton palveluksessa vuonna 2010 olleet

Aalto Kimmo, asiantuntija	Manninen Marjukka, kotieläinasiamies, Bryssel (1.8.2010–)
Aaltonen Seppo, johtaja	Markkanen Jukka, asiantuntija
Abrahamsson Björn, neuvonantaja (1.7.2010–)	Marttila Juha, johtokunnan 1. puheenjohtaja
Airikkala Risto, päälakimies	Mattila Ilpo, asiamies
Ala-Orvola Leena, asiantuntija	Nieminen Jouko, asiantuntija
Almiala Ritva (Titta), assistentti	Nuutila Jaakko, ruokakulttuuriasiamies (–28.2.2010)
Boman Marjatta, järjestöasiamies	Nylund Taina, järjestöassistentti
Hakkarainen Juha, metsäjohtaja	Närhi Antti, kesäharjoittelija (1.6.–31.8.2010)
Hartikainen Klaus, viestintäjohtaja (11.1.2010–)	Näräkkä Janne, asiantuntija
Hemnell Kurt, lakimies	Orjala Jari, maaseutunuorten asiamies (13.12.2010–)
Holma Maarit, assistentti, Bryssel	Peltola Jukka, projektityöntekijä (14.6.–14.12.2010)
Hurme Merja, tietopalvelusihteeri	Penttinen Leena, lakimies
Hyvärinen Pirjo, monistuksen hoitaja	Puurula Vuokko, kotieläinasiamies (–21.6.2010)
Hämäläinen Pekka, autonkuljettaja, varastot	Rajoo Annamari, kesäharjoittelija (17.5.–2.9.2010)
Härmälä Valtteri, kesäharjoittelija (14.6.–13.8.2010)	Rantala Jukka, kotieläinasiamies
Härö Ilpo, huoltomies	Rantalainen Tuija, jäsenihteeri
Ikävalko Johanna, ympäristöjohtaja	Rauhämäki Anne, tiedottaja
Jaakkola Antti, kesäharjoittelija (3.5.–30.9.2010)	Ruippo Juha, johtaja
Jousiaho Eeva, kokousemäntä	Sahi Antti, toiminnanjohtaja
Jylhä Lea, metsäasiantuntija	Salo Olli, projektiasiantuntija (24.3.–24.6.2010)
Järvinen Erno, tutkimuspäällikkö	Sandvik Tarja, tiedottaja
Kaila Minna-Mari, asiantuntija (virkavapaa)	Schulman Max, vilja-asiamies
Kainulainen Anssi, asiantuntija	Siitonen Virpi, järjestöasiamies
Kallio Seppo, johtaja	Siivonen Tommi, lakimies
Kaskinen Heidi, avustaja (–28.2.2010)	Sillanpää Aino, järjestökouluttaja (–23.9.2010)
Keränen Minna, assistentti	Sipilä Timo, johtaja
Kilpeläinen Sami, maitoasiamies	Stormbom Kaija, tiedottaja
Kirvelä Katariina, kesäharjoittelija (1.6.–31.8.2010)	Suojala Leena, asiantuntija (30.8.2010–)
Kiviranta Esko, johtaja (virkavapaa)	Syväniemi Anni-Mari, ruokakulttuuriasiamies (26.4.2010–)
Knuuti Kaarina, johtaja (–28.2.2010)	Tallavaara Marja, asiantuntija (1.2.2010–)
Kytölä Tapio, johtaja, Brysselin toimisto	Tiainen Simo, johtaja
Lasse Lahtinen, kehittämisasiantuntija (10.5.2010–)	Tornberg Markku, johtaja
Lantiainen Satu, metsäkoordinaattori, Bryssel	Twerin Marica, lakimies
Lassheikki Markus, kehitysjohtaja	Unkila Raija, toimistopäällikkö
Laukkanen Tapani, järjestökouluttaja	Vauhkonen Anne, johdon assistentti
Laurinen Heikki, talousjohtaja	Vehkapuru-Tekkoski Sigrina, projektipäällikkö
Lavonen Antti, kasvinviljelyasiamies	Viertola Paula, johdon erityisavustaja
Laxåback Jonas, kotieläinasiamies, Bryssel (–22.8.2010)	Virtanen Mika, kasvinviljelyasiamies
Lehmusvaara Salme, assistentti	Vornila Johanna, viestintäassistentti
Liimatainen Tatu, harjoittelija, Bryssel (27.9.2010–)	Voutilainen Matti, järjestöjohtaja
Lindqvist Angelica, lakimiesharjoittelija (21.6.–20.8.2010)	Vuorensola Markku, vastaava järjestökouluttaja
Lumiaho Maire, lakimies	Väänänen Olli-Pekka, johtaja
Malila Vesa, lakimies	Åberg Johan, tutkimuspäällikkö

Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2010 olleet:

Aaltoila Juha, toimittaja
Alakoski Kimmo, avainasiakaspäällikkö
Ala-Siurua Maija, toimittaja
Alatalo Markku, painopinnanvalmistaja
Castrén Sari, levikkipäällikkö
Haapala Liisa, ilmoituspäällikkö
Haaso Stina, toimittaja
Hakala Tommi, toimittaja (3.5.2010–)
Halla Tarja, toimittaja
Hannula Jouko, päätoimittaja, Suomalainen Maaseutu
Harju Tiina, rekisterinhoitaja
Haverinen Sinikka, myyntipäällikkö
Hiltunen Heikki, painopinnanvalmistaja
Holmberg Niklas, toimittaja (31.5.2010–)
Hovi Stiina, graafikko
Hyppänen Eeva, myyntipäällikkö
Hämäläinen Ritva, palkanlaskija
Härkönen Heikki, toimittaja
Högman Pirjo, tilaustenhoitaja
Ihalainen Laura, toimitussihteeri/toimittaja
Ikonen Mari, päätoimittaja, Aarre
Isokääntä Marko, ilmoituspäällikkö
Jaakola Päivi, myyntiassistentti
Jalonen Pertti, vastaava toimittaja
Jauhiainen Sari, toimistoapulainen
Julkunen Timo, tuotannon esimies
Järvelä Liisa, kirjanpitäjä
Kallonen Ulla-Maija, reskontranhoitaja
Kankaanpää Jaana, lehtikuvaaja
Kannasmaa Merja, kiinteistösihteeri, taloushallinnon assistentti
Kantola Antti, toimitussihteeri
Kantola Olli, markkinointijohtaja
Karikko Anneli, tuotantoassistentti (–30.4.2010)
Karkinen Jyrki, toimitussihteeri
Karlsson Karl, tietotekniikkapäällikkö
Karttunen Katja, painopinnanvalmistaja
Kakriainen Pia, levikkiassistentti
Kohtala Henrik, kesäharjoittelija (1.6.–8.8.2010)
Koljonen Katja, toimittaja
Kontro Lauri, päätoimittaja, Maaseudun Tulevaisuus
Korkia-aho Jussi, myyntipäällikkö
Koskelainen Sari, asiakkuuspäällikkö
Kulmala Maikki, toimittaja
Kyytsönen Jouko, uutispäällikkö/toimittaja
Kämäri Maria, kesägraafikko (31.5.–31.8.2010)
Kärkäs Maija, mainospäällikkö
Lahtinen Essi, ilmoitusmyyjä (10.5.–13.8.2010)
Laine Riitta, ilmoitussihteeri
Laurinen Heikki, toimitusjohtaja
Lavonen Emilia, toimittajaharjoittelija (27.7.–31.8.2010)

Lehtonen Satu, toimittaja
Lehtonen Tuula, kesätoimittaja (31.5.–19.8.2010)
Lehtovuori-Uusvaara Anita, ilmoituspäällikkö
Lensu Hanna, toimittaja
Lindh Tarja, myyntineuvottelija
Liskola Maire, painopinnanvalmistaja
Loiskekoski Pirjo, toimitussihteeri
Luoma Tiina, asiakkuuskoordinaattori
Luukkonen Ilkka, toimittaja
Majuri Marjatta, apulaislevikkipäällikkö (–31.3.2010)
Manssila Petri, toimittaja (–7.1.2010)
Martikainen Jussi, toimituspäällikkö
Merilahti Markku, myyntipäällikkö
Metsola Hannele, myyntineuvottelija
Mikola Anita, toimituksen ja päätoimittajan sihteeri
Mohell Tarja, myyntineuvottelija
Mustonen Riitta, toimittaja
Muukkonen Keijo, kiinteistöpäällikkö
Mäkijärvi Essi, kesätoimittaja (31.5.–31.8.2010)
Mäkinen Anni, toimitusharjoittelija (6.4.–31.5.2010)
Mäkitalo Jukka, myyntipäällikkö
Niittymaa Veikko, toimittaja
Nurmi Sampo, kesätoimittaja (31.5.–31.8.2010)
Oja Matti, avainasiakaspäällikkö
Oristo Uolevi, päätoimittaja, Koneviesti
Orjamo Anne, painopinnanvalmistaja
Ouri Piia, AD (–31.8.2010)
Palokallio Jarmo, toimittaja
Palokallio Mia, tuottaja
Pasonen Jukka, graafikko
Pelin Julia, kesäharjoittelija (21.6.–30.7.2010)
Peltomäki Pirja, toimittaja (–31.7.2010)
Pentikäinen Petri P., toimittaja
Penttinen Sari, toimittaja
Porkola Ville, kirjeenvaihtaja, Bryssel (3.5.2010)
Poutanen, Eija, toimittaja
Pryl Tarja, painopinnanvalmistaja (–31.12.2010)
Puranen Päivi, myyntineuvottelija
Puttonen Aino, AD (23.8.2010–)
Raatikainen Antti, kesäkuvaaja (17.5.–29.8.2010)
Reku Juhani, toimittaja
Ronkainen Heli, toimittaja
Runsten Kaijaleena, verkkotoimittaja
Rönkkö Jouko, toimittaja
Saarni Elina, kassanhoitaja
Sairanen Ismo, toimittaja
Salonen Kari, lehtikuvaaja
Sirkiä Jarkko, kuvankäsittelijä
Susi Anu, toimitussihteeri
Syrjälä Jorma, varastonhoitaja (–31.8.2010)
Taipale Tiina, uutispäällikkö/toimittaja
Teikari Soili, varatoimitusjohtaja
Toivonen Hannu, avainasiakaspäällikkö

Liitteet

Torikka Terhi, toimittaja
Turtiainen Matti, toimittaja
Tuuri Heikki, artikkelitoimittaja
Vainio Aimo, kesätoimittaja (31.5.–31.8.2010)
Varpululoma Elina, tuotantoassistentti
(6.5.2010–)
Vartiainen Valtteri, kesätoimittaja (24.5.–
31.8.2010)
Vesterinen Reijo, toimittaja

Viitala Juhani, toimittaja
Viitasalo Ilkka, avainasiakaspäällikkö
Vilenius, laskentapäällikkö (7.1.2010–)
Virtanen Heli, toimittaja (18.1.2010–)
Voutilainen Jorma, toimittaja (–31.3.2010)
Vuorela Heikki, erikoistoimittaja
Vuorikari Markku, lehtikuvaaja
Ässämäki Aino, kesätoimittaja (4.5.–31.8.2010)

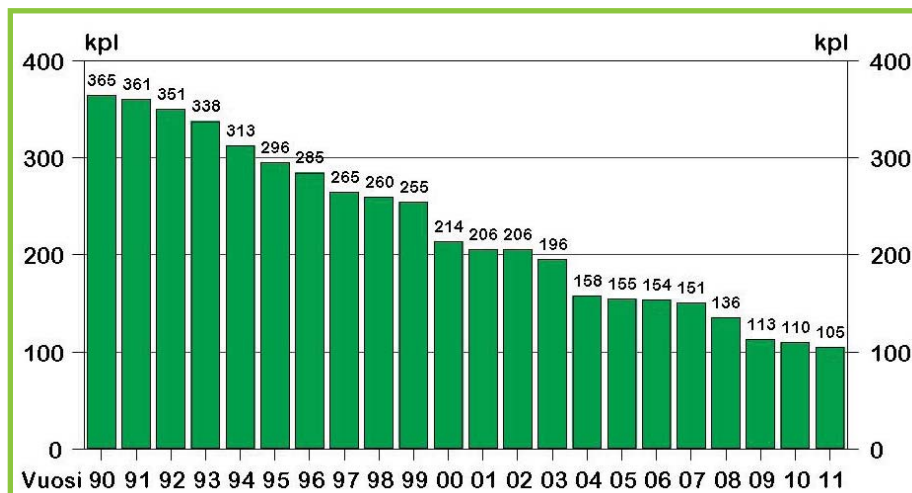
Tuottajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2010

Liitto	Viljelijät	Perheenjäsenet	Muut henkilöjäsenet	Yhteensä	Maksaneiden jäsenten lukumäärä
Häme	5 219	7 258	176	12 653	12 344
Kaakkois-Suomi	4 746	5 464	132	10 342	9 840
Etelä-Pohjanmaa	8 381	12 356	233	20 970	19 367
Etelä-Savo	3 948	4 703	147	8 798	7 971
Keski-Pohjanmaa	2 652	5 136	122	7 910	7 505
Keski-Suomi	3 478	4 265	180	7 923	7 336
Lappi	1 428	1 988	89	3 505	3 162
Pirkanmaa	3 149	4 674	130	7 953	7 355
Pohjois-Karjala	2 709	3 716	119	6 544	6 229
Pohjois-Suomi	5 267	8 500	229	13 996	13 303
Pohjois-Savo	5 005	6 812	126	11 943	11 522
Satakunta	5 128	7 434	106	12 668	12 197
Uusimaa	2 725	2 808	570	6 103	5 673
Varsinais-Suomi	6 305	8 078	510	14 893	14 120
Yhteensä	60 140	83 192	2 869	146 201	137 924

Metsänomistajien liittojen metsäjäsenten lukumäärä ja maksaneiden metsäjäsenten lukumäärä 31.12.2010

Liitto	Vastuuhenkilö	Perheenjäsen	Muu henkilöjäsen	Yhteensä	Maksaneiden jäsenten lukumäärä
Järvi-Suomi	1 793	823	32	2 648	2 440
Etelä-Suomi	491	148	40	679	622
Keski-Pohjanmaa	523	696	21	1 240	1 022
Länsi-Suomi	807	247	5	1 059	931
Pohjois-Karjala	202	81	5	288	255
Pohjois-Suomi	882	399	38	1 319	1 205
Yhteensä	4 698	2 394	141	7 233	6 475

Metsänhoitoyhdistysten lukumäärän kehitys

Talous- ja maataloustilastoja

MTK

www.mtk.fi/maatalous/tuotanto_ja_markkinat

www.mtk.fi/maatalous/tuotanto_ja_markkinat/maatalous_markkinahinnat/raportit_jasenille/fi_FI/raportit/

Tilastokeskus

www.stat.fi ja www.stat.fi/til/maa.html

Tike

www.mmmmtike.fi ja www.maataloustilastot.fi

MTT

www.mtt.fi

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Artturi>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/kasperit>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Rehutaulukot>

PTT

www.ptt.fi

www.ptt.fi/site/?lan=1&mode=tiedotteet&laji=6&page_id=123

Tulli

www.tulli.fi

<http://uljas.tulli.fi/>

Suomen Pankki

www.bof.fi tai www.suomenpankki.fi

www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/index.htm

Metsätaloustilastoja

Puukauppa

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/pk1012.htm>

Hakkuut

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/hak1012.htm>

Puun hinta

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/pk1012.htm>

Puun tuonti ja vienti

http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/uk10_12.htm

Metsätalouden kannattavuus

<http://www.metla.fi/tiedotteet/2010/2010-02-26-metsatalous-lamavuodet.htm>

Metsäteollisuuden tuotanto ja vienti

<http://www.metsateollisuus.fi/tilastopalvelu/Tilastotaulukot/Vuositilastot/Forms/AllItems.aspx>

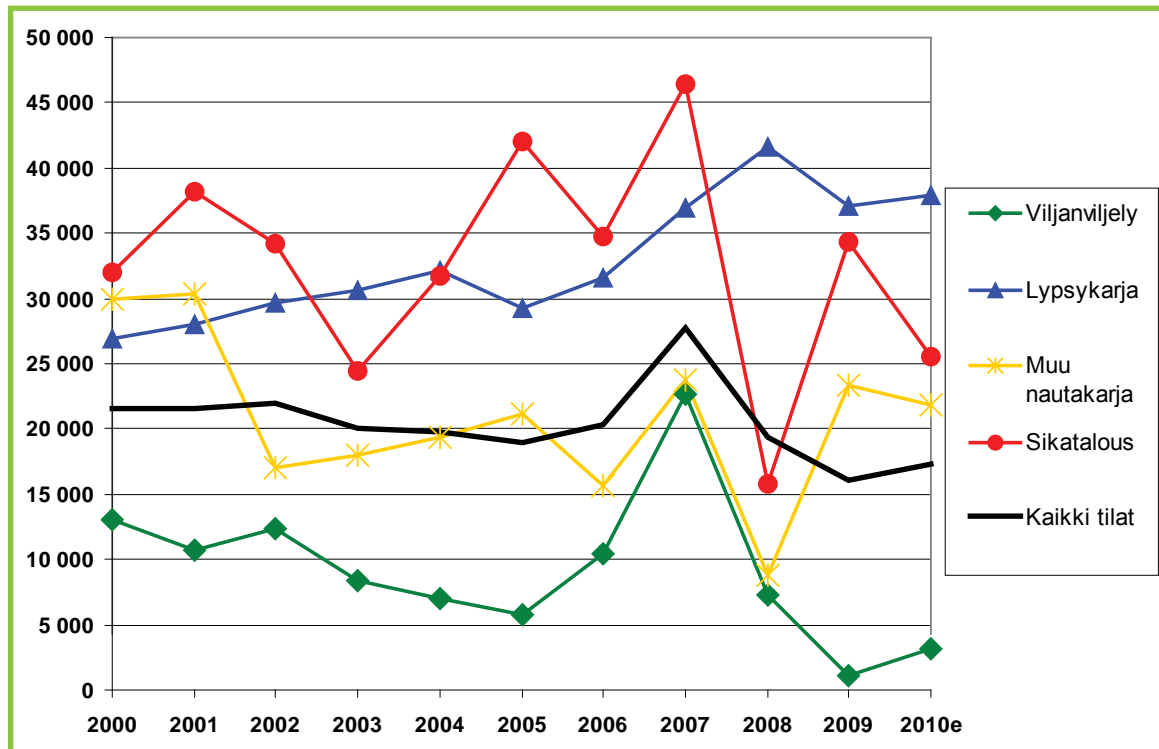
Yksityismetsien metsänhoito ja perusparannustyöt

http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2010.pdf

Metsätalouden ympäristötuki

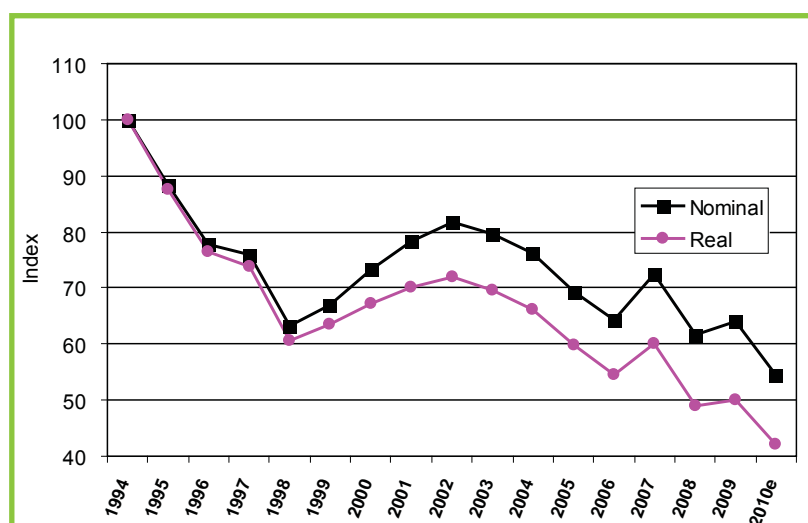
http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2010.pdf

Maatalouden yrittäjätulo 2000–2010

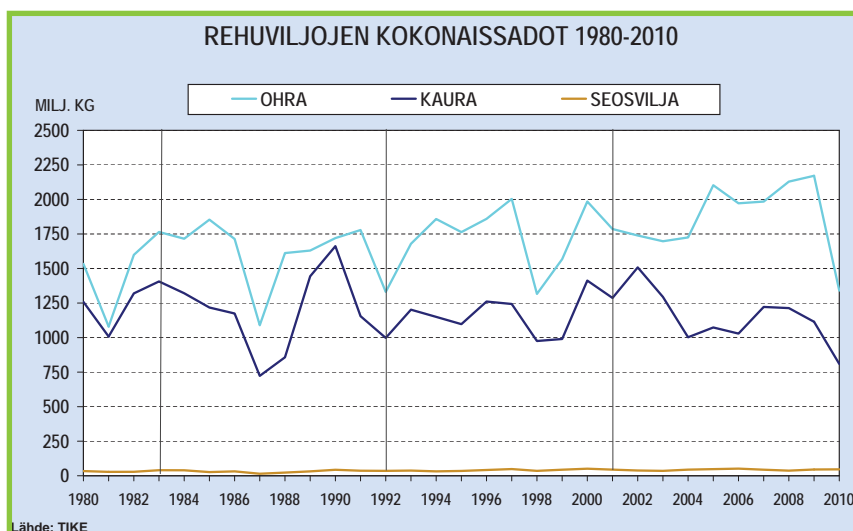
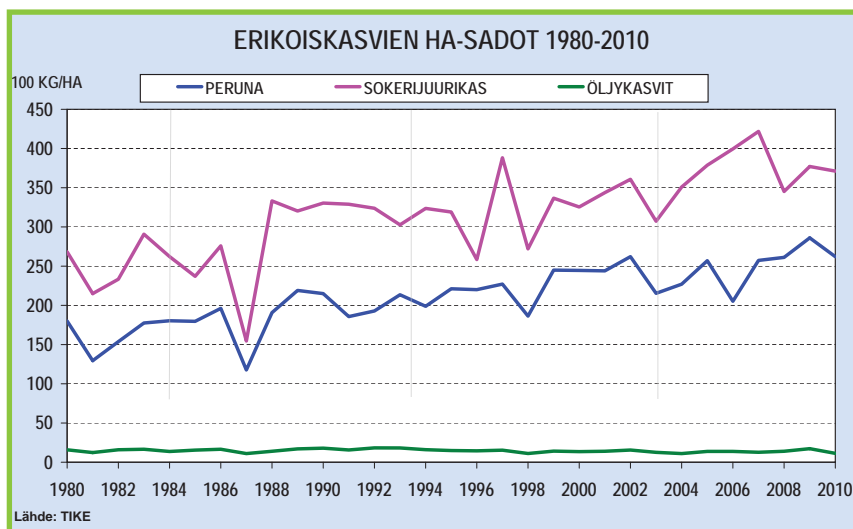
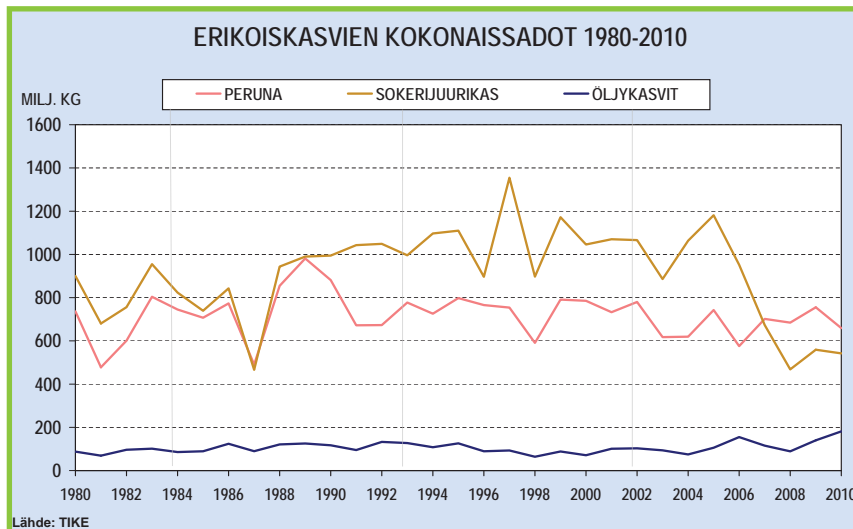

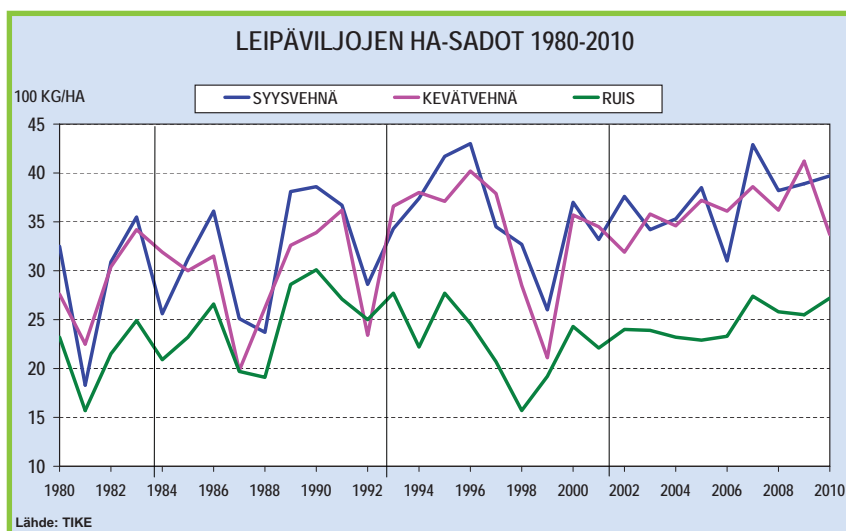
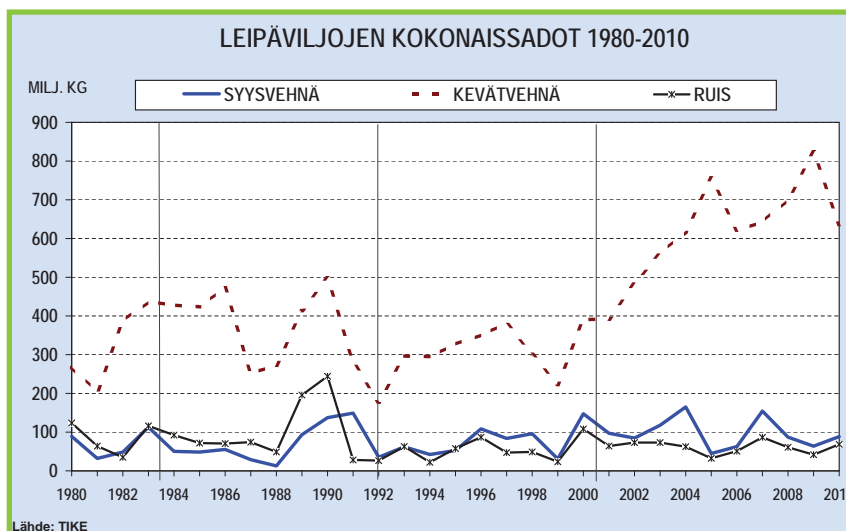
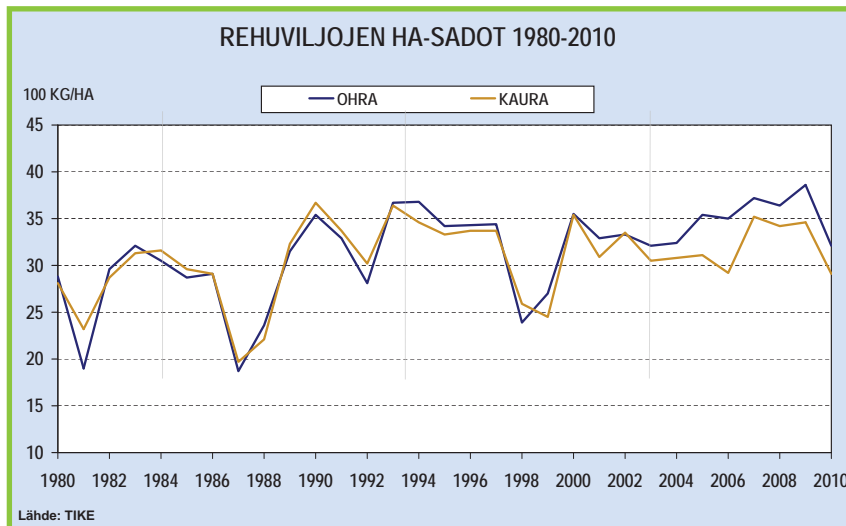
Lähde: MTT

Maataloustulon kehitys

Lähde: MTT, PTT

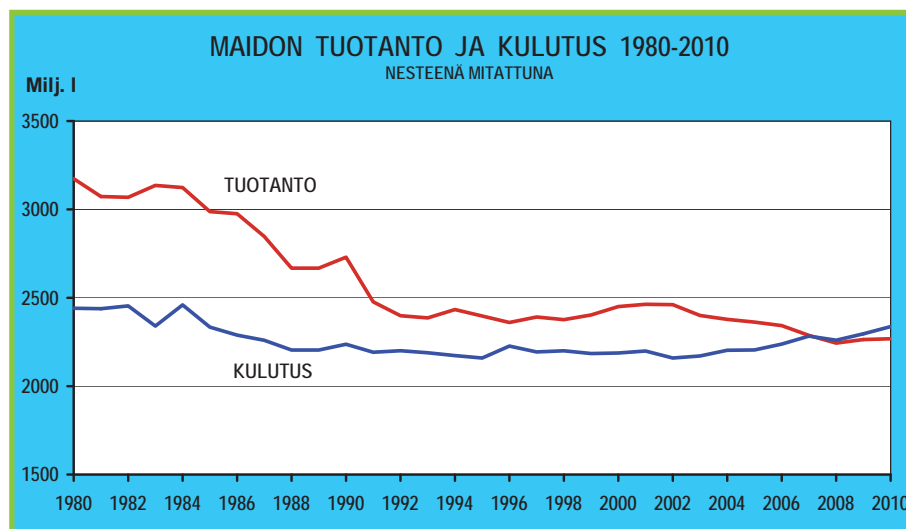

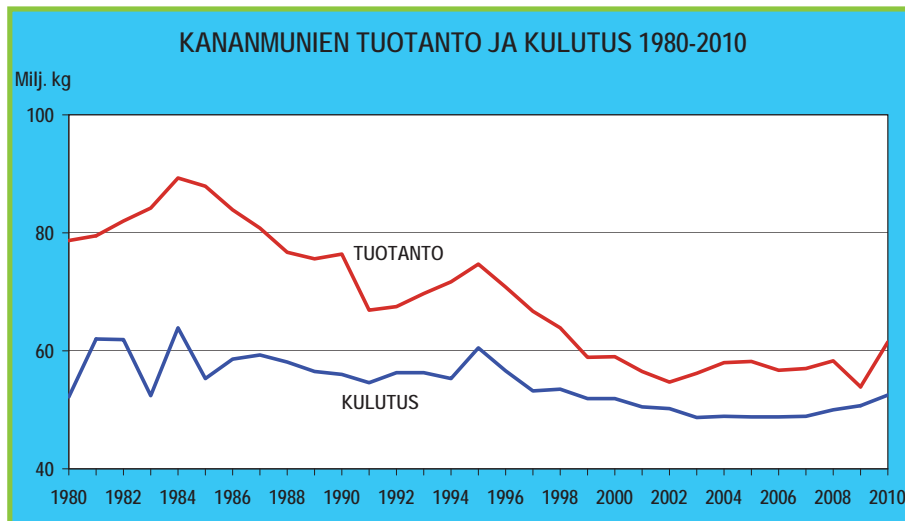
Maatalouden tuet v. 2005–2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010e
EU:n osittain tai kokonaan rahoittamat tuet						
EU-tilatuki (2006 alkaen tilatukiosuus)		489,6	485,5	488,2	493,8	488,0
CAP-peltokasvituki	381,5	5,8	5,5	5,0	5,2	5,3
CAP-kotieläintuki	142,3	51,1	32,6	32,6	32,0	32,8
Muut EU-tulotuet (2006 alkaen muu tukiosuus)		29,7	15,8	33,2	19,0	13,6
EU-hyvinvointituki					3,2	3,5
Luonnonhaittakorvaus	418,3	417,1	417,3	417,9	416,7	418,8
Ympäristötuki	284,1	289,9	303,2	317,7	337,7	334,4
Kansalliset tuet						
Pohjoinen eläinyksikkötuki	99,7	99,3	101,0	101,0	104,4	101,3
Muut kansalliset eläintuet	65,1	59,5	56,8	50,6	50,1	43,4
Muut kansalliset hehtaarituet	221,7	230,3	225,7	190,3	185,7	207,8
Kotieläintalouden tuotantotuet	185,5	162,9	166,8	170,1	173,5	180,7
EU-järjestelmän mukaiset tuet yhteensä	1 226,2	1 283,2	1 259,9	1 294,6	1 307,6	1 296,4
Kansalliset tuet	572,0	551,9	550,3	512,0	521,9	542,1
YHTEENSÄ	1 798,2	1 835,1	1 810,2	1 806,6	1 829,5	1 838,5

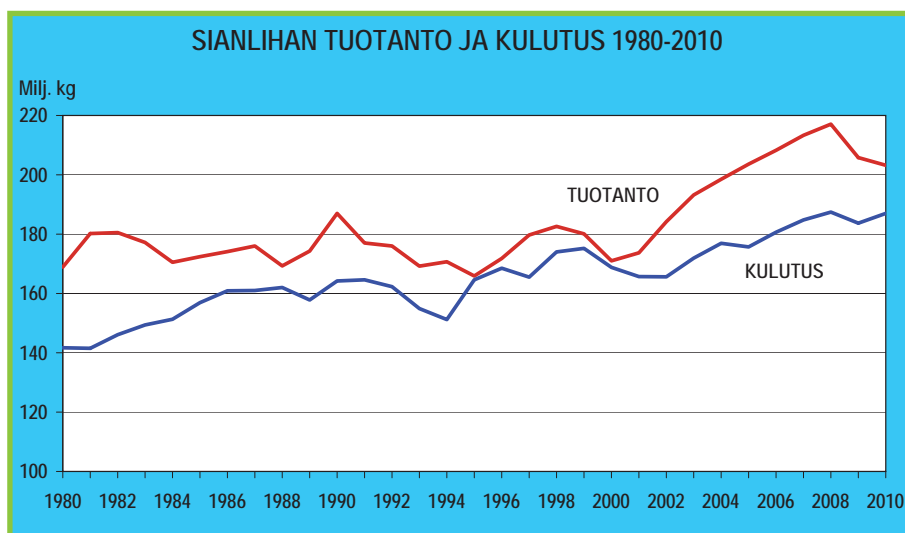
Lähde: MTT Taloustutkimus, Maatalouden kokonaislaskelma, maaliskuu 2011, e=ennakko

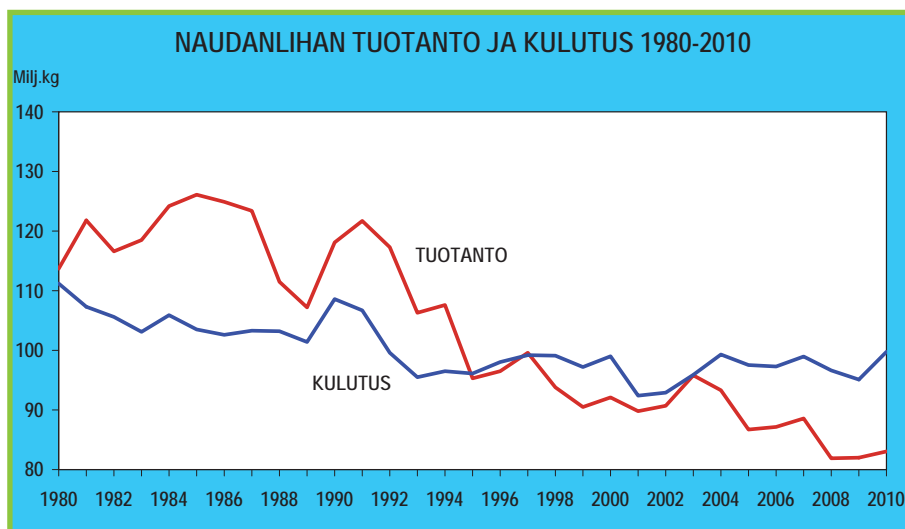
Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

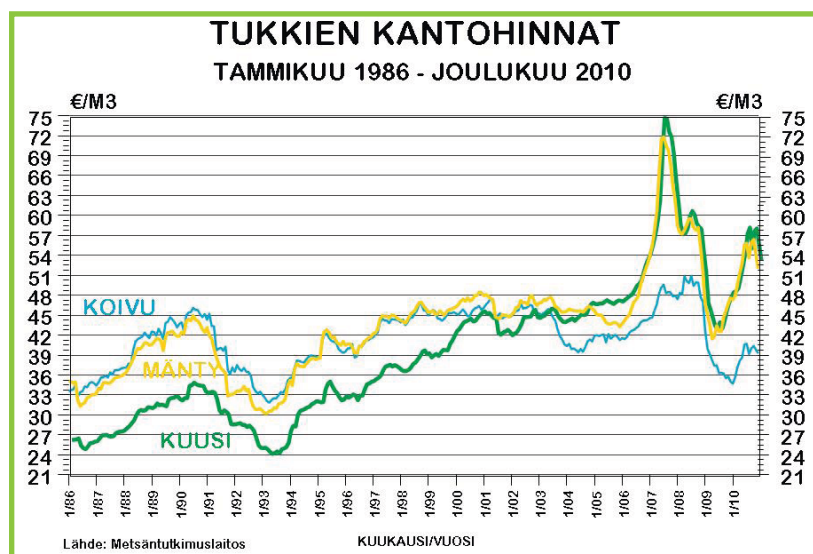
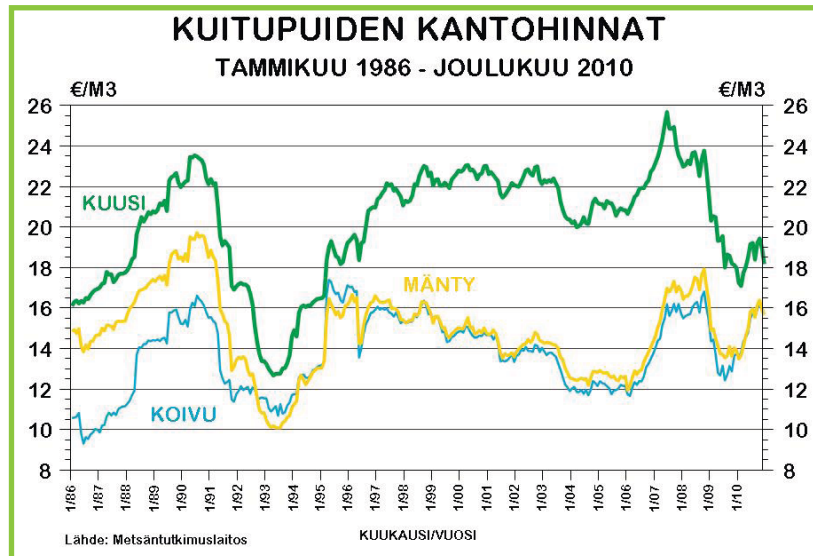
Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

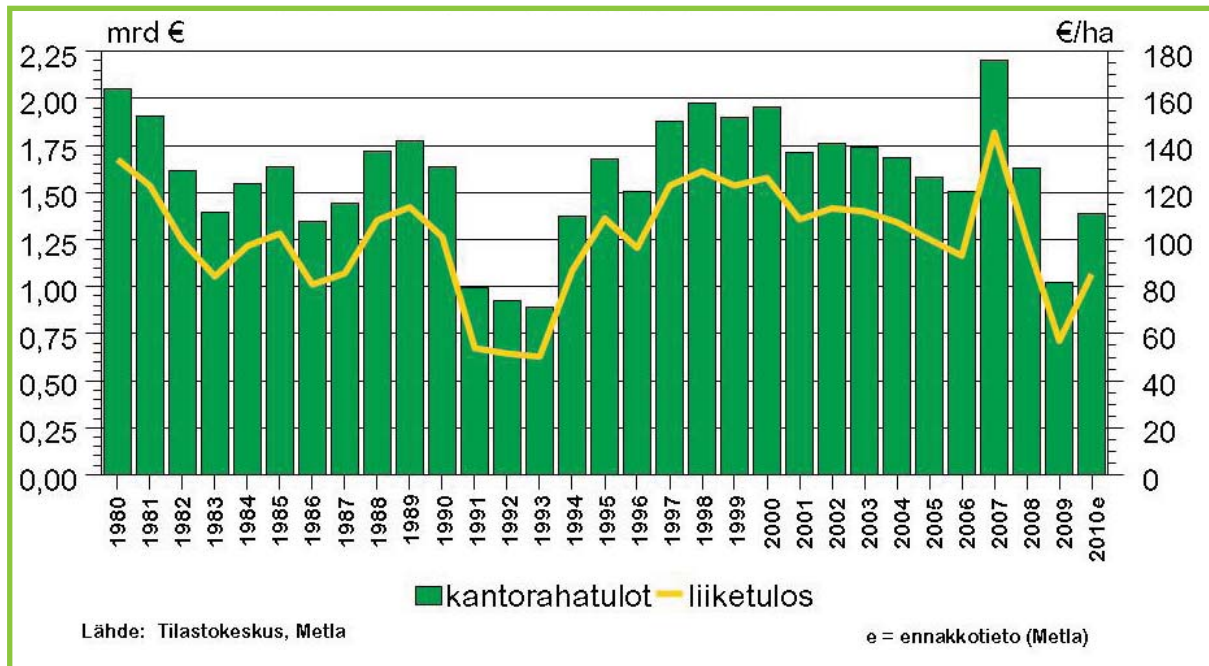

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

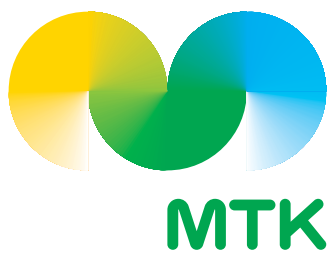

Yksityismetsätalouden reaaliset bruttokantorahatutot ja yksityismetsien liike-tulos

euroa/ha (1980-2010e) v. 2010 hinnoin, deflaointi elinkustannusindeksillä

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Simonkatu 6, 00101 Helsinki
vaihe 020 4131, fax 020 413 2409
www.mtk.fi